Ετήσια Οικονομική Έκθεση

για τη χρήση
από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018

(βάσει του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)

ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.
ΑΡ.Γ.Ε.ΜΗ.: 121557860000
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ 148, 73100 ΧΑΝΙΑ, ΚΡΗΤΗ
ΤΗΛ.: 28210 24000, www.anek.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 3
ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ 52
ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018 61
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ 62
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 63
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 64
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 65
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018 66
1. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο 67
2. Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων 68
3. Βασικές λογιστικές αρχές 77
4. Πληροφόρηση κατά τομέα 89
5. Κόστος πωληθέντων 90
6. Έξοδα διοίκησης / διάθεσης 91
7. Άλλα έσοδα / έξοδα 91
8. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 92
9. Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες 92
10. Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες 93
11. Άλλες προβλέψεις 93
12. Πάγια περιουσιακά στοιχεία / Επενδύσεις σε ακίνητα 93
13. Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς 97
14. Αποθέματα 98
15. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις 98
16. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων 100
17. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 100
18. Μετοχικό κεφάλαιο / Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο 100
19. Αποθεματικά 101
20. Αποτελέσματα εις νέο 102
21. Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις 102
22. Αναβαλλόμενοι φόροι και φόρος εισοδήματος 103
23. Παροχές στους εργαζόμενους / Λοιπές προβλέψεις 105
24. Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης 107
25. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις 108
26. Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις 108
27. Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή 109
28. Μερίσματα 109
29. Υπόλοιπα και συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 109
30. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις 111
31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις - επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές 112
32. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων 113
33. Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία 118
34. Μεταγενέστερα γεγονότα 118
ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018 120
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3401/2005 121

Η παρούσα ετήσια οικονομική έκθεση της χρήσης 2018 συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 3556/2007 και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ κατά τη συνεδρίαση της 22ας Απριλίου 2019.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 3556/2007)

Τα κάτωθι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.:

- Γεώργιος Κατσανεβάκης, Πρόεδρος,
- Ιωάννης Βαρδινογιάννης, Δ/νων Σύμβουλος,
- Σπυρίδων Πρωτοπαπαδάκης, Αντιπρόεδρος, ορισθείς προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο

δηλώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

α) οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (εταιρικές και ενοποιημένες) για τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2018, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε., καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

β) η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Χανιά, 22 Απριλίου 2019

Ο Πρόεδρος	**Ο Διευθύνων Σύμβουλος**	**Ο Αντιπρόεδρος**
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Γ. ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΚΗΣ **Α.Δ.Τ. ΑΙ 473513**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ** **Α.Δ.Τ. Π 966572**	**ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ** **Α.Δ.Τ. ΑΑ 490648**

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

*Η παρούσα ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της **ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.** για τη χρήση από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018 συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (άρθρα 43^{α}, 43^{ββ}, 107^{α} και 136) και είναι εναρμονισμένη με τις διατάξεις του ν. 3556/2007 και την απόφαση 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Στην παρούσα έκθεση περιλαμβάνονται πληροφορίες που αφορούν στην εξέλιξη των δραστηριοτήτων του Ομίλου και της Εταιρείας, στην οικονομική κατάσταση, στα αποτελέσματα, στις σημαντικές μεταβολές και γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018. Επίσης, περιγράφονται οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρεία στο μέλλον, η προβλεπόμενη πορεία για την τρέχουσα χρήση και αναφέρονται οι σημαντικότερες συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτή μερών.*

Ι. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΑΝΕΚ) Α.Ε. ιδρύθηκε το 1967 και η δραστηριότητά της στο χώρο της επιβατηγού ναυτιλίας ξεκίνησε το 1970. Ο Όμιλος της ΑΝΕΚ αποτελείται από:

- τη Μητρική Εταιρεία ΑΝΕΚ Α.Ε. (κλάδος επιβατηγού ναυτιλίας),
- την ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (κλάδος επιβατηγού ναυτιλίας),
- τη ΛΑΣΙΘΙΩΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (κλάδος επιβατηγού ναυτιλίας),
- την ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ Α.Ε. (παραγωγή και διάθεση εμφιαλωμένου νερού - κλάδος εμφιάλωσης νερού),
- τη ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε. (τυποποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων και ειδών συσκευασίας - κλάδος βιομηχανίας),
- την ΑΝΕΚ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ - ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (τουρισμός, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών κ.λπ. - κλάδος τουρισμού),
- την ANEK LINES ITALIA S.r.l. (πρακτόρευση και αντιπροσώπευση ναυτιλιακών εταιρειών - κλάδος τουρισμού).

Η επιβατηγός ναυτιλία αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου ΑΝΕΚ. Η Μητρική Εταιρεία παρέχει υπηρεσίες θαλάσσιας μεταφοράς μέσω επιβατηγών οχηματαγωγών πλοίων. Έχοντας συμπληρώσει μια μακρά διαδρομή αδιάλειπτης και δυναμικής παρουσίας στην επιβατηγό ναυτιλία, η ΑΝΕΚ συνέβαλλε αποφασιστικά στην ανάπτυξη του κλάδου, διατηρώντας την ελληνική της ταυτότητα. Ο στόλος της ΑΝΕΚ περιλαμβάνει 7 ιδιόκτητα πλοία και 2 πλοία υπό μακροχρόνια ναύλωση με δικαίωμα εξαγοράς, τα οποία δραστηριοποιούνται σε γραμμές του Αιγαίου, της Αδριατικής και σε ναυλώσεις.

Η διοίκηση της Εταιρείας επικεντρώνει την προσοχή της στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών προς τους πελάτες της, με κύριο μέλημα την ασφάλεια του προσωπικού και των επιβατών στα πλοία, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. Κύριος στόχος της Εταιρείας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη με υπευθυνότητα, σεβασμό στο περιβάλλον, στους εργαζομένους, στους κοινωνικούς εταίρους καθώς και η διαρκής ενίσχυση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών της.

II. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ

Το 2018 αποτέλεσε μια χρονιά όπου συνεχίστηκαν οι ήπια θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης στη χώρα, ύστερα από μια μακροχρόνια περίοδο βαθιάς ύφεσης. Η ανάγκη τόνωσης της αναπτυξιακής προσπάθειας και η περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος και της οικονομικής δραστηριότητας συνδέεται με την αναγκαιότητα για επενδυτικές δαπάνες, διαρθρωτικές αλλαγές και, ταυτόχρονα, για βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών. Ωστόσο, τα αποτυπώματα που άφησε η κρίση στο οικονομικό περιβάλλον είναι ακόμα εμφανή, ιδιαίτερα σε τομείς της οικονομίας υψηλών επενδύσεων με αντίστοιχο δανειακό κόστος. Έτσι, ενώ η οικονομική δραστηριότητα χρειάζεται ενίσχυση των επενδύσεων με στόχο την ώθηση του ΑΕΠ και της ρευστότητας, ταυτόχρονα χρειάζεται και στρατηγική απομόχλευσης με ανασταλτικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη.

Ο τομέας του τουρισμού στην Ελλάδα το 2018 αναπτύχθηκε με πολύ υψηλότερο ρυθμό από το σύνολο της εθνικής οικονομίας και η συνεισφορά του στο ΑΕΠ της χώρας υπερέβη για πρώτη φορά το 20%. Ο κλάδος της επιβατηγού ναυτιλίας το 2018 χαρακτηρίσθηκε από την επιβάρυνση του λειτουργικού κόστους λόγω αύξησης της μέσης τιμής των καυσίμων κατά 25% περίπου σε σχέση με το 2017. Σημειώνεται ότι και το 2017 οι τιμές των καυσίμων είχαν αυξηθεί κατά 30% περίπου σε σχέση με το 2016. Επιπροσθέτως, η ακτοπλοϊκή αγορά χαρακτηρίστηκε από την ένταση των συνθηκών ανταγωνισμού τόσο μεταξύ των εταιρειών του κλάδου, όσο και με τις αεροπορικές εταιρείες.

Ο Όμιλος της ΑΝΕΚ το 2018 κατάφερε να αυξήσει τα έσοδά του και να βελτιώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών του, αντισταθμίζοντας τις ζημιές από την άνοδο των τιμών των καυσίμων και την εντατικοποίηση του ανταγωνισμού, αντίστοιχα. Παράλληλα, αναδεικνύοντας και διατηρώντας τις αξίες του, εξακολούθησε να εφαρμόζει υπεύθυνες κοινωνικές και περιβαλλοντικές πολιτικές, να στηρίζει έμπρακτα την κοινωνία, τον πολιτισμό, την παιδεία και τον αθλητισμό.

Σε επίπεδο οικονομικών αποτελεσμάτων, το 2018 ο Όμιλος της ΑΝΕΚ εμφάνισε αύξηση του κύκλου εργασιών και των κερδών προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και Μητρικής. Ωστόσο, μετά από τρία συνεχόμενα έτη κερδοφορίας, ο Όμιλος και η Μητρική εμφάνισαν ζημιές μετά από φόρους. Οι έκτακτες προβλέψεις, καθώς και τα χρη-

ματοοικονομικά και επενδυτικά αποτελέσματα λειτούργησαν δυσχερώς στα καθαρά αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια τα οποία κατέστησαν αρνητικά.

Σε λειτουργικό επίπεδο, το 2018 ο Όμιλος της ΑΝΕΚ δραστηριοποιήθηκε με ιδιόκτητα και ναυλωμένα πλοία σε γραμμές της Αδριατικής (Ανκόνα, Βενετία), της Κρήτης (Χανιά, Ηράκλειο), των Δωδεκανήσων και των Κυκλάδων. Στις Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα συνεχίστηκε η εκτέλεση δρομολογίων σε γραμμές δημόσιας υπηρεσίας. Στις γραμμές της Κρήτης και της Αδριατικής τα πλοία του Ομίλου συνέχισαν να εκτελούν συνδυασμένα δρομολόγια κοινοπρακτικά με πλοία της «ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ». Παράλληλα, συνεχίστηκαν οι εκναυλώσεις πλοίων της Εταιρείας στο πλαίσιο της αποδοτικότερης διαχείρισης του στόλου.

Εκτελώντας 9% λιγότερα δρομολόγια σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, ο Όμιλος της ΑΝΕΚ το 2018 σε όλες τις γραμμές που δραστηριοποιήθηκε, διακίνησε συνολικά 965 χιλιάδες επιβάτες έναντι 1.040 χιλ. το 2017 (μείωση 7%), 189 χιλ. Ι.Χ. αυτοκίνητα έναντι 204 χιλ. (μείωση 7%) και 132 χιλ. φορτηγά έναντι 139 χιλ. το προηγούμενο έτος (μείωση 5%). Η μείωση του μεταφορικού έργου προήλθε, κυρίως, από τη γραμμή των Χανίων λόγω της εισόδου ανταγωνιστή ως συνέπεια έκτακτης έγκρισης άδειας δρομολόγησης κατά τη θερινή περίοδο και έπειτα. Ωστόσο, η Εταιρεία αύξησε τα έσοδά της από τις γραμμές της Αδριατικής και από τις εκναυλώσεις των πλοίων της σε εταιρείες του εξωτερικού.

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών της χρήσης 2018 ανήλθε σε € 168,2 εκατ. έναντι € 164,7 εκατ. το 2017, τα μικτά κέρδη ανήλθαν σε € 31,6 εκατ. έναντι € 31,4 εκατ. και τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε € 14,6 εκατ. το 2018 έναντι € 12,8 εκατ. το 2017. Τέλος, τα ενοποιημένα αποτελέσματα μετά από φόρους ανήλθαν σε ζημιές € 13,3 εκατ. έναντι κερδών € 8,1 εκατ. το 2017, ενώ τα καθαρά αποτελέσματα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 13,8 εκατ. έναντι κερδών € 9,8 εκατ. τη χρήση 2017.

Αναλυτικότερα, τα βασικά μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και οι σημαντικότερες μεταβολές τους έχουν ως εξής:

- **Κύκλος εργασιών**

Αύξηση παρουσίασε ο κύκλος εργασιών του Ομίλου το 2018 ο οποίος ανήλθε σε € 168,2 εκατ. έναντι € 164,7 εκατ. τη χρήση 2017. Τα έσοδα από τις ναυτιλιακές δραστηριότητες εσωτερικού διαμορφώθηκαν σε € 48,6 εκατ. έναντι € 53,4 εκατ. την προηγούμενη χρήση και από τις ναυτιλιακές δραστηριότητες εξωτερικού ανήλθαν σε € 109,0 εκατ. έναντι € 101,7 εκατ., ενώ τα έσοδα από λοιπές δραστηριότητες ανήλθαν σε € 10,6 εκατ. το 2018 έναντι € 9,6 εκατ. το 2017.

- **Μικτά κέρδη**

Τα ενοποιημένα μικτά κέρδη για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε € 31,6 εκατ. έναντι € 31,4 εκατ. το 2017. Η αύξηση του κύκλου εργασιών αντισταθμίστηκε από την αύξηση του κόστους πωληθέντων το οποίο διαμορφώθηκε σε € 136,7 εκατ. έναντι € 133,3 εκατ. την προηγούμενη χρήση, ως συνέπεια του αυξημένου κόστους καυσίμων.

- **EBITDA**

Ο Όμιλος το 2018 παρουσίασε κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) ποσού € 14,6 εκατ. έναντι € 12,8 εκατ. το 2017. Η αύξηση του EBITDA το 2018 σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται στην αύξηση των μικτών κερδών προ αποσβέσεων κατά € 0,7 εκατ. και των λοιπών λειτουργικών αποτελεσμάτων κατά € 1,1 εκατ.

- **Χρηματοοικονομικά και επενδυτικά αποτελέσματα και άλλες προβλέψεις**

Το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου για το 2018 ανήλθε σε € 9,5 εκατ. έναντι € 9,1 εκατ. το 2017. Σημειώνεται ότι κατά την προηγούμενη χρήση η Μητρική είχε έσοδο από διαγραφή κεφαλαιοποιημένων τόκων ποσού € 15,5 εκατ. Τα αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 0,1 εκατ. έναντι ζημιών € 0,2 εκατ. το 2017, ενώ τη χρήση 2018 προέκυψαν έκτακτες ζημιές € 6,8 εκατ. από μη λειτουργικές προβλέψεις.

- **Καθαρά αποτελέσματα - Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα**

Τα καθαρά αποτελέσματα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας το 2018 ανήλθαν σε ζημιές € 13,8 εκατ. έναντι κερδών € 9,8 εκατ. την χρήση 2017. Αντίστοιχα, τα συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας ανήλθαν σε ζημιές € 13,8 εκατ. έναντι κερδών € 9,8 εκατ. την προηγούμενη χρήση.

- **Κύρια στοιχεία κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης**

  - Η καθαρή αξία των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου στις 31.12.2018 διαμορφώθηκε σε € 278,5 εκατ. έναντι € 266,9 εκατ. στις 31.12.2017. Οι αποσβέσεις της χρήσης 2018 ανήλθαν σε € 11,2 εκατ. και οι προσθήκες σε € 22,7 εκατ. Σημειώνεται ότι στις προσθήκες περιλαμβάνεται η αξία πλοίου για το οποίο η Εταιρεία έχει συνάψει σύμβαση μακροχρόνιας ναύλωσης με δικαίωμα αγοράς. Η σύμβαση αυτή πληροί τα κριτήρια του ΔΛΠ 17 σχετικά με την αναγνώρισή της ως χρηματοδοτική μίσθωση.
  - Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου στις 31.12.2018 διαμορφώθηκαν σε € 27,2 εκατ. έναντι € 35,8 εκατ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης, ενώ οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις ανήλθαν σε € 5,5 εκατ. έναντι € 3,5 εκατ. Η πρόβλεψη για απομείωση των απαιτήσεων που σχηματίστηκε στη χρήση 2018 ανήλθε σε € 7,8 εκατ. (εκ των οποίων ποσό € 6,8 εκατ. εμφανίζεται στις «άλλες προ-

βλέψεις»), έναντι € 4,3 εκατ. το 2017.

- Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου στις 31.12.2018 διαμορφώθηκαν σε € 7,3 εκατ. έναντι € 6,8 εκατ. στις 31.12.2017.
- Οι μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανήλθαν σε € 2,6 εκατ. έναντι € 242,7 εκατ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης. Σημειώνεται ότι στις 31.12.2018 έγινε αναταξινόμηση των μακροπρόθεσμων δανείων της Μητρικής σε βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις, δεδομένου ότι δεν πληρούνταν όροι των σχετικών δανειακών συμβάσεων που αφορούσαν στην εξυπηρέτηση των δανείων. Ως εκ τούτου, οι βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις του Ομίλου στις 31.12.2018 ανήλθαν σε € 256,1 εκατ. έναντι € 17,5 εκατ. στις 31.12.2017.
- Οι υποχρεώσεις σε προμηθευτές ανήλθαν σε € 41,0 εκατ. έναντι € 26,7 εκατ., ενώ οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις διαμορφώθηκαν σε € 16,6 εκατ. έναντι € 13,3 εκατ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης. Επίσης, υποχρεώσεις συνολικού ποσού € 2,9 εκατ. στις 31.12.2018 (έναντι € 4,1 εκατ. στο τέλος της χρήσης 2017) που αφορούν σε ρυθμισμένες φορολογικές οφειλές, η εξόφληση των οποίων εκτείνεται πέραν του έτους, εμφανίζονται στις «λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

► **Ταμειακές ροές**

Ο Όμιλος κατά τη χρήση 2018 παρουσίασε εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες ποσού € 14,1 εκατ. έναντι € 13,4 εκατ. την προηγούμενη χρήση. Οι επενδυτικές δραστηριότητες παρουσίασαν εκροές ποσού € 10,5 εκατ. (κυρίως λόγω των προσθηκών των παγίων) έναντι ποσού € 8,8 εκατ. το 2017. Τέλος, οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες εμφάνισαν εκροές ποσού € 3,0 εκατ. έναντι € 9,6 εκατ. το 2017.

► **Χρηματοοικονομικοί δείκτες**

- Το περιθώριο μικτού κέρδους (%) του Ομίλου (Μικτά κέρδη / Κύκλος εργασιών) για τη χρήση 2018 διαμορφώθηκε σε 18,8% έναντι 19,1% το 2017. Αντίστοιχα, το περιθώριο EBITDA (Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων / Κύκλος εργασιών) για το 2018 ανήλθε σε 8,7% έναντι 7,8% την προηγούμενη χρήση.
- Οι δείκτες γενικής ρευστότητας (:1) «Κυκλοφορούν ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» και άμεσης ρευστότητας (:1) «[Κυκλοφορούν ενεργητικό – Αποθέματα] / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» στις 31.12.2018 διαμορφώθηκαν σε 0,15 και 0,14 αντίστοιχα, έναντι 0,90 και 0,85 στο τέλος της προηγούμενης χρήσης. Η σημαντική μείωση στους ανωτέρω δείκτες σε σχέση με την συγκρίσιμη περίοδο, οφείλεται στην αναταξινόμηση των μακροπρόθεσμων δανείων της Μητρικής.
- Ο δείκτης πάγιου ενεργητικού (:1) «Κύκλος εργασιών / Πάγιο ενεργητικό» ανήλθε σε 0,60 στις 31.12.2018 έναντι 0,61 στο τέλος της προηγούμενης χρήσης, ενώ ο δείκτης ενεργητικού (:1) «Κύκλος εργασιών / Σύνολο ενεργητικού» παρέμεινε σταθερός σε 0,51.

- Οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης (:1) «Υποχρεώσεις / Ίδια κεφάλαια» και «Τραπεζικές υποχρεώσεις / Ίδια κεφάλαια» στις 31.12.2018 ήταν αρνητικοί λόγω των αρνητικών ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου. Ο δείκτης «Υποχρεώσεις / [Ίδια κεφάλαια + Υποχρεώσεις]» ανήλθε σε 1,03 στις 31.12.2018 έναντι 0,99 στις 31.12.2017, ενώ, αντίστοιχα, ο δείκτης «Τραπεζικές υποχρεώσεις / [Ίδια Κεφάλαια + Υποχρεώσεις]» διαμορφώθηκε σε 0,78 έναντι 0,81.
- Ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή του επάρκεια με βάση το συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ως «καθαρός δανεισμός» νοείται το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων (μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων) μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων, ενώ ως «συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια» λαμβάνεται το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων πλέον του καθαρού δανεισμού. Η διοίκηση στοχεύει στη διατήρηση του συντελεστή μόχλευσης σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα. Ωστόσο, οι ζημιές της χρήσης 2018 επηρέασαν τα ίδια κεφάλαια τα οποία κατέστησαν αρνητικά με συνέπεια ο συντελεστής μόχλευσης να διαμορφωθεί σε 103,7% στις 31.12.2018 έναντι 98,9% στις 31.12.2017.

III. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2018 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ

- Το Μάρτιο του 2018 η Μητρική προχώρησε σε σύναψη σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου, το οποίο αναβαθμίστηκε και δρομολογήθηκε στις γραμμές της Αδριατικής αντικαθιστώντας πλοίο το οποίο ήταν ναυλωμένο.
- Το Μάιο του 2018 η ΑΝΕΚ υπέγραψε σύμβαση για την εγκατάσταση λογισμικού διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), το οποίο τέθηκε σε λειτουργία από την 1η Ιανουαρίου 2019.
- Στις 28 Αυγούστου 2018 και ενώ το πλοίο της Εταιρείας «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» βρισκόταν στην θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Ύδρας εκτελώντας το προγραμματισμένο δρομολόγιο "Πειραιάς - Χανιά", εκδηλώθηκε σε αυτό πυρκαγιά στο χώρο του κυρίως γκαράζ. Υπήρξε άμεση αντίδραση από τους Αξιωματικούς και τα μέλη του πληρώματος, οι οποίοι προέβησαν σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες για την ενεργοποίηση των διαθέσιμων μέσων κατάσβεσης, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της πυρκαγιάς. Τελικώς, το πλοίο κατέπλευσε ασφαλώς στο λιμάνι του Πειραιά, όπου συνεχίστηκε η κατάσβεση της πυρκαγιάς και ολοκληρώθηκε επιτυχημένα και συντονισμένα η επιχείρηση αποβίβασης των επιβατών χωρίς να σημειωθεί οποιοσδήποτε τραυματισμός. Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης των αξιώσεων αποζημίωσης που προέκυψαν εκ του συμβάντος λόγω καταστροφής / ζημίας σε οχήματα, φορτία και αποσκευές επιβατών, χωρίς έως σήμερα να έχουν ασκηθεί αγωγές κατά της Εταιρείας εκ της ανωτέρω αιτίας. Το πλοίο είναι ασφαλισμένο σε διεθνή αλληλοασφαλιστικό οργανισμό για την κάλυψη απαιτήσεων αστικής ευθύνης έναντι τρίτων (Protection & Indemnity) και, ως εκ τούτου, το σύνολο των ανωτέρω αξιώσε-

ων καλύπτεται από τον εν λόγω οργανισμό, με αποτέλεσμα να μην αναμένεται οικονομική επιβάρυνση της Εταιρείας. Ταυτόχρονα, βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες αποκατάστασης των ζημιών που υπέστη το πλοίο, το κόστος των οποίων καλύπτεται από τους ασφαλιστές Hull and Machinery, επιβαρυνόμενης της Εταιρείας μόνο του εκπιπτόμενου της ασφαλιστικής κάλυψης ποσού το οποίο δεν είναι σημαντικό.

- Στις 28 Μαρτίου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε αρχικά να προτείνει στη Γενική Συνέλευση την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 20 εκατ. με όρους και προϋποθέσεις που θα αποφασιστούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

IV. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Παρακάτω περιγράφονται οι σημαντικότεροι επιχειρηματικοί κίνδυνοι για τον Όμιλο. Αναλυτικότερη περιγραφή των επιχειρηματικών κινδύνων και της διαχείρισής τους γίνεται στη σημείωση 32 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων «Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων».

- **Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων**

Το κόστος των καυσίμων αποτελεί το βασικότερο λειτουργικό κόστος του Ομίλου με άμεση επίδραση στα αποτελέσματα κάθε περιόδου, συνεπώς η αύξηση των τιμών του πετρελαίου είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος διαχρονικά που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Οι τιμές των καυσίμων διακανονίζονται σε ευρώ, αλλά εμμέσως επηρεάζονται από την ισοτιμία ευρώ / δολαρίου στη βάση της οποίας διαμορφώνονται οι διεθνείς τιμές. Η ευαισθησία των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου από μια μεταβολή του κόστους των καυσίμων ανά μετρικό τόνο -ceteris paribus- για το 2018 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα τιμών καυσίμων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
±5% / μετρικό τόνο	(-/+) € 2,64 εκατ.
± 10% / μετρικό τόνο	(-/+) € 5,28 εκατ.
± 20% / μετρικό τόνο	(-/+) € 10,56 εκατ.

Το κόστος καυσίμων και λιπαντικών του Ομίλου για το 2018 αποτέλεσε το 39% του συνολικού κόστους πωληθέντων έναντι 33% το 2017. Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου το 2018 σημείωσαν αύξηση κατά 25% περίπου σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Το κόστος των καυσίμων αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείο λειτουργικού κόστους του Ομίλου, επομένως η αύξηση της τιμής του πετρελαίου αποτελεί το σημαντικότερο κίνδυνο για τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου. Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στο κόστος καυσίμων αναμένεται να επιφέρει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

- **Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων**

Η ΑΝΕΚ έχει συνάψει μακροπρόθεσμα κοινοπρακτικά και διμερή τραπεζικά δάνεια καθώς και συμβάσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών με διάφορες τράπεζες. Όλα τα ανωτέρω δάνεια εκτοκίζονται με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου. Κατά συνέπεια, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, αφού σε περίπτωση ανόδου τους επιβαρύνεται με υψηλότερους χρεωστικούς τόκους. Η ευαισθησία της μεταβλητότητας των επιτοκίων των μακροπρόθεσμων δανείων επί των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων για το 2018 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα επιτοκίων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
± 0,5%	(-/+) € 1,27 εκατ.
± 1%	(-/+) € 2,54 εκατ.

Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στα επιτόκια αναμένεται να έχει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

- **Κίνδυνος ρευστότητας**

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος ή η Εταιρεία να μην μπορέσουν να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις και να διαταραχθεί η ομαλή λειτουργία τους. Λόγω της αναταξινόμησης του μακροπρόθεσμου δανεισμού στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, σύμφωνα με την παρ. 74 του ΔΛΠ 1, διαταράχθηκε η ισορροπία στο κεφάλαιο κίνησης της Εταιρείας και του Ομίλου. Ωστόσο, εκτιμάται ότι θα επέλθει σύντομα συμφωνία με τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να αποκατασταθεί το ζήτημα των δανειακών συμβάσεων. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου στις 31.12.2018 ανέρχονται σε € 7,4 εκατ. ενώ για την αποφυγή του ενδεχόμενου έλλειψης επαρκούς ρευστότητας, η διοίκηση του Ομίλου φροντίζει ώστε να υπάρχουν πάντα διαθέσιμες τραπεζικές πιστώσεις για την κάλυψη έκτακτων αναγκών σε περιόδους χαμηλής ρευστότητας. Σημειώνεται, τέλος, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας το Μάρτιο του 2019 αποφάσισε αρχικά να προτείνει στη Γενική Συνέλευση την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 20 εκατ. με όρους και προϋποθέσεις που θα αποφασιστούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

- **Ανταγωνισμός**

Τα πλοία του Ομίλου της ΑΝΕΚ δραστηριοποιούνται σε γραμμές που επικρατεί έντονος ανταγωνισμός και ειδικότερα στις γραμμές που συνδέουν τον Πειραιά με την Κρήτη, καθώς και την Ελλάδα με την Ιταλία. Η προσπάθεια για διατήρηση και διεύρυνση των μεριδίων κάθε εταιρείας στις ως άνω αγορές, ενδέχεται να δημιουργήσει συνθήκες εντονότερου ανταγωνισμού με αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματά τους. Επιπλέον, ο Όμιλος, στο πλαίσιο των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του, προσπαθεί να βελτιστοποιεί την κατανομή των πλοίων ανά γραμμή, αξιολογεί την κερδοφορία των υφιστάμενων (αλλά και πιθανών νέων) γραμμών και τιμολογεί τις υπηρεσίες του σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Τυχόν περαιτέρω όξυνση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική του θέση.

- **Πιστωτικός κίνδυνος**

Στις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, ο πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου είναι αυξημένος. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τα υπόλοιπα των πελατών του μέσω των διαδικασιών πιστωτικού ελέγχου που εφαρμόζει και έχει ορίσει πιστωτικά όρια και συγκεκριμένους όρους πιστωτικής πολιτικής για όλες τις κατηγορίες πελατών. Όπου κρίνεται απαραίτητο, και με σκοπό την καλύτερη εξασφάλιση των πιστώσεων που χορηγούνται, λαμβάνονται επιπλέον εγγυήσεις. Το σωρευμένο ποσό προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις και αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ανέρχεται σε € 44,2 εκατ. το οποίο θεωρείται επαρκές έναντι του πιστωτικού κινδύνου ενώ υπάρχει σημαντική διασπορά των απαιτήσεων. Παρά το γεγονός ότι υπάρχει συγκέντρωση απαιτήσεων από την Κοινοπραξία, ουσιαστικά πρόκειται για απαιτήσεις από πλήθος πελατών (πρακτορεία, αυτοκινητιστές κ.λπ.) που διακανονίζονται και εκκαθαρίζονται μέσω της Κοινοπραξίας (ως ειδικό σχήμα διαχείρισης) και, κατά συνέπεια, ο κίνδυνος συγκέντρωσης είναι περιορισμένος. Αναφορικά με τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ο Όμιλος δεν διατρέχει κάποιο πιστωτικό κίνδυνο καθώς υπάρχει φυσική αντιστάθμιση κινδύνου, δεδομένου ότι με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τα οποία συνεργάζεται υπάρχουν και δανειακές συμβάσεις.

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος**

Τόσο η Εταιρεία όσο και ο Όμιλος δεν εκτίθενται σε ιδιαίτερο συναλλαγματικό κίνδυνο καθώς οι περισσότερες συναλλαγές με πελάτες και προμηθευτές εκτός Ελλάδος διενεργούνται με βάση το ευρώ. Περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος ενδεχομένως να δημιουργηθεί από την αξία των αγορών καυσίμων, ανταλλακτικών και λοιπών υλικών ή υπηρεσιών σε ξένο νόμισμα η οποία όμως είναι μικρή σε σχέση με το σύνολο των αγορών και δαπανών.

- **Περιβαλλοντικός κίνδυνος**

Σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος του Διεθνή Ναυτιλιακού Οργανισμού IMO, από την 1η Ιανουαρίου 2020 όλα τα πλοία είναι υποχρεωμένα να χρησιμοποιούν καύσιμο μικτής περιεκτικότητας σε θείο 0,5%. Η εν λόγω υποχρέωση ενδέχεται να οδηγήσει στην έκθεση του Ομίλου σε απρόβλεπτες διαφοροποιήσεις στις τιμές των ναυτιλιακών καυσίμων. Η διοίκηση εξετάζει προσεκτικά τις εναλλακτικές λύσεις προκειμένου αφενός τα πλοία να συμμορφωθούν με τη νέα περιβαλλοντική νομοθεσία το 2020 και αφετέρου να ελαχιστοποιηθεί η επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

V. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ

Οι προοπτικές του Ομίλου σε λειτουργικό επίπεδο για το 2019 θα εξαρτηθούν από τη γενικότερη πορεία της οικονομίας και της ζήτησης ακτοπλοϊκών υπηρεσιών, καθώς και από την εξέλιξη της τουριστικής κίνησης, του μεταφορικού έργου στην Αδριατική, τις συνθήκες ανταγωνισμού στον κλάδο και των διεθνών τιμών πετρελαίου. Οι τιμές σημείωσαν σημαντική αύξηση το 2018 σε σχέση με την προηγούμενη

χρήση επηρεάζοντας ουσιαστικά τα αποτελέσματα, δεδομένου ότι το κόστος καυσίμων αποτελεί το βασικότερο στοιχείο λειτουργικού κόστους του Ομίλου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πορεία των διεθνών τιμών πετρελαίου είναι αστάθμητος παράγοντας, οποιαδήποτε περαιτέρω εκτίμηση για την επίπτωσή τους στα αποτελέσματα της χρήσης θα ήταν επισφαλής.

Στρατηγικοί στόχοι της διοίκησης του Ομίλου για το 2019 είναι η επιστροφή στην κερδοφορία, η ενίσχυση της ρευστότητας, η βελτίωση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, καθώς και η αντιστροφή των ιδίων κεφαλαίων σε θετικό πρόσημο.

VI. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι σημαντικότερες συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Μητρικής με τις θυγατρικές (ΛΑΝΕ, ΕΤΑΝΑΠ, ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ, ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ, ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ), τη συγγενή (ANEK LINES ITALIA), καθώς και το συνδεόμενο μέρος (ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΝΕΚ Α.Ε. & SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC. & ΣΙΑ, εφεξής «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ») αφορούν, κυρίως, σε ναυλώσεις πλοίων, σε προμήθειες έκδοσης εισιτηρίων, στην παροχή υπηρεσιών πρακτόρευσης πλοίων, σε λοιπές υπηρεσίες και στην αγορά εμφιαλωμένου νερού. Οι αμοιβές προς τα διευθυντικά στελέχη αφορούν σε υπηρεσίες εξαρτημένης εργασίας και οι αμοιβές προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αφορούν σε καταβαλλόμενες αμοιβές και αποζημιώσεις συνεδριάσεων. Η τιμολόγηση των συναλλαγών μεταξύ των παραπάνω εταιρειών έγινε με τους συνήθεις εμπορικούς όρους της αγοράς. Οι σημαντικότερες συναλλαγές (έσοδα / έξοδα) και τα υπόλοιπα (απαιτήσεις / υποχρεώσεις) μεταξύ των συνδεδεμένων μερών, όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24, παρουσιάζονται παρακάτω:

- **Έσοδα / Έξοδα**
  - Το 2018 η ΑΝΕΚ τιμολόγησε τη θυγατρική εταιρεία ΛΑΝΕ με το ποσό των € 14 χιλ. (€ 137 χιλ. το 2017) και τη θυγατρική ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ με το ποσό των € 8.890 χιλ. (€ 8.668 χιλ. το 2017) για ναυλώσεις πλοίων, προμήθειες και παροχή υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης.
  - Η θυγατρική ΕΤΑΝΑΠ τιμολόγησε τη Μητρική για πωλήσεις προϊόντων της ποσού € 123 χιλ. (€ 130 χιλ. το 2017), ενώ η εταιρεία ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ είχε έσοδο από μίσθωση μηχανημάτων και πωλήσεις προϊόντων προς την ΕΤΑΝΑΠ ποσού € 191 χιλ. (€ 145 χιλ. το 2017).
  - Η συγγενής ANEK LINES ITALIA τιμολόγησε τη Μητρική με ποσό € 265 χιλ. (€ 278 χιλ. το 2017) και την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ με ποσό € 1.416 χιλ. (€ 1.386 χιλ. το 2017) για προμήθειες έκδοσης εισιτηρίων.

- **Μερίσματα**

  Στη χρήση 2018 η Μητρική εισέπραξε μέρισμα από τη θυγατρική «ΕΤΑΝΑΠ» ποσού € 174 χιλ., όπως και στη χρήση 2017.

- **Απαιτήσεις / Υποχρεώσεις**

  - Στις 31.12.2018 η Μητρική παρουσίαζε υποχρέωση προς τη θυγατρική ΕΤΑΝΑΠ ποσού € 930 χιλ. (€ 62 χιλ. στις 31.12.2017), απαίτηση από τη θυγατρική ΛΑΝΕ ποσού € 5.197 χιλ. (€ 4.685 χιλ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης), απαίτηση € 3.575 χιλ. από τη θυγατρική ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ (€ 2.566 χιλ. στις 31.12.2017) και απαίτηση από τη θυγατρική ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ποσού € 75 χιλ. (€ 72 χιλ. στις 31.12.2017). Επίσης, στις 31.12.2018 η ΑΝΕΚ είχε υποχρέωση προς τη συγγενή εταιρεία ΑΝΕΚ LINES ITALIA ποσού € 1.541 χιλ. (€ 227 χιλ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης) και απαίτηση από την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ποσού € 10.936 χιλ. (€ 15.895 χιλ. στις 31.12.2017).
  - Στο τέλος της χρήσης 2018 η ΛΑΝΕ είχε υποχρέωση προς την ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ποσού € 367 χιλ. (€ 359 χιλ. στις 31.12.2017) και η ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ εμφάνιζε απαίτηση από την ΕΤΑΝΑΠ ποσού € 4 χιλ. (έναντι υποχρέωση ποσού € 35 χιλ. στις 31.12.2017). Τέλος, η ΑΝΕΚ LINES ITALIA στις 31.12.2018 είχε υποχρέωση προς την ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ποσού € 534 χιλ. (€ 671 χιλ. στο τέλος της προηγούμενης χρήσης) και απαίτηση από τη ΛΑΝΕ ποσού € 123 χιλ., όπως και στις 31.12.2017.

- **Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και στελεχών**

Οι μικτές αμοιβές των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας και του Ομίλου για τις χρήσεις 2018 και 2017 αφορούν σε βραχυπρόθεσμες παροχές και αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		**Η Εταιρεία**	
	01.01.18-31.12.18	**01.01.17-31.12.17**	**01.01.18-31.12.18**	**01.01.17-31.12.17**
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	753	726	406	420
Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	16	47	10	40
Διευθυντικά στελέχη	928	856	928	856
	1.697	**1.629**	**1.344**	**1.316**

Στο τέλος της χρήσης 2018 η Εταιρεία και ο Όμιλος είχαν υποχρεώσεις προς τα παραπάνω πρόσωπα ποσού € 7 χιλ. και € 47 χιλ. αντίστοιχα (€ 6 χιλ. για την Εταιρεία και € 45 χιλ. για τον Όμιλο στις 31.12.2017). Κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν υπήρχαν προγράμματα προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα μέλη του Δ.Σ. και τα στελέχη, ούτε άλλες παροχές που να εξαρτώνται από την αξία των μετοχών.

VII. ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

με βάση το άρθρο 43α, παρ. 6 του κ.ν. 2190/1920
όπως ισχύει μετά από την τροποποίησή του από το άρθρο 1 του ν. 4403/2016

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του τρόπου λειτουργίας και της ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του Ομίλου ΑΝΕΚ. Αυτό αντανακλάται στο όραμα, την πολιτική αλλά και τη δομή της οργάνωσής της ώστε να εξασφαλίζεται η υπεύθυνη λειτουργία της. Στόχος του Ομίλου ΑΝΕΚ είναι η δημιουργία αξίας προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του και τους τρεις πυλώνες της Βιώσιμης Ανάπτυξης: την κοινωνία, το περιβάλλον και την οικονομία. Με βάση αυτή την προσέγγιση αναπτύσσουμε τη δραστηριότητα μας. Με την παρακολούθηση των κινδύνων και των προκλήσεων που απορρέουν από τη δραστηριότητά μας, αναπτύσσουμε διαδικασίες που με την εφαρμογή προτύπων και κανόνων, την καθιέρωση Συστήματος Ασφαλούς Διαχείρισης, την ανάπτυξη διαδικασιών ελέγχου, την προετοιμασία για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και την αποφυγή συγκεκριμένων κινδύνων, την παρακολούθηση και εκτίμηση των αποτελεσμάτων και επιδόσεων, διασφαλίζεται η υπεύθυνη λειτουργία του Ομίλου.

Οι επιδράσεις της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας

Οι κυριότερες επιδράσεις της επιχειρηματικής μας λειτουργίας αναγνωρίζονται συστηματικά από τη διοίκηση του Ομίλου τόσο μέσω εσωτερικών διαδικασιών, risk analysis survey, όσο και μέσω της καταγραφής των θεμάτων από τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως αυτά αποτυπώνονται στην ανάλυση της ουσιαστικότητας (materiality analysis). Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι και προκλήσεις αφορούν στην:

- Υγεία και ασφάλεια στα πλοία.
- Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Ποιότητα υπηρεσιών.
- Στήριξη της τοπικής κοινωνίας.

Προτεραιότητες

Στρατηγικές προτεραιότητές μας είναι:

- Η εξασφάλιση της καλής ποιότητας στις παρεχόμενες υπηρεσίες μας.
- Η εξυπηρέτηση των πελατών μας με ασφαλή, άνετο και αξιόπιστο τρόπο.
- Η δημιουργία υγειών και ασφαλών εργασιακών συνθηκών για το προσωπικό ξηράς και θάλασσας.
- Η προστασία του περιβάλλοντος μέσω της αποφυγής της θαλάσσιας ρύπανσης, της μείωσης των εκπεμπόμενων αερίων του θερμοκηπίου, της μείωσης του καταναλώμενου γλυκού νερού, της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των πληρωμάτων, της μείωσης των στερεών και υγρών αποβλήτων και της ανακύκλωσης.
- Η υποστήριξη των αναγκών των συνανθρώπων μας για μια καλύτερη ποιότητα ζωής.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες επιτυγχάνονται με την εφαρμογή μέτρων, τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού για την αντιμετώπιση πιθανών κινδύνων για τα πλοία και τους επιβαίνοντες, το περιβάλλον και τους ίδιους, τη συμμόρφωση των πλοίων με όλους τους εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς, με σωστή επιτήρηση, με προετοιμασία για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών και την εφαρμογή προληπτικών μέτρων και με τη συνεισφορά σε όσους έχουν ανάγκη τη συνδρομή μας.

2. ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ & ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Κυριότεροι κίνδυνοι / επιδράσεις

Ο Όμιλος ΑΝΕΚ επενδύει στους ανθρώπους του καθώς γνωρίζει και πιστεύει στην ουσιαστική συμβολή τους στην υπεύθυνη ανάπτυξή του. Με βάση τη μελέτη της ουσιαστικότητας που έχει εκπονήσει, τα σημαντικότερα θέματα είναι:

- Υγεία και ασφάλεια.
- Ενημέρωση και εκπαίδευση.
- Συνθήκες εργασίας.
- Ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα.

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά και προβαίνει σε ανασκοπήσεις και διορθωτικές ενέργειες για τα παραπάνω θέματα, έτσι ώστε να μειώνει τυχόν αρνητικές επιδράσεις στο προσωπικό της ξηράς και της θάλασσας.

Εταιρικές πολιτικές

Η ΑΝΕΚ εξασφαλίζει υγιείς και ασφαλείς εργασιακές συνθήκες στους εργαζομένους της, ενώ παράλληλα προσφέρει ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης, δημιουργώντας ένα θετικό εργασιακό περιβάλλον. Σεβόμενη τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα, συμμορφώνεται με όλους τους διεθνείς και εθνικούς κανόνες, διατάξεις και κώδικες που αφορούν στην ασφάλεια και τις υγιείς εργασιακές συνθήκες, την αξιοπρέπεια στις συνθήκες διαβίωσης επί του πλοίου, την ιατρική περίθαλψη, την πρόνοια και άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας.

Οι προτεραιότητες

Υγεία και ασφάλεια

Η υγεία και η ασφάλεια του προσωπικού αποτελεί προτεραιότητα του Ομίλου. Αναγνωρίζοντας τους κινδύνους, ο Όμιλος λαμβάνει όλα τα μέτρα για την αποφυγή περιστατικών τραυματισμού και απώλειας ανθρώπινης ζωής. Ο Όμιλος τηρεί την ισχύουσα εθνική, ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία, ενώ εφαρμόζει το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης (ISM Code) και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτόν για την ασφαλή διαχείριση των πλοίων. Έχει αναπτύξει και εφαρμόζει πιστοποιημένο Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης, διασφαλίζοντας τις διαδικασίες προστασίας της υγείας και της ασφάλειας του προσωπικού στην ξηρά και τη θάλασσα. Στο πλαίσιο αυτό:

- Αξιολογεί όλους τους αναγνωρισμένους κινδύνους για το πλοίο και το προσωπικό.

- Παρακολουθεί μέσω πιστοποιημένων διαδικασιών το σύνολο της δραστηριότητας για πιθανούς κινδύνους.
- Θεσπίζει προστατευτικά μέτρα και αναπτύσσει διαδικασίες για την πρόληψη.
- Ενημερώνει και εκπαιδεύει συστηματικά το προσωπικό ξηράς και θάλασσας για την αντιμετώπιση οποιουδήποτε πιθανού κινδύνου.
- Ιατρός εργασίας επισκέπτεται καθημερινά τους χώρους εργασίας.
- Καλύπτει ασφαλιστικά το κόστος παλιννόστησης, διαβίωσης, υποστήριξης και της πληρωμής των συμβατικών μισθών των ναυτικών όπως και για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων για θάνατο ή μακροχρόνια ανικανότητα προς εργασία σύμφωνα με τους αντίστοιχους Κανονισμούς της Σύμβασης Ναυτικής Εργασίας (MLC 2006).

Ενημέρωση και εκπαίδευση

Με στόχο τη συνεχή βελτίωση των γνώσεων και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας σε μακροπρόθεσμο επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού, μεριμνούμε για τη συνεχή κατάρτιση και ενημέρωσή του, ενώ παράλληλα προσφέρουμε ευκαιρίες εξέλιξης. Οι εργαζόμενοι συμμετέχουν σε οργανωμένα σεμινάρια σύμφωνα με τις ανάγκες του Ομίλου. Συχνά γίνεται εκπαίδευση με εσωτερικούς εκπαιδευτές που μεταφέρουν τη γνώση και την εμπειρία τους και μπορούν να ταυτίσουν τη θεωρητική κατάρτιση με παραδείγματα μέσα από καθημερινά αντικείμενα εργασίας, ενώ παράλληλα υποστηρίζονται μεταπτυχιακά προγράμματα. Επιπλέον, στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των ναυτικών και προκειμένου να είναι ενημερωμένοι με τα δεδομένα της εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας, διενεργούνται σεμινάρια και συχνά γυμνάσια επί των πλοίων αναφορικά με τα σωστικά και πυροσβεστικά μέσα, τους ειδικούς τύπους radar, για θέματα ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος, και σχετικά με την ενημέρωσή τους στα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα των ναυτικών στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης Ναυτικής Εργασίας MLC 2006.

Συνθήκες εργασίας

Γνωρίζοντας πόσο σημαντικό είναι το εργασιακό περιβάλλον στην προαγωγή της απασχόλησης, η ΑΝΕΚ διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις στις οποίες το περιβάλλον εργασίας είναι ευρύχωρο, φωτεινό και ευχάριστο. Στεγάζεται σε νεόδμητα κτήρια στα οποία έχει δοθεί μέριμνα εξ αρχής ώστε να πληρούν όλες τις προδιαγραφές εργονομίας, υγιεινής και ασφάλειας. Οι τεχνικοί ασφαλείας επιβλέπουν την εφαρμογή των μέτρων και φροντίζουν για τη διαρκή βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Επιθεωρούν τακτικά τους χώρους εργασίας και επιβεβαιώνουν ότι οι εργαζόμενοι τηρούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας.

Ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα

Η φιλοσοφία του Ομίλου στηρίζεται στην αρχή της μη διάκρισης, της πολιτικής ίσων ευκαιριών και του δικαιώματος πρόσβασης όλων στην εργασία με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας της ΑΝΕΚ διευκρινίζει τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του. Τέλος, η διοίκηση της ΑΝΕΚ συνεργάζεται στενά με το Σωματείο Εργαζομένων και πραγματοποιούνται καθιερωμένες συναντήσεις σε τριμηνιαία βάση με θέματα συζήτησης τρέχοντα ζητήματα που απασχολούν το προσωπικό, ενώ

φροντίζουν από κοινού να επιδεικνύουν το κοινωνικό πρόσωπο, την υπευθυνότητα και την ευαισθησία τους.

Το ανθρώπινο δυναμικό στα πλοία λειτουργεί βάσει των κανονισμών και των απαιτήσεων της Διεθνούς Ναυτικής Σύμβασης Εργασίας (MLC 2006), η οποία εδραιώνει 68 υφιστάμενες συμβάσεις του ILO (International Labour Organization) και συμπληρώνει το ρυθμιστικό καθεστώς του IMO (International Maritime Organization) και εστιάζει στα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα των ναυτικών. Μεταξύ άλλων, σε θέματα όπως

- την ασφάλεια στο χώρο εργασίας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα,
- τις αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης επί του πλοίου,
- την προστασία της υγείας, την ιατρική περίθαλψη, την πρόνοια και άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας.

Τα πλοία της ΑΝΕΚ έχουν πιστοποιηθεί με τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις της Διεθνούς Σύμβασης Ναυτικής Εργασίας MLC 2006 και ελέγχονται συνεχώς από τις Αρχές μέσα από τη διαδικασία των επιθεωρήσεων, για τη διαπίστωση της εφαρμογής των.

Η επίδοση με μη χρηματοοικονομικούς δείκτες

- Πραγματοποιήθηκαν 3.264 ώρες ενημέρωσης / εκπαίδευσης του προσωπικού ξηράς και 324 ώρες των πληρωμάτων των πλοίων.
- Το 57% του προσωπικού ξηράς είναι γυναίκες, ενώ το ποσοστό των απασχολούμενων άνω των 50 ετών ανέρχεται σε 38%.
- Αναπτύσσονται σχέσεις μακροπρόθεσμης συνεργασίας με το προσωπικό. Ποσοστό 75% εργάζεται στην ΑΝΕΚ συνεχόμενα για 10 και πλέον έτη.
- Υποστηρίζουμε την εντοπιότητα στην απασχόληση. Στην πλειοψηφία του το ποσοστό των εργαζομένων μας προέρχεται απο τις τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιούμαστε.

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κυριότεροι κίνδυνοι / επιδράσεις

Η βιοποικιλότητα απειλείται από τη συνεχόμενη αύξηση του ρυθμού της ανθρώπινης δραστηριότητας με την παράλληλη ρύπανση του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα πολλοί οργανισμοί να μην μπορούν να προσαρμοστούν στις γρήγορες αλλαγές και να κινδυνεύουν με εξαφάνιση. Επιπλέον, η δραστηριότητα της ναυτιλίας μπορεί να επιβαρύνει τη διάβρωση των ακτών και των πυθμένων μεταβάλλοντας τα θαλάσσια οικοσυστήματα μέσω της αλλαγής των συνθηκών ζωής των θαλάσσιων οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, φροντίζουμε για την προστασία του περιβάλλοντος, αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας σχετικές λειτουργικές διαδικασίες. Για την πρόληψη οποιασδήποτε επιβάρυνσης στο περιβάλλον αξιολογούμε όλους τους αναγνωρισμένους κινδύνους και θεσπίζουμε τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα.

Στη ναυτιλία, η διαχείριση του στόλου σε σχέση με τα περιβαλλοντικά θέματα στηρίζεται στους εξής κύριους πυλώνες, όπως αυτοί έχουν προκύψει από την ανάλυση της ουσιαστικότητας:

- Θαλάσσια ρύπανση.
- Έλεγχος και μείωση των εκπομπών CO_2.
- Περιβαλλοντική συμμόρφωση.
- Διαχείριση λυμάτων και αποβλήτων.

Παρακολουθούμε συστηματικά και προβαίνουμε σε ανασκοπήσεις και διορθωτικές ενέργειες για τα παραπάνω θέματα, έτσι ώστε να μειώνονται τυχόν αρνητικές επιδράσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Εταιρικές πολιτικές

Στην ΑΝΕΚ η βιωσιμότητα αποτελεί σημαντικό κομμάτι του τρόπου λειτουργίας και του σχεδιασμού των μελλοντικών κινήσεών μας. Οι πιθανές μακροπρόθεσμες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σχετικά με τα θαλάσσια οικοσυστήματα και όχι μόνο, καθιστούν αφενός αναγκαία την τήρηση αυστηρών προτύπων και διαδικασιών περιβαλλοντικής διαχείρισης και αφετέρου την εξασφάλιση μιας ισορροπημένης προσέγγισης που θα βασίζεται στη βιώσιμη αλληλεπίδραση. Λειτουργούμε σύμφωνα με το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης (ISM Code) για την πρόληψη της ρύπανσης στο περιβάλλον, ενώ έχουμε αναπτύξει Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης (ΣΑΔ) που δίνει τη δυνατότητα στην Εταιρεία να εφαρμόζει αποτελεσματικά την πολιτική της. Τόσο το ΣΑΔ όσο και τα πλοία της Εταιρείας είναι πιστοποιημένα από τις αρμόδιες αρχές.

Οι προτεραιότητες

Θαλάσσια ρύπανση

Διαρκής στόχος μας είναι η πρόληψη και η μείωση της πιθανότητας πρόκλησης περιβαλλοντικού ατυχήματος, ιδιαίτερα κατά τις διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής υγρών και στερεών στο πλοίο. Τηρούμε πιστά τις διαδικασίες και τα πρότυπα που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με τα οποία ελέγχεται η διαδικασία των πετρελεύσεων για τη μη διαρροή και επιβάρυνση του περιβάλλοντος καθώς και η ποιότητα του καυσίμου σύμφωνα με τις προδιαγραφές και την ισχύουσα νομοθεσία, ενώ συντηρούμε συστηματικά τις μηχανές και τα μηχανήματα του πλοίου σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα πρότυπα για την αποδοτικότερη λειτουργία τους και την αποφυγή αρνητικών επιπτώσεων. Επιπλέον, εφαρμόζουμε και τηρούμε διαδικασίες Risk Assessment για τα θέματα της πετρέλευσης και της ρύπανσης του περιβάλλοντος, πλέον του Κώδικα ISM. Όλα τα πλοία είναι εφοδιασμένα με SOPEP (Shipboard oil pollution emergency plan) -Σχέδιο έκτακτης ανάγκης αντιμετώπισης ρύπανσης- το οποίο διασφαλίζει τη σωστή ανταπόκριση σε έκτακτη ανάγκη. Επιπλέον γίνονται γυμνάσια με σκοπό την καλύτερη ανταπόκριση του πληρώματος σε περίπτωση ανάγκης. Τα πλοία, μετά το δεξαμενισμό τους, λαμβάνουν το Antifouling Certificate, όπου πιστοποιείται ότι τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν για τη βαφή του πλοίου είναι οικολογικά και φιλικά προς το περιβάλλον. Με τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υφαλοχρωμάτων εξασφαλίζεται η μείωση της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Προχωράμε σε αλλαγή του φρέον 22 με οικολογικά φρέον σε όλα τα συστήματα των πλοίων με σκοπό την πρόληψη αέριας ρύπανσης, ενώ

γίνεται καθαρισμός του anchor chain locker κάθε φορά που το πλοίο βγαίνει για τις εργασίες δεξαμενισμού του. Εκτός από τα λειτουργικά οφέλη που υπάρχουν από τον καθαρισμό, εξασφαλίζεται η μείωση της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Τέλος, τα πλοία είναι εφοδιασμένα με ειδική σήμανση προειδοποίησης και οδηγιών σχετικά με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Έλεγχος και μείωση των εκπομπών CO_2

Η πολιτική για την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Εταιρεία, καθώς υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ της αποδοτικής λειτουργίας των πλοίων και των εκπεμπόμενων αερίων. Με τη ζήτηση της ενέργειας να αυξάνεται συνεχώς, σημαντική πρόκληση αποτελεί η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπομπών των πλοίων της Εταιρείας προέρχεται από τη λειτουργία των μηχανών. Η ορθολογική κατανάλωση καυσίμου αποτελεί στόχο της Εταιρείας για κάθε πλοίο, κάτι που εξασφαλίζει τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συντήρηση των μηχανών και μηχανημάτων του πλοίου σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα πρότυπα που ορίζονται από τους κατασκευαστές με αποτέλεσμα την αποδοτικότερη λειτουργία και κατά συνέπεια τη μείωση της κατανάλωσης και των εκπεμπόμενων ρύπων.
- Καθαρισμός γάστρας (hull) κάθε ένα ή δύο χρόνια ανάλογα με την κατάσταση της γάστρας και με κύριο γνώμονα την απόδοση του πλοίου. Η καλή συντήρηση μειώνει δραστικά την κατανάλωση του πλοίου, καθώς και τους εκπεμπόμενους ρύπους.
- Χρήση Exhaust Gas Boiler με σκοπό τη μείωση των ενεργειακών απαιτήσεων του πλοίου το οποίο συμβάλει στη μείωση των εκπεμπόμενων αερίων του θερμοκηπίου που επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα.

Τα πλοία που εκτελούν δρομολόγια εξωτερικού είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης (Energy Efficiency Certificate), ενώ όλα τα πλοία διαθέτουν σχέδιο ενεργειακής απόδοσης, όπως επίσης και με πιστοποιητικά IAPPC International Air Pollution Prevention Certificate (Διεθνές Πιστοποιητικό Πρόληψης Αέριας Ρύπανσης). Η αναθεώρηση και ανανέωση αυτών γίνεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. Επιπλέον, τηρούνται όλοι οι κανονισμοί που διέπονται από τη διεθνή, ευρωπαϊκή και εγχώρια νομοθεσία στη χρησιμοποίηση καυσίμων χαμηλού θείου για τη μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων. Η εταιρεία έχει συμμορφωθεί με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (MRV) και είναι σε θέση να υπολογίζει τους εκπεμπομένους ρύπους C02 των πλοίων τους βάση των καταναλώσεων τους.

Περιβαλλοντική συμμόρφωση

Απαραίτητο στοιχείο της περιβαλλοντικής πολιτικής μας αποτελεί η συμμόρφωση των διαδικασιών με την ισχύουσα ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία, η οποία εξασφαλίζει την περιβαλλοντική προστασία από τους πιθανούς κινδύνους ρύπανσης που προέρχονται από τα πλοία. Η ANEK εφαρμόζει το Διεθνή Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης που αφορά στο σύνολο των διεθνών και εθνικών κανονισμών, κανόνων και οδηγιών, καθώς και στην πρόληψη της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Επίσης, έχει αναπτύξει

εσωτερικό πιστοποιημένο Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στο προσωπικό να εφαρμόσει αποτελεσματικά την πολιτική του Ομίλου. Οι διαδικασίες και τα πρότυπα που ακολουθούνται για τη διαχείριση των αποβλήτων και των λυμάτων είναι οι διεθνώς αναγνωρισμένες διαδικασίες και σύμφωνα με ό,τι προβλέπεται από τη MARPOL.

Διαχείριση λυμάτων και αποβλήτων

Η διαχείριση των λυμάτων και των αποβλήτων αποτελεί σημαντική διαδικασία της λειτουργίας των πλοίων, για την οποία ακολουθούμε τις διατάξεις που προβλέπονται από τη MARPOL. Η Εταιρεία τηρεί όλους τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς κανονισμούς και λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα που έχουν ορισθεί από τα αρμόδια υπουργεία, οργανισμούς λιμένων και εποπτικούς φορείς. Η διαχείριση των αποβλήτων και των λυμάτων αναλύεται σε:

- ✓ Στερεά απορρίμματα (Garbage)

Τα πλοία τηρούν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των απορριμμάτων. Στις διαδικασίες αυτές περιλαμβάνονται ο διαχωρισμός των ανακυκλώσιμων και των μη ανακυκλώσιμων ειδών εντός του πλοίου σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, καθώς και η τήρηση του Βιβλίου Διαχείρισης Απορριμμάτων (Garbage Record Book). Επιπρόσθετα, εκτός από το διαχωρισμό μεταξύ μη ανακυκλώσιμων και ανακυκλώσιμων ειδών, υπάρχει και διαχωρισμός μεταξύ απορριμμάτων με πετρελαιοειδή κατάλοιπα τα οποία χρήζουν ειδικής διαχείρισης. Όλα τα είδη των απορριμμάτων παραδίδονται σε εταιρεία που διαχειρίζεται κάθε είδους απορρίμματα και τηρεί διαδικασίες και πρότυπα σύμφωνα με τους κανονισμούς και τη νομοθεσία.

- ✓ Πετρελαιοειδή κατάλοιπα (Sludge)

Τα πλοία τηρούν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των sludges για την ασφαλή διάθεσή τους χωρίς τον κίνδυνο περιβαλλοντικής επιβάρυνσης. Η μετέπειτα διαχείριση των sludges γίνεται βάσει των κανονισμών του λιμένα υποδοχής από πιστοποιημένο φορέα για τη διαχείρισή τους, ώστε να μειωθεί η περιβαλλοντική επιβάρυνση. Προέκταση και επικύρωση των τηρούμενων διαδικασιών και προτύπων αποτελεί το πιστοποιητικό IOPPC (International Oil Pollution Prevention Certificate) που διαθέτουν όλα τα πλοία και ανανεώνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

- ✓ Σεντινόνερα (Bilge water)

Τηρούμε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των bilge water. Όπως τα sludges έτσι και τα bilge water διατίθενται μέσω βυτίων από το πλοίο σε χερσαίες εγκαταστάσεις, βάσει των κανονισμών του λιμένα υποδοχής, οι οποίες εξασφαλίζουν τη διαχείριση τους με σκοπό τη μείωση των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.

- ✓ Λύματα (Sewage water)

Τηρούμε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα με σκοπό τη διαχείριση των λυμάτων. Οι κανονισμοί και οι διαδικασίες που τηρούνται εξασφαλίζουν την περιβαλλοντική συνέπεια και

επικυρώνονται από το ISPPC (International Sewage Pollution Prevention Certificate). Για τη διαχείριση των λυμάτων όλα τα πλοία διαθέτουν βιολογικό καθαρισμό, στην έξοδο του οποίου υπάρχει ελεγκτήριος αισθητήρας που εξασφαλίζει την καθαρότητα του απορριπτόμενου νερού.

Επιπλέον, διαχειριζόμαστε με συνέπεια τα αναλώσιμά μας αξιοποιώντας τις διαδικασίες της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης, ενώ δίνεται προσοχή για την -κατά το δυνατόν- επέκταση της χρήσης των αναλωσίμων ειδών από ανακυκλώσιμα υλικά και τον περιορισμό της χρήσης του πλαστικού. Τέλος, η Εταιρεία στα κεντρικά της γραφεία, στα γραφεία του Πειραιά, στα πρακτορεία, στα εκδοτήρια και στα πλοία της έχει εγκαταστήσει σύστημα διαχείρισης εκτυπώσεων (Managed Print Services – MPS) με στόχο την εξοικονόμηση χρήσης ενέργειας, μελανιών, χαρτιού και τον περιορισμό των άσκοπων εκτυπώσεων.

Διαχείριση νερού

Με επίγνωση της ευθύνης και επιδιώκοντας τη συμβολή μας στην εξοικονόμηση νερού, ακολουθούμε διαδικασίες οι οποίες συνεισφέρουν στη μείωση της χρήσης γλυκού νερού, όπως η χρήση βραστήρων ή συστημάτων αντίστροφης όσμωσης για την παραγωγή γλυκού νερού από θαλασσινό και η ορθή συντήρησή τους, ο έλεγχος των ποσοτήτων νερού κατά τη διαδικασία της υδροδότησης και η άμεση αντιμετώπιση κάθε διαρροής που μπορεί να προκύψει.

Νέες δράσεις σχετικά με το περιβάλλον

- Λάβαμε πιστοποίηση ISO 14001 - 2015 αναφορικά με το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης στο ΕΓ/ΟΓ ΕΛΥΡΟΣ. Η παραπάνω πιστοποίηση έχει προοπτική επέκτασης σε όλα τα πλοία του στόλου.
- Στα σημεία πώλησης των πλοίων μας χρησιμοποιούνται αποκλειστικά βιοδιασπώμενα καλαμάκια.
- Το νέο φυλλάδιο δρομολογίων εξωτερικού της Εταιρείας μας τυπώθηκε σε χαρτί πιστοποιημένο κατά FSC (Σύστημα Αειφορικής Δασικής Διαχείρισης που πιστοποιεί την παρακολούθηση των πρώτων υλών και την επεξεργασία τους).

Επιπλέον, διαχειριζόμαστε με συνέπεια τα αναλώσιμά μας αξιοποιώντας τις διαδικασίες της ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης, ενώ δίνεται προσοχή για την -κατά το δυνατόν- επέκταση της χρήσης των αναλωσίμων ειδών από ανακυκλώσιμα υλικά και τον περιορισμό της χρήσης του πλαστικού. Τέλος, η Εταιρεία στα κεντρικά της γραφεία, στα γραφεία του Πειραιά, στα πρακτορεία, στα εκδοτήρια και στα πλοία της έχει εγκαταστήσει σύστημα διαχείρισης εκτυπώσεων (Managed Print Services – MPS) με στόχο την εξοικονόμηση χρήσης ενέργειας, μελανιών, χαρτιού και τον περιορισμό των άσκοπων εκτυπώσεων.

4. ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κυριότεροι κίνδυνοι / επιδράσεις

Με βάση την ανάλυση της ουσιαστικότητας και τα σημαντικά θέματα που προέκυψαν, ο Όμιλος ΑΝΕΚ έχει θέσει σε προτεραιότητα και παρακολουθεί τις επιδόσεις του στα παρακάτω:

- Ασφάλεια στα πλοία.
- Ποιότητα υπηρεσιών και εξυπηρέτηση επιβατών.
- Κοινωνική συνεισφορά.
- Διαφάνεια / διαφθορά.
- Προώθηση τουριστικού προϊόντος.

Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά και προβαίνει σε ανασκοπήσεις και διορθωτικές ενέργειες για τα παραπάνω θέματα, έτσι ώστε να μειώνει τυχόν αρνητικές επιδράσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Εταιρικές πολιτικές

Το όραμα της ΑΝΕΚ είναι, με βάση τις ηθικές αρχές και τις ορθές επιχειρηματικές πρακτικές, να συμβάλλει στην τοπική ανάπτυξη των κοινωνιών στις οποίες δραστηριοποιείται, δημιουργώντας και αποδίδοντας αξία στα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ παράλληλα να υποστηρίζει τους συνανθρώπους μας που έχουν ανάγκη.

Οι προτεραιότητες

Ασφάλεια στα πλοία

Προτεραιότητά μας αποτελεί η εξασφάλιση της αξιοπλοΐας των πλοίων. Βασική μέριμνα, σύμφωνα και με το πιστοποιημένο Σύστημα Ασφαλούς Διαχείρισης, είναι η ασφάλεια στη θάλασσα με την πρόληψη οποιασδήποτε βλάβης και η ασφαλής λειτουργία των πλοίων, αναπτύσσοντας δικλείδες ασφάλειες για κάθε περίπτωση πιθανού κινδύνου. Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται αφορούν στη συντήρηση των μηχανών, του εξοπλισμού και του σκάφους τα οποία διασφαλίζουν την ασφαλή και έγκαιρη μεταφορά των επιβαινόντων και των φορτίων. Η συντήρηση των μηχανών και του εξοπλισμού γίνεται με βάση τις οδηγίες του κατασκευαστή και ελέγχεται και πιστοποιείται από το διεθνή νηογνώμονα για κάθε πλοίο. Επιπρόσθετα, για την ασφάλεια των επιβατών τηρούνται οι απαραίτητες διαδικασίες και πρότυπα για την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας των σωστικών μέσων. Αυτό, σε συνδυασμό με τη συνεχή εκπαίδευση των πληρωμάτων σε έκτακτες περιπτώσεις, αποτελεί παράγοντα διασφάλισης της καλύτερης δυνατής προετοιμασίας για την αντιμετώπιση έκτακτων περιπτώσεων. Τέλος, το Πιστοποιητικό Ασφαλείας το οποίο δίνεται από το νηογνώμονα μετά από επιθεωρήσεις αποτελεί ένα επιπλέον πιστοποιητικό προς την κατεύθυνση που ορίζει η ασφαλής μετακίνηση των επιβατών. Όλα τα πλοία διαθέτουν πιστοποιητικά Asbestos-free που πιστοποιούν την απουσία αμιάντου συμβάλλοντας στην προστασία της υγείας των επιβατών και των πληρωμάτων. Σε όλα τα σημεία των πλοίων όπου βρίσκονται επιβάτες, υπάρχουν σχετικές σημάνσεις για την ενημέρωση και προστασία των επιβατών και των πληρωμάτων. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ασφάλειας, εφαρμόζουμε και τον Διεθνή Κώδικα Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών

Εγκαταστάσεων (ISPS), που αφορά στην πρόληψη και αντιμετώπιση τρομοκρατικών επιθέσεων και έκνομων ενεργειών. Όλα τα πλοία της ΑΝΕΚ είναι πιστοποιημένα με το παραπάνω Σύστημα Ασφαλείας.

Ποιότητα υπηρεσιών και εξυπηρέτηση επιβατών

Διαρκής στόχος μας είναι η εξασφάλιση της καλής ποιότητας παροχής υπηρεσιών και η ασφαλής, άνετη και αξιόπιστη εξυπηρέτηση των πελατών της. Η επιτυχία των στόχων αυτών στηρίζεται κυρίως στην υπευθυνότητα, τον επαγγελματισμό και την αποτελεσματικότητα του προσωπικού, το οποίο αποτελεί και το πολυτιμότερο περιουσιακό στοιχείο του Ομίλου. Η ΑΝΕΚ διαθέτει τις ακόλουθες πιστοποιήσεις:

- ISO 9001 – 2015 (DQS for Quality Management System by IQNet) για θέματα διαχείρισης ποιότητας,
- HACCP στο πλαίσιο της υπ' αριθμό 852/2004 Ευρωπαϊκής Οδηγίας σχετικά με τους κανόνες ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων, ενώ προς ενίσχυση αυτού έχει πιστοποιηθεί και με
- ISO 22000 – 2005 αναφορικά με το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων και
- ταυτόχρονα, εναρμονίζεται με τον 1169/2011 Ευρωπαϊκό Κανονισμό (άρθρο 44, Παράρτημα ΙΙ) σχετικά με την υποχρέωση σήμανσης των αλλεργιογόνων ουσιών σε προσυσκευασμένα και μη τρόφιμα.

Οι ανωτέρω πιστοποιήσεις εφαρμόζονται σε όλα τα πλοία και η τήρηση όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών επιβεβαιώνεται κατόπιν των ετήσιων σχετικών επιθεωρήσεων. Παράλληλα, ορισμένα από τα πλοία του Ομίλου έχουν λάβει επιπλέον πιστοποιήσεις για:

- Ειδικό σήμα ποιότητας ελληνικής κουζίνας για τα A La Carte εστιατόρια των πλοίων ΕΛΥΡΟΣ, OL. CHAMPION και HELLENIC SPIRIT (φορέας: υπουργείο Τουρισμού).
- Πιστοποιητικό τοπικών συστημάτων παραγωγής τροφίμων βάσει των προδιαγραφών πιστοποίησης «WE DO LOCAL» της COSMOCERT. Στόχος είναι η πιστοποίηση «WE DO LOCAL» να επεκταθεί το 2019 σε όλα τα πλοία της Εταιρείας μας.
- Νέα πιστοποίηση ISO 14001 - 2015, αναφορικά με το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης για το ΕΓ/ΟΓ ΕΛΥΡΟΣ.

Τηρούνται οι προβλεπόμενες διατάξεις και κανονισμοί για τα τρόφιμα, τις διαδικασίες κουζίνας και τη διαμονή των επιβατών εν πλω, με γνώμονα την υψηλή ποιότητα στην παροχή φαγητού, ποτού και υπηρεσιών ξενοδοχειακού. Επιπλέον, εφαρμόζεται Σύστημα Διαχείρισης Πελατών (Customer Service Issues - CSI) για την αποτελεσματικότερη ικανοποίηση των αναγκών τους, ενώ οι παρεχόμενες υπηρεσίες προσαρμόζονται στο πλαίσιο της κάλυψης του συνόλου των αναγκών των επιβαινόντων. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα χρήσης PET CABIN, room service για καμπίνες ΑΜΕΑ κλπ, φύλαξης αντικειμένων αξίας, εξυπηρέτησης περιπτώσεων ανθρώπων με ειδικές αλλεργίες κλπ, ενώ χρησιμοποιούμε αποκλειστικά έξτρα παρθένο ελαιόλαδο για την παρασκευή τροφής στην κουζίνα, στο σύνολο των πλοίων του στόλου. Συνεχής είναι η αναζήτηση νέων υπηρεσιών στο πλαίσιο της ανάπτυξης και των τεχνολογικών υποδομών για την ορθότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση των πελατών. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκε, εγκαταστάθηκε και λειτούργησε το νέο web site της Εταιρείας ώστε να παρέχει βελτιωμένη ηλεκτρονική πρόσβαση και πληροφόρηση τόσο

στο ευρύ κοινό όσο και στους πελάτες. Σχετική ενημέρωση πραγματοποιείται στα πλοία προς το επιβατικό κοινό, ενώ υπάρχουν διαθέσιμα ερωτηματολόγια σε διάφορα σημεία των πλοίων και έντυπα παραπόνων βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Διατηρούμε ανοιχτά κανάλια επικοινωνίας με το επιβατικό κοινό, αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά μέσα, ώστε να παρέχουμε έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση. Στο πλαίσιο της τιμολογιακής πολιτικής, ενισχύονται οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες με μειωμένα εισιτήρια και προσφορά οικονομικότερων πακέτων.

Κοινωνική συνεισφορά

Ο Όμιλος ΑΝΕΚ βρίσκεται συνεχώς κοντά στην κοινωνία, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες και δράσεις, που αφορούν στον άνθρωπο, τον πολιτισμό, το περιβάλλον. Έτσι, έχει αναπτύξει ένα πολυεπίπεδο σχέδιο δραστηριοποίησης το οποίο λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, την ανταπόκριση στα αιτήματα και τις ανάγκες του πληθυσμού, τη συνεργασία με φορείς και οργανώσεις αναγνωρισμένους για το έργο και την προσφορά τους στο κοινωνικό σύνολο, με τη συμμετοχή των εργαζομένων και την ενίσχυση του εθελοντισμού.

Ενίσχυση του εθελοντισμού

Διοργανώνουμε συστηματικά εθελοντική αιμοδοσία αποδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον για το συνάνθρωπο. Το 2018 διοργανώθηκε η 12^{η} εθελοντική αιμοδοσία στα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας στα Χανιά, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Εθελοντών Αιμοδοτών «Ο Άγιος Ιωάννης» και το Γενικό Νοσοκομείο Χανίων. Παράλληλα, για τρίτη φορά πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία για τη δωρεά μυελού των οστών. Επιπλέον, στο πλαίσιο του εσωτερικού εθελοντισμού:

- Δόθηκαν χρηματικά ποσά σε ιδρύματα στη μνήμη εκλιπόντων.
- Δωρίστηκαν ρούχα, συσκευασμένα τρόφιμα, ιματισμός και είδη πρώτης ανάγκης σε ευπαθή οικογένεια των Χανίων.
- Πραγματοποιήθηκε συλλογή ανακυκλώσιμου πλαστικού υλικού (καπάκια) που παραδόθηκαν για την αγορά αναπηρικών αμαξιδίων σε άπορα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Προστασία του περιβάλλοντος

Στην ΑΝΕΚ, αναγνωρίζοντας την αξία των δράσεων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος, το 2018:

- Στηρίξαμε το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης για τη μεταφορά τραυματισμένων άγριων ζώων. Η αρωγή μας στο Μουσείο και στις πρωτοπόρες δράσεις του είναι πολυετής.
- Υποστηρίξαμε την καμπάνια της MEDASSET «Υπόσχεση μας Καθαρές Θάλασσες».
- Φιλοξενήσαμε τη διάλεξη του Dr. Νίκου Λυγερού με θέμα «Στρατηγικός Τουρισμός και Πράσινο Λιμάνι».
- Λειτουργήσαμε, σε συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών / meteo.gr, στα πλοία μας που δραστηριοποιούνται στις γραμμές της Κρήτης, ενημερωτικά περίπτερα, τα οποία αφορούν στην κλιματική αλλαγή στην Κρήτη, παρέχοντας έτσι άμεση πληροφορία στον επιβάτη για τον καιρό.

- Παράλληλα, η ΑΝΕΚ είναι ενεργό μέλος της HELMEPA της Ελληνικής Ένωσης Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος. Η HELMEPA είναι ένας ιδιωτικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός που έχει ως στόχο να δημιουργήσει περιβαλλοντική συνείδηση για την προστασία των θαλασσών από τη ρύπανση των πλοίων και να εξυψώσει το επίπεδο ασφάλειας στη ναυτιλιακή κοινότητα, μέσα από μια συντονισμένη προσπάθεια πληροφόρησης, επιμόρφωσης και κινητοποίησης όλων, από τον πλοιοκτήτη μέχρι τον τελευταίο ναύτη, υποστηρίζοντας πλήρως το στόχο «Ασφαλή Πλοία σε Καθαρές Θάλασσες» του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού.
- Τέλος, η ΑΝΕΚ με το βλέμμα στραμμένο σε ένα καλύτερο αύριο για το περιβάλλον, και αναγνωρίζοντας τη σημασία του να διατηρηθούν καθαρές οι ελληνικές θάλασσες και ακτές, ένωσε τις δυνάμεις της με το Ενυδρείο Κρήτης - CRETAQUARIUM και προσέφερε στους επιβάτες της πάνω από 200.000 εύχρηστα τασάκια από ανακυκλώσιμο υλικό.

Υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Η ΑΝΕΚ, με αίσθημα ευθύνης, είναι κοντά τόσο σε ατομικές περιπτώσεις συνανθρώπων μας που χρήζουν βοήθειας, όσο και σε συλλόγους και φορείς με φιλανθρωπικό έργο και δράση, όπως οι «ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ», η «ΕΛΠΙΔΑ - ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ», η «ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ» ο Σύλλογος «ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ», ο Φιλανθρωπικός Σύλλογος «Μέριμνα για τον πλησίον ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ ο ΕΛΕΗΜΩΝ», η «ΕΛΕΠΑΠ», το «Κέντρο ημερήσιας φροντίδας - απασχόλησης ατόμων με αναπηρία ΚΗΦΑΑΜΕΑ» κλπ. Σταθερή παραμένει η προϊοντική αρωγή της ΑΝΕΚ σε κοινωφελή ιδρύματα και φορείς.

Ενίσχυση της παιδείας

Στην ΑΝΕΚ πιστεύουμε στα παιδιά και στους νέους και προσπαθούμε να δημιουργήσουμε γέφυρες επικοινωνίας και στήριξης που θα συμβάλλουν στην ενημέρωση και εξέλιξή τους. Έτσι, στα πλοία της Εταιρείας, στην Ελλάδα και στην Αδριατική, διενεργήθηκαν συνολικά 40 εκπαιδευτικές επισκέψεις από δημόσια και ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά Σχολεία, Γυμνάσια, Λύκεια, Ανώτερες Σχολές και Ειδικά Σχολεία). Στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των μαθητών, και ανάλογα με την βαθμίδα εκπαίδευσής τους, η εκπαιδευτική επίσκεψη περιλαμβάνει ξεναγήσεις από εκπαιδευμένους και έμπειρους αξιωματικούς στους διάφορους χώρους του πλοίου, εξοικειώσεις στα μέσα πλοήγησης, στη Γέφυρα, στο Μηχανοστάσιο, στα σωστικά και πυροσβεστικά μέσα του πλοίου. Στις εκπαιδευτικές επισκέψεις στα πλοία της Εταιρείας μας μετείχαν συνολικά 1.525 μαθητές, συνοδοί και παιδιά Ειδικών Αναγκών.

Επιπλέον, υποστηρίζουμε με χορηγίες, μαθητές σχολείων και φοιτητές, όπως είναι η Κίνηση Νέων Ευρωπαίων Μηχανικών Πολυτεχνείου Κρήτης «BEST» Χανίων, η ομάδα «TUC ECO RACING» του Πολυτεχνείου Κρήτης με τις διεθνείς διακρίσεις από τις συμμετοχές στους διαγωνισμούς οικονομίας καυσίμων Shell Eco Marathon, η ομάδα Eurovia Athens του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου που θα μετέχει σε παγκόσμιο διαγωνισμό μη επανδρωμένου τηλεκατευθυνόμενου αεροσκάφους, καθώς και το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Φοιτητών και Σπουδαστών «UNILEAGUE», του οποίου είμαστε σταθεροί αρωγοί από το 2010. Επίσης, στηρίζουμε τη διεξαγωγή επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων, μαθηματικών διαγωνισμών κ.ά. Ενδεικτι-

κά, ήμασταν αρωγοί στις ημερίδες «Γονείς - παιδί - αθλητισμός», «Σχολείο ανοιχτό για όλους - Το σχολείο της συμπερίληψης», «Επιλέγω Ναυτιλία στην Κρήτη» τις οποίες φιλοξενήσαμε στο υπερσύγχρονο συνεδριακό κέντρο της Εταιρείας στα Χανιά.

Τέλος, η ΑΝΕΚ στηρίζει έμπρακτα τους νεοεισαχθέντες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση προσφέροντας ειδικές εκπτώσεις για τις πρώτες τους μετακινήσεις προς και από τον τόπο σπουδών τους.

Προώθηση του αθλητισμού και του πολιτισμού

Στηρίζουμε, μέσα από το θεσμό της χορηγίας, ενέργειες και πρωτοβουλίες που προάγουν το αθλητικό ιδεώδες και τον πολιτισμό. Η ΑΝΕΚ είναι χορηγός του Παγκόσμιου Πρωταθλητή καράτε Διονύση Ξένου, των ποδοσφαιρικών ομάδων «ΠΑΕ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ», «ΟΦΙ», «ΑΟΧ - ΚΙΣΣΑΜΙΚΟΣ». Επίσης, είναι χρυσός χορηγός του ποδηλατικού ομίλου «ΤΑΛΩΣ - ΑΝΕΚ LINES», επίσημη χορηγός του τμήματος του Ναυτικού Ομίλου Χανίων «ΚΑΝΟΕ - ΚΑΓΙΑΚ», της ομάδας υδατοσφαίρισης «ΝΟΧ - ΑΝΕΚ LINES» και μεγάλη χορηγός του Γυμναστικού Συλλόγου «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ». Επίσης, ο Όμιλος συνδράμει διοργανώσεις ανάδειξης του πολιτισμού, τα εικαστικά, κινηματογραφικά και μουσικά δρώμενα και παραμένει χρυσός χορηγός του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Κρήτης.

Φιλοξενία μεγάλων συλλόγων

Η ΑΝΕΚ είναι μία εταιρεία στενά συνδεδεμένη με την Κρήτη και στηρίζει ανελλιπώς ενώσεις και τοπικούς συλλόγους που προάγουν την κρητική παράδοση όπως είναι η «Παγκρήτιος Ένωση», η «Πανελλήνια Ομοσπονδία Κρητικών Σωματείων», η Ένωση Κρητών Σελίνου Αττικής «Η Έλυρος», καθώς και πολιτιστικούς φορείς σε όλη την Ελλάδα και την Ευρώπη.

Διαφάνεια / διαφθορά

Η διαφάνεια και η ακεραιότητα στον τρόπο λειτουργίας του Ομίλου υποδεικνύονται στο θεσμοθετημένο Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά. Ο Κανονισμός αυτός προωθεί τις ηθικές αρχές και τις ορθές επιχειρηματικές πρακτικές.

Προώθηση τουριστικού προϊόντος

Παραμένοντας πιστή στη στρατηγική της για ισχυρή συμμετοχή στις κορυφαίες διεθνείς τουριστικές εκθέσεις και συμβάλλοντας παράλληλα στην τόνωση του τουρισμού στην Ελλάδα, η ΑΝΕΚ τα τελευταία χρόνια δίνει δυναμικά το παρών σε Ιταλία, Γερμανία, Αυστρία, Βέλγιο, Ολλανδία. Με εντυπωσιακά περίπτερα και εξαίρετες υπηρεσίες, η ΑΝΕΚ έχει κερδίσει τις εντυπώσεις μεταφέροντας άρωμα Ελλάδας στην Ευρώπη.

Παράλληλα, η ΑΝΕΚ ως πρέσβειρα του ελληνικού πολιτισμού, του τουρισμού και της γαστρονομίας φιλοξένησε ενημερωτική εκδήλωση για την ενίσχυση της συνεργασίας και δικτύωσης της πόλης του Fermo και της Περιφέρειας Marche της Ιταλίας με το Δήμο Πλατανιά. Επίσης, στο πλαίσιο ουσιαστικής στήριξης και

προώθησης τοπικών προϊόντων δημιούργησε σειρά προϊόντων με Εταιρική ετικέτα «ΑΕΙΦΟΡΙΑ», αποκλειστικά από Κρητικούς προμηθευτές.

Η επίδοση με μη χρηματοοικονομικούς δείκτες

- Η ΑΝΕΚ συμμετείχε το 2018 στις έντεκα μεγαλύτερες τουριστικές εκθέσεις στην Ευρώπη για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος.
- Σε επίπεδο χορηγιών μεταφοράς αξιοποιήθηκαν 23.381 εισιτήρια επιβατών και 2.834 εισιτήρια οχημάτων, στο σύνολο των γραμμών που δραστηριοποιείται η ΑΝΕΚ, ενώ συνολικά ενεκρίθησαν 1.098 χορηγίες.
- Στο πλαίσιο των κοινωνικών μας δράσεων παρείχαμε διευκόλυνση -μέσα από ειδικά πακέτα προσφορών- στη μεταφορά ευάλωτων κοινωνικών ομάδων: πολύτεκνες οικογένειες, άτομα που χρήζουν ειδική φροντίδα και βοηθούς αυτών, στους απόρους, στους συνταξιούχους του ΝΑΤ, στους οπλίτες, στους φοιτητές - συμπεριλαμβανομένων και των νεοεισαχθέντων φοιτητών για τη μετακίνηση μαζί με την οικογένειά τους για την εγγραφή τους σε ΑΕΙ/ΤΕΙ. Η παροχή αφορά στο 22% των εισιτηρίων.
- Το 2018 προσφέρθηκαν σε οργανισμούς και ιδρύματα δωρεάν τρόφιμα αξίας € 5.000, καθώς και πάνω από 5.000 λίτρα πετρέλαιο θέρμανσης σε γηροκομεία, ιδρύματα και παιδικούς σταθμούς.
- Μεταφέρθηκαν δωρεάν 10 ασθενοφόρα, κυρίως σε νησιά της άγονης γραμμής, ενώ δωρεάν έγινε και η μεταφορά 7 πυροσβεστικών οχημάτων με αποδέκτη πληγείσες από τις πυρκαγιές περιοχές και όχι μόνο.
- Επίσης, 228 δέματα με φάρμακα και ιατρικά αναλώσιμα μεταφέρθηκαν δωρεάν για τις ανάγκες των κατοίκων απομακρυσμένων νησιών.
- Ο δείκτης ικανοποίησης πελατών βρίσκεται στο 100% σε θέματα απώλειας αποσκευών, ενώ για θέματα ζημιών σε οχήματα ο δείκτης παρουσιάζει σταθερή βελτίωση σε ετήσια βάση.
- Η ικανοποίηση των πελατών από τη χρήση του τηλεφωνικού κέντρου ανήλθε στο 82%.
- Συνεχίστηκε η εφαρμογή της υπηρεσίας ηλεκτρονικού εισιτηρίου σε όλα τα δρομολόγια του Ομίλου.
- Το 2018, τα μέλη που επέλεξαν το πρόγραμμα επιβράβευσης ΑΝΕΚ SMART BONUS αυξήθηκαν κατά 12% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.
- Συγκεντρώθηκαν 50 πολύτιμες μονάδες αίματος και 22 δείγματα μυελού των οστών στο πλαίσιο της 12^{ης} εθελοντικής αιμοδοσίας.

5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

- Έχουμε πάνω από μισό αιώνα ηγετικής παρουσίας στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας.
- Δραστηριοποιούμαστε με 9 επιβατικά οχηματαγωγά πλοία.
- Η λογιστική αξία του στόλου μας ανέρχεται σε € 263 εκατ.
- Καλύπτουμε 18 προορισμούς σε Κρήτη, Αιγαίο, Ιόνιο και Αδριατική.
- Το 2018 διακινήσαμε 965 χιλιάδες επιβάτες, 189 χιλ. Ι.Χ. αυτοκίνητα και 132 χιλ. φορτηγά.
- Απασχολούμε περισσότερους από 900 εργαζόμενους κατά τη διάρκεια του έτους σε ξηρά και θάλασσα.
- Το 57% του προσωπικού ξηράς είναι γυναίκες, ενώ το ποσοστό των απασχολούμενων άνω των 50 ετών ανέρχεται σε 38%.
- Αναπτύσσονται σχέσεις μακροπρόθεσμης συνεργασίας με το προσωπικό. Το 75% εργάζεται στην ΑΝΕΚ αδιάλειπτα για 10 και πλέον έτη.
- Πραγματοποιήθηκαν 3.264 ώρες ενημέρωσης / εκπαίδευσης στο προσωπικό ξηράς και 324 ώρες στο προσωπικό θάλασσας.
- Ο δείκτης ικανοποίησης των πελατών μας βρίσκεται στο 100% σε θέματα απώλειας αποσκευών, ενώ για θέματα ζημιών σε οχήματα ο δείκτης παρουσιάζει σταθερή βελτίωση σε ετήσια βάση.
- Υποστηρίζουμε και έχουμε θεσπίσει ένα ασφαλές περιβάλλον εργασίας για τους εργαζόμενους και τους επιβάτες.
- Υποστηρίζουμε την εντοπιότητα στην απασχόληση. Στην πλειοψηφία το ποσοστό των εργαζομένων μας προέρχεται από τις τοπικές κοινωνίες.
- Η υπεύθυνη λειτουργία μας συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.
- Στοχεύοντας στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση περισσότερων συνανθρώπων μας και προς όφελος του περιβάλλοντος μοιράσαμε στους επιβάτες μας, για την καταπολέμηση της ρύπανσης των ακτών από αποτσίγαρα, χιλιάδες εύχρηστα τασάκια παραλίας από ανακυκλώσιμο υλικό.
- Λειτουργήσαμε, στα πλοία μας ενημερωτικά περίπτερα, τα οποία αφορούν στην κλιματική αλλαγή στην Κρήτη, παρέχοντας έτσι άμεση πληροφορία στον επιβάτη για τον καιρό.
- Υποστηρίζουμε τους Έλληνες παραγωγούς στην τροφοδοσία των πλοίων μας με το 99% των προϊόντων να προέρχονται από την Ελλάδα, εκ των οποίων το 50% από την Κρήτη.
- Δημιουργήσαμε σειρά προϊόντων με εταιρική ετικέτα «ΑΕΙΦΟΡΙΑ», αποκλειστικά από Κρητικούς προμηθευτές.
- Αρωγοί στις ανάγκες του τόπου, χορηγήσαμε σε αθλητικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντικό επίπεδο την μεταφορά χιλιάδων επιβατών και οχημάτων στο σύνολο των γραμμών που δραστηριοποιείται η ΑΝΕΚ.

- Στηρίξαμε τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (πολύτεκνοι, φοιτητές, άτομα ειδικών αναγκών κλπ) παρέχοντας ειδικά πακέτα προσφορών στο 22% των εισιτηρίων της εταιρείας.
- Προσφέραμε το 2018 σε οργανισμούς και ιδρύματα τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης, καθώς και πετρέλαιο θέρμανσης σε γηροκομεία, ιδρύματα και παιδικούς σταθμούς.
- Μεταφέραμε πυροσβεστικά οχήματα, ασθενοφόρα, φάρμακα και ιατρικά αναλώσιμα σε κατοίκους απομακρυσμένων νησιών.
- «Ταξιδέψαμε» την ελπίδα μέσα από την 12η εθελοντική αιμοδοσία, συγκεντρώνοντας 67% περισσότερες μονάδες αίματος από πέρυσι και πολύτιμα δείγματα για δωρεά μυελού των οστών, με την συμμετοχή εργαζομένων και πληρωμάτων της εταιρείας, καθώς και απλών πολιτών.

VIII. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

δυνάμει του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018, ο οποίος ετέθη σε ισχύ την 1.1.2019

1. ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Εταιρεία συμμορφώνεται με το καθεστώς της Εταιρικής Διακυβέρνησης που ισχύει στην Ελλάδα, σύμφωνα με το ν. 3016/2002, όπως ισχύει. Η ΑΝΕΚ έχει υιοθετήσει τις αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης, όπως αυτές οριοθετούνται από την ισχύουσα ελληνική νομοθεσία και τις διεθνείς πρακτικές. Η Εταιρική Διακυβέρνηση ως σύνολο κανόνων, αρχών και μηχανισμών ελέγχου, βάσει των οποίων οργανώνεται και διοικείται η Εταιρεία, έχει ως στόχο τη διαφάνεια προς το επενδυτικό κοινό και τη διασφάλιση των συμφερόντων των μετόχων της Εταιρείας και όλων των μερών που συνδέονται με τη λειτουργία της. Η Εταιρεία έχει ήδη υιοθετήσει αυτοβούλως τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που θεσπίστηκε το Μάρτιο του 2011 από το Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) για τις Εισηγμένες Εταιρείες, τον οποίο τήρησε μέχρι την αναθεώρηση αυτού από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) τον Οκτώβριο 2013, τον οποίο αναθεωρημένο πλέον τηρεί. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης είναι διαθέσιμος στη διαδικτυακή διεύθυνση του ΕΣΕΔ www.helex.gr/el/esed. Η παρούσα δήλωση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία εφαρμόζει τον Κώδικα και εξηγεί τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις αυτού.

Ήδη, από την 1.1.2019, ισχύει ο Ν. 4548/2018, ο νέος νόμος περί ανωνύμων εταιρειών και η ΑΝΕΚ προτίθεται εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται από το άρθρο 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου, να εναρμονίσει το καταστατικό της σύμφωνα με τις διατάξεις του.

2. ΣΥΝΘΕΣΗ - ΕΚΛΟΓΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

2.1 ΣΥΝΘΕΣΗ Δ.Σ.

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του καταστατικού της Εταιρείας, ως αυτό τροποποιήθηκε δυνάμει των αποφάσεων της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26ης Μαΐου 2017, η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από εννέα (9) έως έντεκα (11) μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων με μυστική ψηφοφορία και κατ' απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σε αυτήν. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου επιτρέπεται να είναι και νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή, το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.2 ΕΚΛΟΓΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει μεταξύ των μελών του και με απόλυτη πλειοψηφία τον Πρόεδρο και έως δύο Αντιπροέδρους αυτού, μπορεί δε οποτεδήποτε να προβαίνει σε γενική ή μερική ανακατανομή των ανωτέρω αξιωμάτων. Τον Πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο Α' Αντιπρόεδρος και αυτόν, όταν απουσιάζει η κωλύεται, ο Β' Αντιπρόεδρος, εφ' όσον έχουν εκλεγεί. Η εκλογή των ανωτέρω διενεργείται κατά την πρώτη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου μετά την εκλογή από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ή αυτός που τον αναπληρώνει, προΐσταται των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, διευθύνει τις εργασίες του και παρακολουθεί την όλη λειτουργία της Εταιρείας, ενημερώνοντας σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να διορίζει Διευθύνοντα Σύμβουλο εκ των μελών του, καθορίζοντας συγχρόνως τις αρμοδιότητές του, καθώς και τον αναπληρωτή αυτού για την περίπτωση κωλύματός του. Ομοίως, μπορεί να διορίζει Γενικό Δ/ντή με εργασιακή σχέση σύμφωνα με την οργανωτική διάρθρωση της Εταιρείας, καθώς και τον αναπληρωτή αυτού για την περίπτωση κωλύματός του. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση για τετραετή θητεία. Κατ' εξαίρεση, η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου παρατείνεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση. Μαζί με τα τακτικά μέλη δύναται να εκλεγούν και πέντε (5) αναπληρωματικά, εφ΄ όσον ο αριθμός των υποψηφιοτήτων είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των προς εκλογή τακτικών μελών, με τήρηση της παρακάτω διαδικασίας. Με τη δημοσιευόμενη πρόσκληση από το Διοικητικό Συμβούλιο για σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης, καλούνται και οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν εγγράφως και εντός τακτικής προθεσμίας αίτηση υποψηφιότητας. Βάσει των υποψηφιοτήτων που θα υποβληθούν, το Διοικητικό Συμβούλιο ανακηρύσσει αυτούς που έχουν το δικαίωμα υποψηφιότητας και καταρτίζει ψηφοδέλτιο κατά την απόλυτη αλφαβητική σειρά του ονοματεπωνύμου των υποψηφίων, το οποίο και διανέμεται στους μετόχους μέσα στην αίθουσα της Γενικής Συνέλευσης για διεξαγωγή της ψηφοφορίας. Κάθε μέτοχος δικαιούται να θέτει τόσους σταυρούς προτιμήσεως όσος είναι και ο αριθμός των προς εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών μελών, κατ' ελάχιστον όμως υποχρεούται να θέσει τόσους σταυρούς προτιμήσεως όσος είναι και ο αριθμός των προς εκλογή τακτικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ψηφοδέλτια που έχουν περισσότερους ή λιγότερους σταυρούς προτιμήσεως αυτών που ορίζονται παραπάνω λογίζονται άκυρα. Η

σειρά επιτυχίας μεταξύ των υποψηφίων που συγκέντρωσαν την απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπουμένων ψήφων στη Συνέλευση προσδιορίζεται βάσει της μεταξύ αυτών πλειοψηφίας και καταρτίζεται γι' αυτό το σκοπό πίνακας επιτυχίας τακτικών και πίνακας επιτυχίας αναπληρωματικών μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ των υποψηφίων, η σειρά επιτυχίας ορίζεται με κλήρωση.

2.3. ΣΥΓΚΛΗΣΗ Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται στην έδρα της Εταιρείας κάθε φορά που ο νόμος, το καταστατικό ή οι ανάγκες της Εταιρείας απαιτούν και ακόμη κάθε φορά που ο Πρόεδρος ή αυτός που τον αναπληρώνει ή ο Διευθύνων Σύμβουλος κρίνει αυτό σκόπιμο. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των σχετικών αποφάσεων του Υπουργού Ανάπτυξης. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή αυτών στη συνεδρίαση. Κατ' εξαίρεση, το Διοικητικό Συμβούλιο έγκυρα συνεδριάζει εκτός της έδρας του, εφόσον η συνεδρίαση λαμβάνει χώρα στο Δήμο Πειραιά Αττικής, στο Δήμο Ρεθύμνου Κρήτης και στο Δήμο Ηρακλείου Κρήτης. Τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ζητήσουν δύο (2) από τα μέλη του, με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο αυτού, ή τον αναπληρωτή του ο οποίος υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτησης. Στην κατά τα παραπάνω αίτησή τους πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα με τα οποία θα ασχοληθεί το Διοικητικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση που ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του δεν θα συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στην παραπάνω προθεσμία, επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη λήξη της άνω προθεσμίας των επτά (7) ημερών, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

2.4 ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως εάν παρίστανται αυτοπροσώπως σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των Συμβούλων, χωρίς να υπολογίζονται οι κατά τα ανωτέρω εξουσιοδοτήσεις. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται πάντοτε με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου πιστοποιούνται με πρακτικά, που καταχωρούνται στο τηρούμενο γι' αυτό το σκοπό βιβλίο και υπογράφονται από τους παριστάμενους κατά τη συνεδρίαση Πρόεδρο ή Προεδρεύοντα και τους Συμβούλους. Κανείς Σύμβουλος δεν δικαιούται ν' αρνηθεί την υπογραφή πρακτικών συνεδριάσεων στις οποίες έλαβε μέρος, δικαιούται όμως να ζητήσει την καταχώρηση σε αυτά της γνώμης του εάν διαφωνεί προς τη λαμβανομένη απόφαση. Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμα και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση. Τα αντίγραφα και τα αποσπάσματα των πρακτικών, όσα πρόκειται να προσαχθούν ενώπιον Δικαστηρίου ή άλλης αρχής, επικυρώνονται από τον Πρόεδρο ή, εάν αυτός κωλύεται ή απουσιάζει, από το νόμιμο αναπληρωτή του.

2.5 ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Εταιρεία αναλαμβάνει εγκύρως υποχρεώσεις και γενικά εκπροσωπείται νομίμως με δύο (2) υπογραφές εκ των οποίων η πρώτη είναι του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και η δεύτερη του Διευθύνοντος Συμβούλου, οι οποίοι ενεργούν προσωπικώς, σε απουσία δε ή κώλυμα αυτών, των νομίμων αναπληρωτών τους. Οι παραπάνω υπογραφές τίθενται απαραιτήτως κάτω από την εταιρική επωνυμία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχεται δικαίωμα υπογραφής, δεσμεύσεως και εκπροσωπήσεως της Εταιρείας σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε υπηρεσιακά όργανα, τηρουμένων των ορισμών του άρθρου 23 του καταστατικού.

2.6 ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ – ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Δυνάμει της από 26.05.2017 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και των από 10.07.2017, 20.12.2017 και 25.05.2018 αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας έχει ως εξής:

Γεώργιος Κατσανεβάκης	Πρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος
Σπυρίδων Πρωτοπαπαδάκης	Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Βαρδινογιάννης	Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Αρχοντάκης	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό Μέλος
Εμμανουήλ Αποστολάκης*	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Κωνσταντίνος Αχλιόπτας	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μιχαήλ Γεωρβασάκης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Ιωάννης Σταυρόπουλος*	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Μιχαήλ Μαρακάκης	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Φραγκιαδάκης**	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

** Δυνάμει του από 20.12.2017 πρακτικού Δ.Σ. που καταχωρήθηκε στις 26.01.2018 στο ΓΕΜΗ, κατόπιν των παραιτήσεων των κ.κ. Ιάσονα Δάλλα και Ηλία Δευτεραίου, τα εναπομείναντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εξέλεξαν, σύμφωνα με το Νόμο και το καταστατικό της Εταιρείας, τους κ.κ. Εμμανουήλ Αποστολάκη και Ιωάννη Σταυρόπουλο, σε αντικατάσταση των παραιτηθέντων μελών. Ο κ. Ιωάννης Σταυρόπουλος παραιτήθηκε στις 28 Μαρτίου 2019.*

*** Δυνάμει του από 25.05.2018 πρακτικού Δ.Σ. που καταχωρήθηκε στις 07.06.2018 στο ΓΕΜΗ, κατόπιν της παραιτήσεως του κ. Ιωάννη Ιωαννίδη, τα εναπομείναντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εξέλεξαν, σύμφωνα με το Νόμο και το καταστατικό της Εταιρείας, τον κ. Γεώργιο Φραγκιαδάκη, σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος μέλους.*

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση για τετραετή θητεία. Κατ' εξαίρεση, η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου παρατείνεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση.

Ακολούθως παρατίθενται συνοπτικά βιογραφικά σημειώματα των μελών του Δ.Σ. της Εταιρείας:

- **Γεώργιος Κατσανεβάκης, Πρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στα Χανιά. Είναι Πολιτικός Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Διετέλεσε Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Δυτικής Κρήτης, Δήμαρχος Χανίων και Νομάρχης Χανίων.

- **Σπυρίδων Πρωτοπαπαδάκης, Αντιπρόεδρος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στα Χανιά το 1956. Είναι πτυχιούχος της Οικονομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Rutgers των Η.Π.Α. και κάτοχος μεταπτυχιακών τίτλων στη Διοίκηση Μεταφορών και στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το State University of New York. Από το 1980 μέχρι το 1982 διετέλεσε στέλεχος στη Johnson & Johnson στις Η.Π.Α. Από το 1984 μέχρι το 1990 διετέλεσε επιστημονικό στέλεχος του Κ.Ε.Π.Ε. για την κατάρτιση του πενταετούς προγράμματος σε Ρέθυμνο και Χανιά. Από το 1994 έως το 1997 διετέλεσε Διευθυντής του ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ. παράρτημα Δ. Κρήτης. Διετέλεσε Ειδικός Σύμβουλος του Γ.Γ. Περιφέρειας Κρήτης από το 1997 έως το 2000. Από το 1987 μέχρι σήμερα διατηρεί γραφείο οικονομοτεχνικών μελετών με την επωνυμία «Creta Consulting» Σύμβουλοι Επενδύσεων. Είναι Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ε.Ν.) και μέλος του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών (Σ.Α.Σ.).

- **Ιωάννης Βαρδινογιάννης, Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στην Επισκοπή Ρεθύμνου Κρήτης το 1957. Είναι πτυχιούχος Σχολής Χρηματοοικονομικών και Μάρκετινγκ Πανεπιστημίου των Η.Π.Α.

- **Γεώργιος Αρχοντάκης, Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Είναι απόφοιτος της Ιατρικής Σχολής Αθηνών. Διετέλεσε Δ/ντής Χειρουργικού Τομέα, Επιμελητής, Μέλος Δ.Σ. και Αναπληρωτής Διευθυντής στο Νοσοκομείο «Άγιος Σάββας». Επιπλέον, υπήρξε Πρόεδρος στο Οφθαλμιατρείο Αθηνών επί 10 χρόνια και μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Νοσοκομείου «Αγία Σοφία». Από το 2001 διετέλεσε Δ/ντής Νευροχειρουργικής Κλινικής, από το 2007 Δ/ντής Ιατρικής Υπηρεσίας με τριετή θητεία και από το 2015 Πρόεδρος με διετή θητεία στο Γενικό Νοσοκομείο Χανίων «Άγιος Γεώργιος». Είναι ο πρώτος νευροχειρουργός που εφάρμοσε τη τεχνική γ-knife (τακτική ακτινοβολία εγκεφάλου) με πρωτοποριακές επεμβάσεις σε παιδιά και ο πρώτος Έλληνας γιατρός που μπήκε στο βιβλίο Γκίνες. Έχει τιμηθεί από το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Νοσοκομείο «Άγιος Σάββας», το Νοσοκομείο Παίδων και το Οφθαλμιατρείο Αθηνών. Επίσης, διετέλεσε Νομαρχιακός Σύμβουλος Χανίων και είναι μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Χανίων από το 2011.

- **Εμμανουήλ Αποστολάκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στο Νίππος Αποκορώνου Χανίων Κρήτης το 1952. Είναι πτυχιούχος Μηχανολόγος Μηχανικός της Ανωτέρας Σχολής Υπομηχανικών Αθηνών (Α.Σ.ΥΠ.Α.), ενώ αποφοίτησε επίσης από το Παιδαγωγικό Τμήμα της ΠΑΤΕΣ ΣΕΛΕΤΕ. Από το 1999 έως και σήμερα είναι Πρόεδρος της ΕΤΑΝΑΠ.

- **Κωνσταντίνος Αχλιόπτας, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Έχει εργαστεί ως Μηχανικός Εμπορικού Ναυτικού για πολλά χρόνια σε ποντοπόρα πλοία όλων των τύπων. Έχει επιβλέψει και παραλάβει πλοία από διάφορα ναυπηγεία του εξωτερικού. Επίσης, εργάστηκε ως μηχανικός υπηρεσιών σε μεγάλες εταιρείες σε Αμερική, Καναδά και Ελβετία (Babcox-Wilcox, Bailey Meter Co και Reliance Electric). Εδώ και πολλά χρόνια ασχολείται με επενδύσεις χρηματιστηρίου, ειδικότερα στο χώρο της ναυτιλίας - ναυσιπλοΐας.

- **Μιχαήλ Γεωρβασάκης, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο Κρήτης το 1945. Είναι απόφοιτος Εξατάξιου Γυμνασίου. Ο κ. Γεωρβασάκης είναι

επιχειρηματίας και έχει εργοστάσιο γραφικών τεχνών.

- **Ιωάννης Σταυρόπουλος, Μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στην Ελευσίνα Αττικής το 1940. Είναι διπλωματούχος Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος του ΕΜΠ, καθώς επίσης κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου του Imperial College of Science and Technology University of London. Διετέλεσε Τεχνικός Διευθυντής και εν συνεχεία Υποδιευθυντής μεγάλης Ελληνικής Ναυτιλιακής Εταιρείας, επί σειρά ετών (1970-2000).

- **Μιχαήλ Μαρακάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε στο Καστέλι Κισάμου το 1949. Αποφοίτησε από το Εξατάξιο Γυμνάσιο Καστελίου και το 1974 προσελήφθη, μετά από δημόσιο διαγωνισμό, στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, στην οποία δραστηριοποιήθηκε σε διάφορους τομείς ευθύνης επί 25 έτη. Το 1991 ίδρυσε την ανώνυμη εταιρεία επενδύσεων χαρτοφυλακίου «ΔΙΑΣ» και μέχρι το 1996 υπήρξε Αντιπρόεδρος της εταιρείας. Επιπλέον, από το 1997 μέχρι το 2004 διετέλεσε Αντιπρόεδρος Δ.Σ. και Γενικός Διευθυντής της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΧΑΝΙΩΝ, ενώ από το 2004 μέχρι σήμερα κατέχει τη θέση του Προέδρου Δ.Σ. στην εν λόγω τράπεζα. Από το 2009 μέχρι το 2015 διετέλεσε Αντιπρόεδρος Δ.Σ. της ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ. Είναι επίσης Πρόεδρος των θυγατρικών εταιρειών της τράπεζας «ΚΡΗΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ Α.Ε.», «ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.», «ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ Α.Ε.» και των εταιρειών «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΧΑΝΙΩΝ Α.Ε.», «ΒΙΟΧΥΜ Α.Ε.», «ΑΒΕΑ Α.Ε.» και «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.». Έως το 2016 διετέλεσε Πρόεδρος Δ.Σ. της εταιρείας «ΝΕΑ ΧΩΡΑ Α.Ε.», έως το τέλος του 2017 διετέλεσε Πρόεδρος Δ.Σ. της εταιρείας «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.». και έως το τέλος του 2018 διετέλεσε Πρόεδρος Δ.Σ. των εταιρειών «PRIME ENERGY Α.Ε.» και «ΑΦΟΙ ΧΙΩΤΑΚΗ ΑΒΕΕ». Παράλληλα διατελεί Αντιπρόεδρος της Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (Ε.Σ.Τ.Ε.).

- **Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.**

Γεννήθηκε το 1959 στα Χανιά και σπούδασε Χημικός Μηχανικός. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Επιστήμη Τροφίμων & Διοίκηση Επιχειρήσεων. Εργάστηκε σε εταιρείες τροφίμων στην Αγγλία και τη Γαλλία και από το 1985 είναι στέλεχος των Μύλων Κρήτης. Σήμερα είναι Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας «ΜΥΛΟΙ ΚΡΗΤΗΣ», Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της «ΚΡΙΑΡΑΣ Α.Ε.», Γενικός Διευθυντής της «ΑΒΕΑ Α.Ε.», Γενικός Διευθυντής της «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και Πρόεδρος του Συνδέσμου Αλευροβιομηχάνων της Ελλάδος.

- **Γεώργιος Φραγκιαδάκης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. (ως ανωτέρω σημείωση)**

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1977. Σπούδασε Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση στο Πανεπιστήμιο του Essex και έχει αποκτήσει δύο μεταπτυχιακούς τίτλους στα Χρηματοοικονομικά και στη Διοίκηση Μονάδων Υγείας. Είναι διδάκτορας του Πολυτεχνείου Κρήτης με ερευνητικό αντικείμενο τα Οικονομικά της Υγείας και την Αξιολόγηση Υπηρεσιών Υγείας. Είναι επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης και καθηγητής - σύμβουλος (ΣΕΠ) του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Από τον Ιούλιο του 2016 μέχρι σήμερα υπηρετεί ως Διοικητής στο Γενικό Νοσοκομείο Ρεθύμνου.

- **Ιωάννης Ιωαννίδης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. (ως ανωτέρω σημείωση)**

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1954. Είναι πτυχιούχος της Οικονομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Εκπαιδεύτηκε ως πιλότος εμπορικών αεροσκαφών στην Oxford Air Training School και εργάστηκε στην Ολυμπιακή Αεροπορία για περισσότερο από 14 χρόνια. Από το 1988 μέχρι το 2016 συμμετείχε σε διάφορες διοικητικές θέσεις, μεταξύ των οποίων και Αντιπρόεδρος, στο Κοινωφελές Ίδρυμα Αλέξανδρου Ωνάση. Επίσης, διετέλεσε για 15 χρόνια διευθυντής του «United Kingdom Protection & Indemnity Club», ενώ από το 1996 είναι μέλος του American Bureau of Shipping (ABS) και από το 2000 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών.

2.7 ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΕΛΩΝ Δ.Σ.

Κάθε αμοιβή ή αποζημίωση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου βαρύνει την Εταιρεία μόνο αν εγκριθεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση με ειδική απόφασή της. Η αμοιβή και οι τυχόν λοιπές αποζημιώσεις των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. καθορίζονται σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920 για τη χρήση του οικονομικού έτους 2018 και εφεξής δυνάμει του Ν.4548/2018 και του καταστατικού ως θα ισχύει κατόπιν της εναρμονίσεως αυτού δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου και είναι ανάλογες με το χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις του και την εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθενται σύμφωνα με το νόμο αυτό. Το σύνολο των αμοιβών και των τυχόν αποζημιώσεων των μελών του Δ.Σ. αναφέρονται στο τμήμα VI της παρούσης Έκθεσης του Δ.Σ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παραμένει αρμόδιο για τη λήψη απόφασης σχετικά με:

α) τις αμοιβές κάθε είδους, δηλαδή από οποιαδήποτε αιτία, που καταβάλλονται στα διευθυντικά στελέχη και στους εσωτερικούς ελεγκτές,

β) τη γενικότερη πολιτική αμοιβών της Εταιρείας.

3. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ

3.1 ΣΥΓΚΛΗΣΗ

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας. Δικαιούται ν' αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και όταν καταρτίζεται σύμφωνα με το καταστατικό εκπροσωπεί την ολότητα των μετόχων. Οι νόμιμες αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους και αυτούς ακόμη τους απόντες ή διαφωνούντες. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων συγκαλείται πάντοτε από το Διοικητικό Συμβούλιο και συνέρχεται τακτικώς στην έδρα της Εταιρείας τουλάχιστον μία φορά κάθε εταιρική χρήση, το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης και καθόσον οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο που εδρεύει στην Ελλάδα, η Γενική Συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου όπου βρίσκεται η έδρα του χρηματιστηρίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί, όταν το κρίνει αναγκαίο, να συγκαλεί τη Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση. Επίσης, μετά από αίτηση μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει Έκτακτη Γενική Συνέλευση των

μετόχων, και ορίζει ημέρα συνεδρίασης αυτής που δεν πρέπει να απέχει περισσότερο των σαράντα πέντε (45) ημερών από τη χρονολογία της επίδοσης της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η υποβαλλομένη ως άνω αίτηση πρέπει να είναι γραπτή, να περιλαμβάνει τα θέματα επί των οποίων καλείται ν' αποφανθεί η Γενική Συνέλευση και να αποδεικνύεται η μετοχική ιδιότητα των αιτούντων μετόχων και ο αριθμός των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί και η κατάθεση των μετοχών στο Ταμείο της Εταιρείας ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε οποιαδήποτε Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία στην Ελλάδα.

Οι προσκλήσεις για τη σύγκληση τακτικών και εκτάκτων Γενικών Συνελεύσεων δημοσιεύονται είκοσι (20) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από εκείνη που ορίστηκε για τη Γενική Συνέλευση, εάν πρόκειται δε για Επαναληπτική Συνέλευση που επήλθε μετά από αναγκαστική αναβολή, δημοσιεύονται δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από εκείνη που ορίστηκε για τη Συνεδρίαση της Συνέλευσης, με υπολογισμό και των εξαιρετέων ημερών. Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της συνεδρίασης αυτής δεν υπολογίζονται.

Οι προσκλήσεις για τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις δημοσιεύονται δυνάμει του άρθρου 122 παρ. 2 με την καταχώρισή τους στη μερίδα της Εταιρείας στο ΓΕΜΗ, επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως του καταστατικού της Εταιρείας δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του Ν. 4548/2018 και καθόσον οι μετοχές της είναι εισηγμένες σε ρυθμισμένη αγορά, δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 122 του Ν.4548/2018 και στο διαδικτυακό τόπο της Εταιρείας, και δημοσιοποιείται μέσα στην ίδια προθεσμία, με τρόπο που διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν, με μέσα που κατά την κρίση του διοικητικού συμβουλίου θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική διάχυση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερησίας διάταξης με σαφήνεια, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη Συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματα τους αυτοπροσώπως ή δια αντιπροσώπου ή ενδεχομένως και εξ αποστάσεως, τοιχοκολλάται δε σε εμφανή θέση του καταστήματος της Εταιρείας και στην αίθουσα υποδοχής των πλοίων της Εταιρείας πριν από είκοσι (20) πλήρεις ημέρες καθώς και τα στοιχεία της παρ. 4 του άρθρου 121 του Ν.4548/2018 καθόσον οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες σε ρυθμισμένη αγορά.

Σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από κάθε Γενική Συνέλευση πρέπει να τοιχοκολλάται σε εμφανή θέση του Καταστήματος της Εταιρείας πίνακας των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση, με ένδειξη του αριθμού των μετοχών και των ψήφων καθενός και με τις διευθύνσεις των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους και η ως άνω προθεσμία περιορίζεται στο μισό για όσο χρονικό διάστημα η Εταιρεία θα διατηρεί τις μετοχές της εισηγημένες σε ρυθμισμένη αγορά, δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 5 του καταστατικού της, επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως του καταστατικού της δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του Ν. 4548/2018.

Τα δικαιώματα μετόχων μειοψηφίας υφίστανται ως κατά τα άρθρα 141 και 142 του Ν.4548/2018.

3.2.ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ – ΑΠΑΡΤΙΑ Γ.Σ.

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί θεμάτων της ημερήσιας διάταξης όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) τουλάχιστον του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου. Σε περίπτωση που δεν συντελέστηκε τέτοια απαρτία κατά την πρώτη συνεδρίαση, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται ξανά μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, και προσκαλείται πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες.
Κατά την επαναληπτική συνεδρίαση, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτή τμήμα του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νόμου προβλεπόμενων συνεδριάσεων, για την περίπτωση μη επιτεύξεως απαρτίας και με την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική δυνάμει του άρθρου 130 παρ. 2 του Ν. 4548/2018.

Εξαιρετικώς, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της Εταιρείας, στην επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, στη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μη προβλεπόμενη από το καταστατικό (εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών), στη μείωση του κεφαλαίου (εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 49 16 του Ν. 4548/2018), στη μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, στη συγχώνευση της Εταιρείας, στη διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, στην παράταση της διάρκειας της Εταιρείας στη διάλυση αυτής, στην παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 4548/2018 και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο, η Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης εάν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δυνάμει του άρθρου 31 παρ. 2 του καταστατικού της και δυνάμει του άρθρου 131 παρ. 5 του Ν. 4548/2018, επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως αυτού δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου.

Σε περίπτωση που δεν συντελέστηκε αυτή η απαρτία, η Γενική Συνέλευση προσκαλείται και συνέρχεται ξανά βρίσκεται δε σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της αρχικής ημερήσιας διάταξης όταν εκπροσωπείται σ' αυτήν τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, καθόσον χρόνο η Εταιρεία έχει εισηγμένες τις μετοχές αυτής στο Χρηματιστήριο Αθηνών, ως κατά άρθρο 131 παρ 4 του Ν. 4548/2018 επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως του καταστατικού της δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου.

3.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ Γ.Σ.

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφαίνεται επί όλων των ζητημάτων που υποβάλλονται σ' αυτήν, είναι

δε η μόνη αρμόδια να αποφασίσει περί:

α) Τροποποιήσεων του καταστατικού, που σ' αυτές περιλαμβάνονται και οι μειώσεις ή οι αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου με την επιφύλαξη των άρθρων 6 και 7 παρ. 1 του καταστατικού.

β) Εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και επικύρωσης της εκλογής από το Διοικητικό Συμβούλιο σε αντικατάσταση εξελθόντων Συμβούλων.

γ) Έγκρισης της ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης της Εταιρείας και διάθεσης των κερδών.

δ) Συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της Εταιρείας.

ε) Παράτασης της διάρκειας της Εταιρείας, συγχώνευσης ή διάλυσης της Εταιρείας.

στ) Διορισμού εκκαθαριστών.

ζ) Εγέρσεως πολιτικής αγωγής κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για παραβάσεις των καθηκόντων τους.

η) Εκλογής ελεγκτών.

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτήν. Εξαιρετικώς, οι αποφάσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του καταστατικού της Εταιρείας λαμβάνονται με πλειοψηφία των (2/3) δύο τρίτων των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με φανερή ή μυστική (όπου απαιτείται) ψηφοφορία, με ψηφοδέλτια και ονομαστικά δελτία συμμετοχής σ' αυτήν, πλην των αποφάσεων περί εκλογής Προεδρείου της Γενικής Συνέλευσης και των αποφάσεων επί διαδικαστικών θεμάτων, οι οποίες μπορεί να λαμβάνονται και δι' ανατάσεως της χειρός ή και δια βοής. Δυνάμει του άρθρου 131 παρ. 2 του Ν. 4548/2018 δεν επιτρέπεται μυστική ψηφοφορία σε περιπτώσεις αμοιβών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και όπου ο νόμος απαιτεί φανερή ψηφοφορία ή όταν η ψήφος δίδεται από απόσταση, επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως του καταστατικού της Εταιρείας δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου.

Δυνάμει του άρθρου 108 παρ. 1 του Ν. 4548/2018, επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως του καταστατικού της Εταιρείας δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία μετά την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, μπορεί να εγκρίνεται η συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση. Παραίτηση όμως της Εταιρείας από αξιώσεις της κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων προσώπων ή συμβιβασμός της Εταιρείας με αυτούς μπορεί να λάβει χώρα μόνο με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 102 του Ν. 4548/2018. Κατά τη δίκη για αποζημίωση της Εταιρείας λόγω ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τα άρθρα 102 και επ. του Ν. 4548/2018 συνεκτιμάται η παραπάνω έγκριση.

Δυνάμει του άρθρου 108 παρ. 2 του Ν. 4548/2018, επιφυλασσομένης της εναρμονίσεως του καταστατικού της Εταιρείας δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου, στην ψηφοφορία περί έγκρισης της συνολικής διαχείρισης, δικαιούνται να μετέχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι, ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον όμως έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότη-

ση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της Εταιρείας.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει τη μέθοδο με την οποία είναι οργανωμένες και λειτουργούν συγκεκριμένες δραστηριότητες της Εταιρείας με σκοπό να αναλύσει και να επιβεβαιώσει τις υφιστάμενες διαδικασίες ως προς την εφαρμογή, την ορθότητα, την αντιπροσωπευτικότητα και τη σκοπιμότητά τους προς όφελος της Εταιρείας. Ο προϊστάμενος της Υπηρεσίας (Εσωτερικός Ελεγκτής) ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας. Δεν μπορούν να ορισθούν ως Εσωτερικοί Ελεγκτές μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εν ενεργεία διευθυντικά στελέχη με άλλα καθήκοντα ή συγγενείς των παραπάνω μέχρι και του δευτέρου βαθμού εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής υπάγεται μεν ιεραρχικά στη Διοίκηση της Εταιρείας, είναι όμως ανεξάρτητος κατά την άσκηση των καθηκόντων του και δικαιούται να λάβει γνώση στοιχείων της Εταιρείας και να έχει πρόσβαση σε οποιαδήποτε Υπηρεσία της Εταιρείας. Οι Διευθύνσεις και οι εργαζόμενοι της Εταιρείας οφείλουν να συνεργάζονται και να παρέχουν πληροφορίες στον Εσωτερικό Ελεγκτή και γενικά να διευκολύνουν με κάθε τρόπο το έργο του. Η Διοίκηση της Εταιρείας οφείλει να παρέχει στον Εσωτερικό Ελεγκτή όλα τα απαραίτητα μέσα για τη διευκόλυνση της άσκησης κατάλληλου και αποδοτικού ελέγχου.

Ειδικότερα, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Παρακολουθεί την εφαρμογή και τη συνεχή τήρηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του καταστατικού της Εταιρείας, καθώς και της εν γένει νομοθεσίας που αφορά στην Εταιρεία και ιδιαίτερα της νομοθεσίας των ανωνύμων εταιρειών και της χρηματιστηριακής.
- Αναφέρει στο Δ.Σ. της Εταιρείας περιπτώσεις σύγκρουσης των ιδιωτικών συμφερόντων των μελών του Δ.Σ. ή των διευθυντικών στελεχών της Εταιρείας με τα συμφέροντα της Εταιρείας, τις οποίες διαπιστώνει κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
- Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές οφείλουν να ενημερώνουν εγγράφως μια φορά τουλάχιστον το τρίμηνο το Δ.Σ. για τον διενεργούμενο από αυτούς έλεγχο και να παρίστανται κατά τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων.
- Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές παρέχουν, μετά από έγκριση του Δ.Σ. της Εταιρείας, οποιαδήποτε πληροφορία ζητηθεί εγγράφως από Εποπτικές Αρχές, συνεργάζονται με αυτές και διευκολύνουν με κάθε δυνατό τρόπο το έργο παρακολούθησης, ελέγχου και εποπτείας που αυτές ασκούν.

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλει στο Δ.Σ. και κοινοποιεί στην Επιτροπή Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας κάθε τρίμηνο έκθεση για το διενεργούμενο έλεγχο. Επίσης, υποβάλλει και έκτακτη έκθεση, όταν κρίνεται σκόπιμο, αξιολογώντας ότι το διάστημα που απομένει, μέχρι τη σύνταξη της τακτικής έκθεσης, είναι σημαντικό, η δε διευθέτηση του ζητήματος ή η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει το χαρακτήρα του επείγοντος.

Προϊστάμενος Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας είναι ο κ. Νικόλαος Ξυνός. Ακολούθως παρατίθεται σύ-

ντομο βιογραφικό:

Νικόλαος Ξυνός, Προϊστάμενος Εσωτερικού Ελέγχου

Γεννήθηκε στην Κοζάνη το 1961. Είναι πτυχιούχος Οικονομικών και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Eastern Michigan University των ΗΠΑ. Εργάζεται στην ΑΝΕΚ από το 1992 και ανέλαβε τη θέση του Προϊστάμενου της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου τον Ιανουάριο του 2010.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω διαλαμβανόμενα, κατά το έτος 2018 η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου προέβη σε τακτικούς ελέγχους των διαφόρων Υπηρεσιών και Διευθύνσεων της Εταιρείας για τη διαπίστωση της εύρυθμης λειτουργίας τους και της τήρησης των διαδικασιών που αποτυπώνονται στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών. Τα ευρήματα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου για το έτος 2018 αναλύθηκαν σε πέντε (5) συνεδριάσεις**,** όπου συμμετείχαν η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, η οποία εποπτεύει το έργο της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου.

5. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΚ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Δ.Σ. προκειμένου να διασφαλίσει, σε κάθε περίπτωση, την ασφαλή λειτουργία της Εταιρείας και τον περιορισμό των οικονομικών και νομικών κινδύνων, αποφάσισε, σε εφαρμογή του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου και των διατάξεων περί εταιρικής διακυβέρνησης, τη σύσταση των δύο (2) παρακάτω Επιτροπών:

A) Επιτροπή Ελέγχου

B) Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών

Το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να συστήσει και άλλες επιτροπές προκειμένου να διευκολύνεται το έργο του. Η σύνθεση και λειτουργία των επιτροπών αυτών προβλέπεται από τα άρθρα 3, 4 του ν. 3016/2002, τα άρθρα 44, 52, 53 του ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας και σκοπός τους είναι η υποβοήθηση του Διοικητικού Συμβουλίου στην άσκηση του έργου του.

Α) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Σκοπός

Η Επιτροπή Ελέγχου μεταξύ άλλων:

- ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και επεξηγεί πώς συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιος ήταν ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία,
- παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της,
- παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης και, κατά περίπτωση, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης Εταιρείας, χωρίς να παραβιά-

ζει την ανεξαρτησία της,

- παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ιδίως την απόδοσή του, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,
- επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27, καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην Εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,
- είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

2. Συγκρότηση - Σύγκληση - Συνεδριάσεις

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τρία μέλη, από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Συνέρχεται τέσσερις (4) τουλάχιστον φορές το χρόνο. Ειδικότερα για το έτος 2018 τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου συμμετείχαν σε πέντε (5) συνεδριάσεις μαζί με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου, επεξεργάσθηκαν και αξιολόγησαν τα ευρήματα του Ελέγχου και κατέληξαν σε τελικά συμπεράσματα για τα οποία ενημερώθηκαν με την προβλεπόμενη διαδικασία τα αρμόδια όργανα της Εταιρείας (Πρόεδρος Δ.Σ., Δ/νων Σύμβουλος και Μέλη Δ.Σ.). Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε μία (1) συνάντηση με τους ορκωτούς ελεγκτές της Εταιρείας για την αξιολόγηση της πορείας του εξωτερικού ελέγχου και την ενημέρωση της Επιτροπής για τα σημαντικά θέματα και τα ευρήματα του ελέγχου.

3. Σύνθεση

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου στο σύνολό τους διαθέτουν επαρκή γνώση στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία και είναι στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα από αυτήν, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 3016/2002 (Α'110). Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου ορίζεται από τα μέλη της ή εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας και είναι ανεξάρτητος από την Εταιρεία. Τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής Ελέγχου είναι ορκωτός ελεγκτής λογιστής σε αναστολή ή συνταξιούχος ή διαθέτει επαρκή γνώση στην ελεγκτική και λογιστική. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας στις 26.05.2017 όρισε ως μέλη της Επιτροπής Ελέγχου τους κάτωθι:

Πρόεδρος: Γεώργιος Φραγκιαδάκης

Μέλος: Μιχαήλ Γεωρβασάκης

Μέλος: Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης

Β) ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ

1. Σκοπός

Θέματα που αφορούν τις κάθε είδους αμοιβές που καταβάλλονται στα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας, τους Εσωτερικούς Ελεγκτές αυτής και τη γενικότερη πολιτική των αμοιβών της Εταιρείας αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, πάντοτε με την τήρηση των νόμιμων διαδικασιών, ιδίως του άρθρου 23^{α} του κ.ν. 2190/1920, ως ίσχυε για τη χρήση του οικονομικού έτους 2018 και εφεξής δυνάμει των άρθρων 99 και 100 του Ν. 4548/2018 και του καταστατικού ως θα ισχύει κατόπιν της εναρμονίσεως αυτού δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του ως άνω νόμου. Η επιτροπή Αμοιβών και Παροχών έχει ως αντικείμενο την υποβολή σχετικών προτάσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο για:

- την εισήγηση προς τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τον καθορισμό των πάσης φύσεως αμοιβών και παροχών προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και
- τον προσδιορισμό της εν γένει πολιτικής αμοιβών και παροχών των στελεχών της Εταιρείας, πάντοτε στο πλαίσιο που ενδεχομένως θέτει η Γενική Συνέλευση.

2. Συγκρότηση - Σύγκληση - Συνεδριάσεις

- Η Επιτροπή Αμοιβών & Παροχών, αμέσως μετά το διορισμό των μελών της από το Διοικητικό Συμβούλιο, συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρό της. Δεν απαιτείται εκ νέου συγκρότηση της Επιτροπής σε σώμα, εάν συμπληρωθεί κενή θέση μέλους της, από το Διοικητικό Συμβούλιο, εκτός εάν έχει κενωθεί η θέση του Προέδρου της.
- Η Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών συνεδριάζει, ύστερα από άτυπη (προφορική) πρόσκληση του Προέδρου της, τουλάχιστον μία φορά το έτος. Ο Πρόεδρος δύναται να συγκαλέσει την Επιτροπή, όποτε αυτός κρίνει αναγκαίο. Η πρόσκληση δεν υπόκειται σε προθεσμία.
- Η Επιτροπή ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, εφόσον παρίστανται τρία μέλη της. Μέλος μπορεί να αντιπροσωπεύεται από ένα άλλο. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται η αυτοπρόσωπη παρουσία δύο μελών της Επιτροπής.
- Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ώστε οι αποφάσεις της επιτροπής να λαμβάνονται ομόφωνα. Αν η λήψη απόφασης με ομοφωνία δεν καταστεί εφικτή, τότε λαμβάνεται απόφαση με απλή πλειοψηφία των παρισταμένων μελών. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Αμοιβών και Παροχών δεν είναι δεσμευτικές.

3. Σύνθεση

Τα μέλη της Επιτροπής Αμοιβών & Παροχών ορίζονται και ανακαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών αποτελείται από δύο (2) μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Δυνάμει της υπ' αριθμ. 1642/13/10.07.2017 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και δυνάμει του πρακτικού 18/14.07.2017 της Επιτροπής Αμοιβών & Παροχών, τα μέλη της ανωτέρω Επιτροπής, είναι τα εξής:

Πρόεδρος: Αλέξανδρος Μαρκαντωνάκης

Μέλος: Ιωάννης Βαρδινογιάννης

Μέλος: Μιχαήλ Γεωρβασάκης

Η Επιτροπή Αμοιβών και Παροχών συνεδριάζει, ενόψει της εισήγησης στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας των αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, αναφορικά με την προέγκριση αυτών από την Τακτική Γενική Συνέλευση για την τρέχουσα χρήση και στη συνέχεια, κατόπιν της σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου για τον ορισμό των μελών της, συνέρχεται για να συγκροτηθεί σε σώμα. Το έτος 2018 προς αυτό το σκοπό πραγματοποίησε δύο (2) συνεδρίες.

6. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

6.1 ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Η Γενική Γραμματεία της ΑΝΕΚ έχει ως αρμοδιότητα την άρτια ταξινόμηση της εισερχόμενης αλληλογραφίας και την προώθησή της στις αρμόδιες Διευθύνσεις και Υπηρεσίες της ΑΝΕΚ. Έχει επίσης ως αρμοδιότητα την διεκπεραίωση της εξερχόμενης αλληλογραφίας.
- Η Γενική Γραμματεία ασκεί συντονιστικό ρόλο στις Γραμματείες των Διευθύνσεων.
- Σε κάθε Διεύθυνση της ΑΝΕΚ υπάρχει Γραμματεία Διεύθυνσης που υπάγεται στον αντίστοιχο Διευθυντή. Αυτή οργανώνεται και λειτουργεί με ανάλογο τρόπο όπως η Γενική Γραμματεία. Το κύριο έργο της είναι ανάλογο και ειδικότερα μεριμνά για την τήρηση και διεκπεραίωση του αρχείου της Διευθύνσεως.

6.2 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

- Μεριμνά για τη γνωστοποίηση στο κοινό μέσω του Χ.Α. κάθε γεγονότος του οποίου η δημοσιοποίηση εύλογα αναμένεται ότι θα επηρεάσει την αγορά των μετοχών της Εταιρείας δυνάμει του Κανονισμού του Χ.Α. και της κείμενης νομοθεσίας ως ισχύει κάθε φορά.
- Έχει την ευθύνη έναντι του Διευθύνοντος Συμβούλου για την άμεση και ισότιμη πληροφόρηση των μετόχων καθώς και την εξυπηρέτησή τους σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους με βάση το νόμο και το καταστατικό της Εταιρείας.
- Εξασφαλίζει ώστε στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας να είναι διαθέσιμο σε αυτούς το Ετήσιο Δελτίο της Εταιρείας καθώς και να μπορούν να αποστέλλονται σε κάθε ενδιαφερόμενο σε έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή όλες οι δημοσιευμένες εταιρικές εκδόσεις (Ετήσιο Δελτίο, Ενημερωτικό Δελτίο, περιοδικές και ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, εκθέσεις διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών).
- Έχει την αρμοδιότητα της σύμφωνης με την ισχύουσα νομοθεσία τήρησης και ενημέρωσης του μετοχολογίου της Εταιρείας. Για το σκοπό αυτό η Υπηρεσία έχει την ευθύνη επικοινωνίας με το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών.

6.3 ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- Είναι υπεύθυνη έναντι του Διευθύνοντα Συμβούλου για τη νομική κάλυψη της Εταιρείας και του Ομίλου κατά τρόπο ώστε να προασπίζονται και να μην θίγονται τα συμφέροντα τους.

- Είναι απολύτως ενήμερη για τα γενικά και ειδικά νομικά θέματα που αφορούν την Εταιρεία και επιλαμβάνεται του συντονισμού και διαχείρισής των σε λειτουργικό επίπεδο και προτείνει τρόπους διασφάλισης των συμφερόντων της Εταιρείας.
- Έχει την ευθύνη για την παραλαβή, πρωτοκόλληση και διαχείριση όλων των δικογράφων, κλήσεων κ.λπ. που αφορούν την Εταιρεία.

7. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

7.1 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Η αξιολόγηση της επάρκειας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου από τη Διοίκηση πραγματοποιείται με βάση τις βέλτιστες εταιρικές πρακτικές. Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση περιλαμβάνει την επισκόπηση του περιβάλλοντος ελέγχου, της διαδικασίας εκτίμησης των κινδύνων, των ελεγκτικών μηχανισμών και δικλείδων ασφαλείας, του συστήματος επικοινωνίας και πληροφόρησης και του ρόλου και της ευθύνης της Διοίκησης, των εσωτερικών ελεγκτών και του λοιπού προσωπικού. Ειδικότερα, εξετάζεται αν οι σημαντικές εκτελεστικές λειτουργίες, οι λειτουργίες καταχώρησης και οι λειτουργίες έγκρισης είναι διοικητικά και λειτουργικά διαχωρισμένες (four eyes principle).

7.2 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η Εταιρεία έχει επενδύσει στην ανάπτυξη και συντήρηση προηγμένων μηχανογραφικών υποδομών που εξασφαλίζουν μέσα από σειρά δικλείδων ασφαλείας την ορθή απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών και τον περιορισμό των πάσης φύσεως λειτουργικών κινδύνων. Παράλληλα, ανάλυση των αποτελεσμάτων πραγματοποιείται σε μηνιαία βάση καλύπτοντας όλα τα σημαντικά πεδία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αντιπαραβολές πραγματοποιούνται μεταξύ πραγματικών, ιστορικών και προϋπολογισμένων λογαριασμών με επαρκή λεπτομερή εξήγηση όλων των σημαντικών αποκλίσεων. Το μεγαλύτερο μέρος των αναφορών είναι αυτοματοποιημένο και εξάγεται από ειδική εφαρμογή M.I.S., ενώ, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οι σημαντικές εκτελεστικές λειτουργίες, οι λειτουργίες καταχώρησης και οι λειτουργίες έγκρισης είναι διοικητικά και λειτουργικά διαχωρισμένες (four eyes principle). Η Εταιρεία, σε επίπεδο διοικητικής πληροφόρησης υποστηρίζεται από εσωτερικά αναπτυγμένο περιφερειακό σύστημα M.I.S. το οποίο αντλεί δεδομένα από τη λογιστική βάση σε μορφή αρχείων excel, ascii και batch. Η συλλογή και η επεξεργασία των πληροφοριών στο σύστημα γίνεται αυτοματοποιημένα. Στους χρήστες διατίθενται οι πληροφορίες εγκαίρως και τα δεδομένα έχουν ελεγχθεί ανεξάρτητα από το Τμήμα Μηχανογράφησης, προκειμένου να χαρακτηρίζονται από ακρίβεια, αξιοπιστία και πληρότητα. Υπάρχει διαβάθμιση στην πρόσβαση του συστήματος.

Το προσωπικό της Διεύθυνσης Οικονομικών δεν παρουσιάζει συχνές εναλλαγές. Οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης διαθέτουν ανώτατη ή ανώτερη εκπαίδευση, ενώ τα άτομα που κατέχουν τις θέσεις «κλειδιά» είναι πλήρως καταρτισμένα σε σχέση με το αντικείμενό τους και διασφαλίζουν την άρτια κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Υπεύθυνος για την ακρίβεια των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που

δημοσιεύονται είναι ο Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών.

Οι τακτικοί ελεγκτές ενημερώνουν σε ετήσια βάση την Επιτροπή Ελέγχου σχετικά με τυχόν αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και επιδίδουν δήλωση ανεξαρτησίας, ενώ δεν παρέχουν μη ελεγκτικές υπηρεσίες. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενημερώνεται τουλάχιστον ανά εξάμηνο για τους κύριους επιχειρηματικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και εξετάζει αν οι κίνδυνοι αυτοί είναι σαφώς προσδιορισμένοι, έχουν εκτιμηθεί επαρκώς και αν ο τρόπος διαχείρισής τους είναι αποτελεσματικός.

Σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων η Διοίκηση είναι στη διαδικασία θέσπισης ορίων για τη διακοπή ζημιογόνων δραστηριοτήτων και τον καθορισμό κριτήριων έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων (early warning system).

8. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 10 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2004/25/ΕΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΞΑΓΟΡΑΣ.

Η γνωστοποίηση των απαιτούμενων πληροφοριών περιλαμβάνεται στο τμήμα IX «Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου».

9. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Η Εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου υιοθετεί τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος είναι διαθέσιμος στη διαδικτυακή διεύθυνση του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης www.helex.gr/el/esed. Συγκεκριμένα, διευκρινίζεται ότι:

- Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει την Ειδική Πρακτική Α.ΙΙ 2.2, αν και ως εισηγμένη εταιρεία μικρότερου μεγέθους εντάσσεται στις προβλεπόμενες από το Παράρτημα Ι εξαιρέσεις, ως εκ τούτου η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελείται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά μέλη συμπεριλαμβανομένων και των ανεξαρτήτων, ήτοι επτά (7) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου από το σύνολο των έντεκα (11), τα οποία εξελέγησαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 26ης Μαΐου 2017 και εν συνεχεία αντικατεστάθησαν δυνάμει των από 20.12.2017 και 25.05.2018 πρακτικών Δ.Σ. ως κατά στοιχείο 2.6 της παρούσας Δήλωσης.
- Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει την Ειδική Πρακτική Α.ΙΙΙ 3.1, αν και ως εισηγμένη εταιρεία μικρότερου μεγέθους εντάσσεται στις προβλεπόμενες από το Παράρτημα Ι εξαιρέσεις, ως εκ τούτου το άρθρο 25.2 του καταστατικού αυτής σε συνδυασμό με τον Εσωτερικό Κανονισμό αυτής ορίζουν τις αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας έχει προβεί σε ετήσια αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, εξετάζοντας το εύρος των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την επάρκεια των εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου προς την επιτροπή ελέγχου του Δ.Σ. Επιπροσθέτως, σε περιπτώσεις, όπου έχουν εντοπισθεί αδυναμίες η Διοίκηση ανταποκρίθηκε άμεσα και αποτελεσματικά με αποτέλεσμα να διευθετηθούν.

- Το Δ.Σ. έχει εξετάσει τους κύριους κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζει η επιχείρηση, οι οποίοι αποτυπώνονται στην Έκθεση Διαχείρισης καθώς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου.
- Υφίσταται απόλυτη διαφάνεια ως προς την αμοιβή του Προέδρου, του Αντιπροέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Αναπληρωτή Διευθύνοντος Συμβούλου και προς τις αποζημιώσεις των μελών του Δ.Σ. για κάθε παράσταση σε συνεδρίαση και σε Επιτροπές που συμμετέχουν, καθώς αυτές εγκρίνονται για την απερχόμενη χρήση από την Τακτική Γενική Συνέλευση και προεγκρίνονται ομοίως για την επερχόμενη χρήση, οι δε αποφάσεις δημοσιοποιούνται σύμφωνα με την νομοθεσία τόσο στο Χ.Α. όσο και στον ιστότοπο της Εταιρείας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας δεν λαμβάνουν άλλου είδους παροχές ή μπόνους πέραν των ως άνω αμοιβών ή και αποζημιώσεων.

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο παραθέτει στη συνέχεια τις περιπτώσεις και τους λόγους για τους οποίους παρέκλινε από τις Ειδικές Πρακτικές για Εισηγμένες Εταιρείες του Κώδικα κατά τη διάρκεια του έτους 2018:

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.ΙΙ.2.8

Η Εταιρεία δεν δημοσιοποιεί στην παρούσα Δήλωση την πολιτική πολυμορφία ως προς τη σύνθεση του Δ.Σ. και των ανώτατων διευθυντικών στελεχών και του ποσοστού εκπροσώπησης κάθε φύλου. Ήδη από το σχεδιασμό και δημοσιοποίηση του αρχικού καταστατικού της Εταιρείας ήταν εμφανής και πλήρως αποτυπωμένη στο καταστατικό της Εταιρείας η πρόθεσή της να βρίσκεται σε εγγύτητα με την τοπική, πολιτική και επιστημονική κοινότητα και δη στο άρθρο 15, στο οποίο προβλεπόταν, μέχρι την πρόσφατη τροποποίηση αυτού δυνάμει των αποφάσεων της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26ης Μαΐου 2017, ο διορισμός μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτής, του Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου Γαλανάκη δια βίου (ήδη αποβιώσας την 30.04.2013), του Δήμαρχου Χανίων, του Δήμαρχου Ρεθύμνης καθώς και ενός μέλους του Συνδέσμου Διπλωματούχων Οικονομικών Επιστημών Χανίων. Κατόπιν της τροποποίησης του άρθρου 15 του καταστατικού της Εταιρείας, δυνάμει των αποφάσεων της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26ης Μαΐου 2017, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από εννέα (9) έως έντεκα (11) μέλη, τα οποία θα εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Κατά συνέπεια, η εκδηλούμενη πολυμορφία σχετίζεται με την εκάστοτε θέση υποψηφιοτήτων προς εκλογή ως μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, η οποία είναι ελεύθερη και ακώλυτη, μεταξύ υποψηφίων με αναγνωρισμένη επαγγελματική πορεία και εμπειρία καθώς και επιστημονική κατάρτιση. Η Εταιρεία δεν έχει συγκεκριμένη πολιτική ποσόστωσης εκπροσώπησης των φύλων στο Διοικητικό της Συμβούλιο διότι θεωρεί ότι οι δεξιότητες και τα προσόντα τα οποία έχουν τα εκάστοτε μέλη αυτού δεν ταυτίζονται με το φύλο εκάστου εξ αυτών.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.IV.4.5

Η Εταιρεία δυνάμει του άρθρου 18.1 του καταστατικού αυτής έχει υιοθετήσει τη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου μέσω τηλεδιάσκεψης καθώς και δυνάμει του άρθρου 21 παρ. 3 εδ. γ του καταστατικού αυτής, η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ακόμα και αν δεν έχει προηγηθεί

συνεδρίαση. Περαιτέρω, δυνάμει του άρθρου 16 παρ. 4 του καταστατικού αυτής «*Η χωρίς δικαιολογημένη αιτία αποχή κάποιου Συμβούλου από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου επί χρονική περίοδο που υπερβαίνει την τριμηνία ισοδυναμεί προς παραίτηση, η οποία λογίζεται τετελεσμένη από τη στιγμή που το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίσει γι ' αυτήν και γίνει η ανάλογη μνεία στα πρακτικά αυτού.»* Δυνάμει των ως άνω προβλέψεων η Εταιρεία έχει επιτύχει στην πραγματικότητα να μην υπάρχουν συχνές και διαρκείς απουσίες κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και όλα τα μέλη να συμμετέχουν και να ενημερώνονται επί των θεμάτων.

Απόκλιση από τις Ειδικές Πρακτικές για Εισηγμένες Εταιρείες Α.V.5.4-5.8

Η Εταιρεία δεν έχει θεσμοθετήσει Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων για τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά βρίσκεται σε στάδιο επεξεργασίας των ειδικών αρμοδιοτήτων και των προσόντων, τα οποία θα πρέπει να έχουν τα μέλη αυτής καθώς και τον καθορισμό κριτηρίων ανάδειξης υποψηφιοτήτων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας δεδομένου ότι η μέχρι σήμερα εκδήλωση ενδιαφέροντος περί της ανάδειξης υποψηφίων μελών Δ.Σ. καθώς και η εκλογή αυτών από τη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας λάμβανε χώρα μεταξύ υποψηφίων με αναγνωρισμένη επαγγελματική πορεία και εμπειρία καθώς και επιστημονική κατάρτιση.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI.6.1

Δεν υφίσταται συγκεκριμένος κανονισμός λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς οι διατάξεις του καταστατικού της Εταιρείας και του Εσωτερικού Κανονισμού αυτής αξιολογούνται ως επαρκείς για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Σ. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην αρχή κάθε ημερολογιακού έτους δεν υιοθετεί ημερολόγιο συνεδριάσεων και 12μηνο πρόγραμμα δράσης το οποίο να αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες της Εταιρείας, καθώς η σύγκληση και συνεδρίαση του Δ.Σ. είναι ιδιαίτερα ευχερής όταν το επιβάλλουν οι ανάγκες της Εταιρείας ή ο νόμος, λόγω των καταστατικών προβλέψεων οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα συνεδρίασης του Δ.Σ. με τηλεδιάσκεψη και εκτός έδρας.

Απόκλιση από τις Ειδικές Πρακτικές για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI.6.2 και 6.3

Για την υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας δεν έχει οριστεί εταιρικός Γραμματέας, καθώς τα καθήκοντα του, ήτοι πρακτική υποστήριξη του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προς συμμόρφωση με τους εσωτερικούς κανόνες της Εταιρείας και τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς, διασφάλιση της καλής ροής πληροφοριών ανάμεσα στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις επιτροπές του, ενημέρωση των μελών του αναφορικά με τις υποθέσεις της Εταιρείας με την έναρξη των καθηκόντων τους και καθ' όλη τη θητεία τους και ορθή οργάνωση των συνελεύσεων των μετόχων, εκτελούνται από την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων, την Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων και τη Νομική Υπηρεσία, αναλόγως των θεμάτων.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI.6.5

Η Εταιρεία δεν εφαρμόζει προγράμματα εισαγωγικής ενημέρωσης νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και διαρκούς επιμόρφωσης, καθότι τα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ενημερώνονται επαρκώς

από τα παλαιότερα μέλη για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων καθώς και από την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων, την Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων και τη Νομική Υπηρεσία περί του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου ενάσκησης των αρμοδιοτήτων τους.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VI. 6.9

Η Εταιρεία δεν παρέχει πόρους προς τις επιτροπές του Δ.Σ. για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων, διότι η εφαρμογή των ειδικών αυτών πρακτικών θα επιβάρυνε την Εταιρεία δυσανάλογα με το χρόνο και το κόστος τα οποία θα απαιτούνταν.

Απόκλιση από την Ειδική Πρακτική για Εισηγμένες Εταιρείες Α.VII.7.2-7.3

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει διαδικασία αξιολόγησης των επιδόσεων του Δ.Σ., αλλά βρίσκεται στη διερεύνηση των κριτηρίων που θα επιλέξει καθώς και της μεθόδου την οποία θα ακολουθήσει για την αρτιότερη αξιολόγηση αυτών. Ειδικώς για την απαίτηση αξιολόγησης του Δ.Σ. ανά διετία, η Εταιρεία έχει θεσπίσει δια του καταστατικού της τετραετή θητεία του Διοικητικού της Συμβουλίου και η αξιολόγησή του ως συλλογικού οργάνου υπόκειται στην κρίση του ανώτατου οργάνου της που είναι η Γενική Συνέλευση.

IX. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. προς την τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του ν. 3556/2007:

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Μητρικής στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 56.596.467,60 διαιρούμενο σε 185.373.016 κοινές και 3.281.876 προνομιούχες μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,30 η κάθε μία. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι στο σύνολό τους εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της Εταιρείας. Όλες οι μετοχές (κοινές και προνομιούχες) παρέχουν δικαίωμα ψήφου. Οι προνομιούχες μετοχές εκδόσεως 1990 και 1996 απολαμβάνουν μόνο τα εκ του νόμου οριζόμενα προνόμια, δηλαδή της προνομιακής απόληψης πρώτου μερίσματος και της προνομιακής συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισης.

Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζεται από το νόμο και δεν υφίστανται από το καταστατικό της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων από 9 έως 11 του ν. 3556/2007

Οι μέτοχοι που κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας είναι οι εταιρείες «ΒΑΡΜΙΝ ΑΕΒΕ» με 26,52% και «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» με 24,18%. Σημειώνεται ότι η «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.» κατέχει: α) άμεσα 43.685.197 κοινές ονομαστικές μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 23,5661% του κοινού μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου και β) έμμεσα 1.929.210 δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1,0407 % επί των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου των κοινών ονομαστικών μετοχών της Εταιρείας, ήτοι συνολικά 24,1788% επί των συνολικών δικαιωμάτων ψήφου.

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που να παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Στο καταστατικό της Εταιρείας δεν προβλέπονται περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που να απορρέουν από τις μετοχές της.

6. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Εταιρείας

Στην Εταιρεία δεν είναι γνωστή η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της οι οποίες να συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και την τροποποίηση των διατάξεών του καταστατικού αυτής δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920 ως ισχύει για τη χρήση του οικονομικού έτους 2018, επιφυλασσομένης της Εταιρείας να εναρμονίσει το καταστατικό της δυνάμει του άρθρου 183 παρ. 1 του Ν.4548/2018.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν έχει δικαίωμα να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, ούτε και να προχωρεί στην αγορά ιδίων μετοχών, χωρίς προηγούμενη απόφαση από τη Γενική Συνέλευση.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου, κατόπιν δημόσιας πρότασης

Σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας ως επακόλουθο δημόσιας πρότασης, δεν υφίστανται συμφωνίες οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν.

10. Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν ειδικές συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, που να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Χανιά, 22 Απριλίου 2019

το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΝΕΚ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Προς τους Μετόχους της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας **ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.** (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας **ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.** και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ειδικότερα στο γεγονός ότι το κεφάλαιο κίνησης της Εταιρείας και του Ομίλου είναι αρνητικό κατά € 264,9 εκατ.

και € 267,6 εκατ. αντίστοιχα, τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν καταστεί αρνητικά € -7,8 εκατ. και € -8,9 εκατ. αντίστοιχα, ενώ υφίστανται ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τράπεζες.

Τα παραπάνω γεγονότα και καταστάσεις υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως θα εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Στη σημείωση 2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναφέρονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή σχεδιαστεί από τη διοίκηση για τη διασφάλιση της ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας της Εταιρείας και του Ομίλου.

Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά. Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσης μας "Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας", έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Αναγνώριση εσόδου	
Σημαντικότερο Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας**
Ο κύκλος εργασιών της Εταιρείας και του Ομίλου ανήλθαν για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 σε € 153,4 εκατ. και € 168,2 εκατ. αντίστοιχα. Η αναγνώριση των εσόδων της Εταιρείας και του Ομίλου είναι σύνθετη λόγω του όγκου των συναλλαγών, της πολυπλοκότητας των πληροφοριακών συστημάτων, της χρονικής κατανομής του εσόδου και της χρήσης εξωτερικού οργανισμού υπηρεσιών (Κοινοπραξία ΑΝΕΚ ΑΕ – ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΝΤΕΚΑ) ως βασικού μηχανισμού για τη λογιστικοποίηση και κατανομή (χρονική και μεταξύ των μελών της Κοινοπραξίας) των εσόδων από ναύλους. Για τους λόγους αυτούς η περιοχή αυτή θεωρείται κρίσιμη για τον έλεγχό μας.	Στις ελεγκτικές διαδικασίες μας σχετικά με τον έλεγχο των εσόδων περιλαμβάνονται: · Εξέταση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών αναγνώρισης εσόδων της Εταιρείας και του Ομίλου και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης τους με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα (ΔΠΧΑ). · Έλεγχο των γενικών δικλείδων εσωτερικού ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων που χρησιμοποιεί η Εταιρεία και ο Όμιλος για τη διασφάλιση της ορθής αναγνώρισης των εσόδων. · Έλεγχο της λειτουργικής αποτελεσματικότητας των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου του οργανισμού υπηρεσιών (Κοινοπραξία ΑΝΕΚ ΑΕ – ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΝΤΕΚΑ) αναφορικά με την ορθή αναγνώριση στις ειδικές εκκαθαρίσεις του εσόδου

Αναγνώριση εσόδου	
Σημαντικότερο Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας**
Σχετική αναφορά γίνεται στις σημειώσεις 3.ν και 4 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	από ναύλους και την ορθή κατανομή τους στα μέλη της Κοινοπραξίας. · Συμφωνία του λογαριασμού των αναβαλλόμενων εσόδων με τα εκδοθέντα και μη ταξιδεύσαντα εισιτήρια επιβατών και οχημάτων. · Ελέγξαμε τις συμφωνίες μεταξύ λογιστικών και εμπορικών συστημάτων. - Πέραν των ελέγχων επί των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου, εκτελέσαμε επιπλέον ουσιαστικές ελεγκτικές διαδικασίες εσόδων, (έλεγχο παραστατικών, συμβάσεων και λογιστικών εγγραφών) και αναλυτικές διαδικασίες.

Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (πλοίων)	
Σημαντικότερο Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας**
Κατά την 31.12.2018, ο Όμιλος εμφανίζει στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία ύψους € 278,5 εκατ. εκ των οποίων τα € 263,6 εκατ. είναι πλοία και τα οποία αποτελούν το 79,8% του συνολικού ενεργητικού του Ομίλου. Ο Όμιλος διενεργεί ετήσιο έλεγχο απομείωσης σε ολόκληρο το στόλο του σύμφωνα με το ΔΛΠ 36, λαμβάνοντας αποτιμήσεις για κάθε πλοίο ξεχωριστά, από δύο ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες- εκτιμητές. Με βάση τις εκτιμήσεις των ως άνω ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων προσδιορίζεται η τρέχουσα αξία κάθε πλοίου κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (τέλος χρήσης) και συγκρίνεται με την αντίστοιχη λογιστική. Όπου διαπιστωθεί ότι η τελευταία υπερβαίνει την τρέχουσα αξία του πλοίου, προσδιορίζεται η αξία χρήσης (value in use) μονάδας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) με σκοπό να διαπιστωθεί αν συντρέχει λόγος απομείω-	Στις ελεγκτικές διαδικασίες μας σχετικά με τον έλεγχο απομείωσης περιλαμβάνονται: · Αξιολόγηση της συνολικής διαδικασίας ελέγχου απομείωσης που διενεργεί η διοίκηση και της συνέπειάς της με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα (ΔΠΧΑ). · Αξιολόγησης της ανεξαρτησίας, της αντικειμενικότητας, της καταλληλότητας και της επάρκειας των εμπειρογνωμόνων εκτιμητών που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση για την εκτίμηση της τρέχουσας αξίας των πλοίων την 31.12.2018. · Αξιολόγηση της καταλληλότητας των μοντέλων υπολογισμού που εφαρμόζει η διοίκηση. · Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικών παραδοχών των προϋπολογισμών που καταρτίζει η διοίκηση, εξετάζοντας δεδομένα της αγοράς, καθώς και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σε προηγούμενες χρήσεις. · Εξέταση της μαθηματικής ακρίβειας του μοντέλου

Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων (πλοίων)	
Σημαντικότερο Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας**
σης. Η αξία λόγω χρήσης του προκύπτει από το μοντέλο της Καθαρής Παρούσας Αξίας (DCF), το οποίο χρησιμοποιεί σημαντικές παραδοχές όπως εκτιμήσεις μελλοντικών εσόδων, λειτουργικών εξόδων και κεφαλαιουχικών δαπανών, όπως και το ύψος του προεξοφλητικού επιτοκίου (discount interest). Σημειώνουμε επίσης ότι πέραν των αντικειμενικών και ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των πλοίων, η αξία τους ενδέχεται να προσδιορίζεται και από τη δρομολογιακή γραμμή στην οποία δραστηριοποιείται το πλοίο. Αυτή η περιοχή ελέγχου κρίνεται ως σημαντική λόγω του σημαντικού ύψους των μεγεθών, αλλά και των σημαντικών παραδοχών, κρίσεων και εκτιμήσεων που εφαρμόζει η διοίκηση σχετικά με το προεξοφλητικό επιτόκιο, τις υπολειμματικές αξίες, και την ωφέλιμη ζωή των περιουσιακών στοιχείων. Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με το θέμα αυτό περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.vii & 12 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	που χρησιμοποιήθηκε και συμφωνία του με το επιχειρηματικό σχέδιο της διοίκησης. · Αξιολόγηση της λογικότητας του προεξοφλητικού επιτοκίου και έλεγχος της μεθοδολογίας υπολογισμού του. · Διενέργεια δοκιμασίας ευαισθησίας των αξιών σε μεταβολές του προεξοφλητικού επιτοκίου και του Ebitda ώστε να αξιολογηθεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας. · Αξιολόγηση της καταλληλότητας και επάρκειας των γνωστοποιήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που κατάρτισε η Διοίκηση για το έτος 2018, ώστε να εξασφαλιστεί η σωστή γνωστοποίηση των προαναφερόμενων παραδοχών, εκτιμήσεων και ανάλυσης ευαισθησίας.

Ναυτικό συμβάν Norman Atlantic	
Σημαντικότερο Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας**
Όπως αναφέρεται στη σημείωση 31 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, κατά την 28.12.2014 εκδηλώθηκε πυρκαγιά στο ναυλωμένο πλοίο Norman Atlantic ενώ έπλεε στην Αδριατική θάλασσα, γεγονός που επέφερε την έγερση σημαντικού αριθμού αξιώσεων, μεγάλο ποσοστό εκ των οποίων έχει ήδη συμβιβαστεί εξωδικαστικά, ενώ ταυτόχρονα εκκρεμεί η εκδίκαση αγωγών που έχουν κατατεθεί από ζημιωθέντες ενώπιον των αρμοδίων Ελληνικών και Ιταλικών Δικαστηρίων κατά της Εταιρείας, της πλοιοκτήτριας και της εφοπλίστριας του	Στις ελεγκτικές διαδικασίες μας περιλαμβάνονται: · Αξιολόγηση του εύλογου των εκτιμήσεων της διοίκησης σχετικά με τη μελλοντική έκβαση του συμβάντος σε συνδυασμό με το ιστορικό αυτού και συγκεκριμένα τον αριθμό των περατωθέντων έως σήμερα συμβιβασμών και την ασφαλιστική τους κάλυψη, τις εκκρεμείς αγωγές και τις εκδοθείσες εκθέσεις και αποφάσεις εμπειρογνώμων, αρχών & δικαστηρίων. · Αξιολόγηση του εύλογου των εκτιμήσεων των νομικών συμβούλων της Εταιρείας και της συνέ-

Ναυτικό συμβάν Norman Atlantic	
Σημαντικότερο Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας**
πλοίου. Το συμβάν είναι καλυμμένο ασφαλιστικά από διεθνή αλληλοασφαλιστικό συνεταιρισμό, ωστόσο είναι σε εξέλιξη η δικαστική και νομική διαδικασία εν γένει, κατά συνέπεια υφίσταται ακόμη αβεβαιότητα ως προς την τελική έκβαση του και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις του στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Λόγω της σύνθετης φύσης του θέματος, εκτιμούμε τον κίνδυνο αυτό ως σημαντικό. Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με το θέμα αυτό περιλαμβάνονται στη σημείωση 31 των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	πειάς τους με το ισχύον νομικό εθνικό & διεθνές πλαίσιο που καλύπτεται κυρίως από τον (ΕΚ) αριθ. 392/2009 της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την ευθύνη των μεταφορέων που εκτελούν θαλάσσιες μεταφορές επιβατών σε περίπτωση ατυχήματος και υπόκεινται στους περιορισμούς ευθύνης που καθορίζονται στη «Σύμβαση των Αθηνών». · Επισκόπηση του ειδικού λογαριασμού πληρωμών των αποζημιώσεων και εξόδων του συμβάντος. · Έλεγχος των ποσών που αναφέρονται στη σύμβαση ασφάλισης ως απαλλαγές (deductibles) και της ορθής λογιστικοποίησης της σχετικής πρόβλεψης. · Συζήτηση απευθείας με τη Νομική Υπηρεσία της Εταιρείας σχετικά με την εξέλιξη του συμβάντος. - Αξιολόγηση της επάρκειας και καταλληλότητας των γνωστοποιήσεων στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το ως άνω ναυτικό συμβάν.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων», στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν

έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ ’αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ’ όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυ-

τόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσεως από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. *Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου*

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920.

β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2018.

γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. *Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου*

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. *Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών*

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

4. *Διορισμός ελεγκτών*

Η Grant Thornton διορίστηκε για πρώτη φορά ως ελεγκτική εταιρεία της ''ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ'' με την από 04.06.2006 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο δεκατριών ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Η ΣΟΛ Α.Ε. διορίστηκε για πρώτη φορά ως ελεγκτική εταιρεία της ''ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ'' με την από 20.06.1993 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτο-

τε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο είκοσι έξι ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 22 Απριλίου 2019

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές – Λογιστές

Κωνσταντίνος Εμμ. Αντωνακάκης

Α.Μ. ΣΟΕΛ 22 781

Grant Thornton
An instinct for growth™
Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Κωνσταντίνος Αθ. Αραμπατζής

Α.Μ. ΣΟΕΛ 34 351

ΣΟΛ Crowe

ΣΟΛ Α.Ε.
Μέλος Δικτύου Crowe Global
Φωκ. Νέγρη 3, 11257 Αθήνα
Α.Μ. ΣΟΕΛ 125

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018

Τα ποσά των χρηματοοικονομικών καταστάσεων εκφράζονται σε χιλιάδες ευρώ (€).
Οι τυχόν διαφορές μονάδων στους πίνακες οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	**01.01.18-31.12.18**	**01.01.17-31.12.17**	**01.01.18-31.12.18**	**01.01.17-31.12.17**
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	*4*	168.235	164.749	153.453	149.304
Κόστος πωληθέντων	*5*	(136.664)	(133.308)	(126.041)	(121.302)
Μικτά κέρδη		**31.571**	**31.441**	**27.412**	**28.002**
Άλλα έσοδα	*7*	753	1.247	1.187	1.800
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	*6*	(11.880)	(9.993)	(10.982)	(9.055)
Έξοδα λειτουργίας διάθεσης	*6*	(15.555)	(14.392)	(13.110)	(12.229)
Άλλα έξοδα	*7*	(1.303)	(5.963)	(490)	(5.488)
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών & επενδυτικών αποτελεσμάτων		**3.586**	**2.340**	**4.017**	**3.030**
Χρηματοοικονομικά έξοδα	*8*	(9.505)	(9.455)	(9.399)	(9.356)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	*8*	42	15.904	32	15.870
Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες	*9*	(56)	(202)	(1.573)	2.377
Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες	*10*	57	129	631	809
Άλλες προβλέψεις	*11*	(6.780)	-	(6.780)	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		**(12.656)**	**8.716**	**(13.072)**	**12.729**
Φόρος εισοδήματος	*22*	(619)	(572)	(147)	(117)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους		**(13.275)**	**8.144**	**(13.219)**	**12.612**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
Στοιχεία που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα:					
Αλλαγή φορολ. συντελεστή αναβαλ. φορολογίας οικοπέδων		105	-	31	-
		105	**-**	**31**	**-**
Στοιχεία που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα:					
Μεταβολή αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	*23*	27	17	21	23
Αναβαλλόμενοι φόροι		1	2	-	-
		28	**19**	**21**	**23**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		**133**	**19**	**52**	**23**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		**(13.142)**	**8.163**	**(13.167)**	**12.635**
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής		(13.842)	9.810	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		567	(1.666)	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα αποδοτέα σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής		(13.764)	9.831	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		622	(1.668)	-	-
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - βασικά (σε €)	*27*	(0,0734)	0,0520	(0,0701)	0,0669
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή - απομειωμένα (σε €)	*27*	(0,0487)	0,0391	(0,0485)	0,0498
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)		14.618	12.777	14.790	13.216

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	**31.12.18**	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	*12*	278.489	266.924	270.437	259.494
Επενδύσεις σε ακίνητα	*12*	1.758	1.764	683	689
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	*12*	316	62	316	62
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	*13*	-	-	5.918	7.057
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	*13*	2.094	2.037	2.094	2.037
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		1.428	53	1.407	31
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	*22*	243	238	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		**284.328**	**271.078**	**280.855**	**269.370**
Αποθέματα	*14*	3.088	2.948	1.912	1.755
Απαιτήσεις από πελάτες	*15*	27.204	35.782	31.708	38.137
Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις	*15*	5.534	3.492	4.784	2.707
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	*16*	2.915	2.622	1.177	1.225
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	*17*	7.350	6.826	2.298	3.217
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		**46.091**	**51.670**	**41.879**	**47.041**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**330.419**	**322.748**	**322.734**	**316.411**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μετοχικό κεφάλαιο	*18*	56.597	56.597	56.597	56.597
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	*18*	745	745	745	745
Αποθεματικά	*19*	9.607	9.520	8.062	8.031
Αποτελέσματα εις νέο	*20*	(82.987)	(67.007)	(73.248)	(59.368)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής		**(16.038)**	**(145)**	**(7.844)**	**6.005**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		7.169	2.895	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**(8.869)**	**2.750**	**(7.844)**	**6.005**
Μακροπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	*21*	2.623	242.729	2.623	242.729
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	*22*	1.116	1.321	308	359
Υποχρεώσεις συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού	*23*	2.445	2.429	2.301	2.289
Λοιπές προβλέψεις	*23*	1.500	1.514	1.179	1.193
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	*12*	457	521	-	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	*24*	14.531	9.844	14.531	9.844
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	*25*	2.891	4.147	2.891	4.147
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		**25.563**	**262.505**	**23.833**	**260.561**
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	*21*	256.134	17.489	255.421	16.848
Υποχρεώσεις σε προμηθευτές	*26*	41.005	26.728	37.575	22.871
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	*26*	16.586	13.276	13.749	10.126
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		**313.725**	**57.493**	**306.745**	**49.845**
Σύνολο υποχρεώσεων		**339.288**	**319.998**	**330.578**	**310.406**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		**330.419**	**322.748**	**322.734**	**316.411**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο Όμιλος	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεμ. αναπρ/γής ακινήτων	Λοιπά αποθε-ματικά	Αποτελέ-σματα εις νέο	Σύνολο	Μη ελέγ-χουσες συμ-μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2017		**56.597**	**745**	**2.066**	**5.343**	**(76.844)**	**(12.093)**	**4.752**	**(7.341)**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα 2017						9.831	**9.831**	(1.668)	**8.163**
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές							**-**	(189)	**(189)**
Διαγραφή θυγατρικής από ενοποίηση						38	**38**		**38**
Δημιουργία αποθεματικού από Μ.Ο.Δ.					2.079		**2.079**		**2.079**
Σχηματισμός αποθεματικών θυγατρικών					32	(32)	**-**		**-**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2017		**56.597**	**745**	**2.066**	**7.454**	**(67.007)**	**(145)**	**2.895**	**2.750**
Υπόλοιπο 01.01.2018		**56.597**	**745**	**2.066**	**7.454**	**(67.007)**	**(145)**	**2.895**	**2.750**
Επίδραση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	*15*					(681)	**(681)**	(26)	**(707)**
Αναμορφωμένο υπόλοιπο 01.01.2018		**56.597**	**745**	**2.066**	**7.454**	**(67.688)**	**(826)**	**2.869**	**2.043**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα 2018	*20*			55		(13.818)	**(13.763)**	622	**(13.141)**
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές							**-**	(190)	**(190)**
Επίδραση από μεταβολή ποσοστού και αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	*1*					(1.432)	**(1.432)**	3.836	**2.404**
Επίδραση πώλησης ιδίων μετοχών θυγατρικής						(16)	**(16)**	31	**15**
Σχηματισμός αποθεματικών θυγατρικών	*20*				32	(32)	**-**		**-**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2018		**56.597**	**745**	**2.121**	**7.486**	**(82.987)**	**(16.038)**	**7.169**	**(8.869)**

Η Εταιρεία	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεμ. αναπρ/γής ακινήτων	Λοιπά αποθε-ματικά	Αποτελέ-σματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2017		**56.597**	**745**	**933**	**5.019**	**(72.003)**	**(8.709)**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα 2017						12.635	**12.635**
Δημιουργία αποθεματικού από Μ.Ο.Δ.					2.079		**2.079**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2017		**56.597**	**745**	**933**	**7.098**	**(59.368)**	**6.005**
Υπόλοιπο 01.01.2018		**56.597**	**745**	**933**	**7.098**	**(59.368)**	**6.005**
Επίδραση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9						(668)	**(668)**
Αναμορφωμένο υπόλοιπο 01.01.2018		**56.597**	**745**	**933**	**7.098**	**(60.036)**	**5.337**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα 2018				31		(13.198)	**(13.167)**
Επίδραση πώλησης ιδίων μετοχών θυγατρικής						(14)	**(14)**
Ίδια κεφάλαια στις 31.12.2018		**56.597**	**745**	**964**	**7.098**	**(73.248)**	**(7.844)**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(12.656)	8.716	(13.072)	12.729
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	11.211	10.619	10.773	10.186
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(179)	(182)	-	-
Απομειώσεις αξίας παγίων στοιχείων	-	2.539	-	-
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	(7)	-	-	-
Προβλέψεις	7.155	4.288	6.896	4.279
Συναλλαγματικές διαφορές	479	(326)	464	(309)
Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας	(85)	(2.490)	858	(3.186)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα (μείον πιστωτικοί τόκοι)	8.983	(6.123)	8.902	(6.205)
	14.901	**17.041**	**14.821**	**17.494**
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογ/σμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(151)	(406)	(157)	(164)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(2.589)	(1.074)	(4.568)	(3.764)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	10.003	7.566	10.995	8.331
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(7.729)	(8.935)	(7.711)	(8.837)
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος	(365)	(826)	(49)	(88)
Σύνολο ροών λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)	***14.070***	***13.366***	***13.331***	***12.972***
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση συνδεδεμένων, χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	(405)	(53)	(56)	(2)
Εισπράξεις από πωλήσεις χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	56	5.396	56	4.800
Αγορά παγίων περιουσιακών στοιχείων	(10.216)	(14.176)	(9.139)	(13.772)
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	26	-	-	-
Τόκοι εισπραχθέντες	14	22	2	5
Μερίσματα εισπραχθέντα	-	-	174	175
Σύνολο ροών επενδυτικών δραστηριοτήτων (β)	***(10.525)***	***(8.811)***	***(8.963)***	***(8.794)***
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	2.420	-	-	-
Πληρωμές δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	(3.472)	(1.369)	(3.472)	(1.369)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	1.938	5.346	1.938	4.924
Εξοφλήσεις δανείων	(3.753)	(13.420)	(3.753)	(13.420)
Μερίσματα πληρωθέντα	(154)	(189)	-	-
Σύνολο ροών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (γ)	***(3.021)***	***(9.632)***	***(5.287)***	***(9.865)***
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της χρήσης (α) + (β) + (γ)	**524**	**(5.077)**	**(919)**	**(5.687)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	6.826	11.903	3.217	8.904
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	**7.350**	**6.826**	**2.298**	**3.217**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ανωτέρω ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018

1. Γενικές πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο

Η Μητρική Εταιρεία ιδρύθηκε το έτος 1967 (ΦΕΚ 201/10.04.67) με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο «ANEK LINES» (εφεξής «ANEK», «Εταιρεία» ή «Μητρική») και δραστηριοποιείται στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας. Έδρα της Εταιρείας είναι ο δήμος Χανίων και τα κεντρικά της γραφεία βρίσκονται επί της λεωφόρου Καραμανλή 148 στα Χανιά. Η ANEK είναι καταχωρημένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο με αριθμό 121557860000 και η διεύθυνσή της στο διαδίκτυο είναι www.anek.gr. Οι μετοχές της Εταιρείας από το 1999 είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Στον Όμιλο, εκτός της Μητρικής, περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες με τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής:

Επωνυμία	*Ποσοστό Ομίλου*	*Έδρα*	*Δραστηριότητα*
ΛΑΣΙΘΙΩΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΛΑΝΕ)	50,11%	Χανιά	Επιβατηγός ναυτιλία
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ Α.Ε. (ΕΤΑΝΑΠ)	31,90%	Στύλος Χανίων	Παραγωγή και διάθεση εμφιαλωμένου νερού
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	48,24%*	Στύλος Χανίων	Τυποποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων και ειδών συσκευασίας
ANEK ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ – ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	99,32%**	Χανιά	Τουρισμός – συμμετοχή σε άλλες εταιρείες – παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών κ.λπ.
ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	100%	Χανιά	Ναυτική εταιρεία Ν.959/79
ANEK LINES ITALIA S.r.l.	49%	Ανκόνα Ιταλίας	Πρακτόρευση και αντιπροσώπευση ναυτιλιακών εταιρειών

** άμεση συμμετοχή: 24% και έμμεση μέσω της ΕΤΑΝΑΠ: 24,24%*

*** άμεση συμμετοχή: 99% και έμμεση μέσω της ΕΤΑΝΑΠ: 0,32%*

Οι παραπάνω εταιρείες στις οποίες η ANEK συμμετέχει με ποσοστό από 50% και άνω, καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «ΕΤΑΝΑΠ» και «ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ» στις οποίες η Μητρική ασκεί έλεγχο, έχουν συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» στην οποία η Μητρική συμμετέχει με ποσοστό 49% ενοποιήθηκε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σημειώνεται ότι τον Ιούλιο του 2018 ολοκληρώθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής «ΕΤΑΝΑΠ». Από τις 18.07.2018 το ποσοστό της ANEK στην «ΕΤΑΝΑΠ» διαμορφώθηκε σε 31,90% από 48,01% και στη «ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ» -στην οποία η Μητρική έχει άμεση και έμμεση συμμετοχή μέσω της «ΕΤΑΝΑΠ»- σε 48,24% από 60,49%, γεγονός που μείωσε την αξία αποτίμησης των ανωτέρω θυγατρικών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής. Όσον αφορά στη θυγατρική ΛΑΝΕ, ματαιωθείσης της διαδικασίας περί υπαγωγής της σε εξυγίανση, έχει επισπευθεί από πιστωτή αυτής ο πλειστηριασμός του πλοίου της. Σχετικά με τις εξελίξεις στην εν λόγω θυγατρική, δεν αναμένεται να προκύψει επιβάρυνση των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων της Μητρικής, δεδομένου ότι έχουν σχηματιστεί σχετικές προβλέψεις.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών για τη χρήση 2018 είναι αναρτημένες στον ιστότοπο της Εταιρείας www.anek.gr στην ενότητα «Η Εταιρεία - Ενημέρωση Επενδυτών - Αποτελέσματα».

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν σε 689 άτομα για την Εταιρεία (εκ των οποίων τα 499 απασχολούνταν ως πληρώματα στα πλοία) και σε 745 άτομα για τον Όμιλο (πληρώματα πλοίων 499 άτομα). Αντίστοιχα, στο τέλος της συγκρίσιμης χρήσης 2017 η Εταιρεία απασχολούσε 694 άτομα και ο Όμιλος 750.

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2018 εγκρίθηκαν από το διοικητικό συμβούλιο της ΑΝΕΚ στη συνεδρίαση της 22ας Απριλίου 2019.

2. Βάση κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι συνημμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (στο εξής «χρηματοοικονομικές καταστάσεις») έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων ΣΔΛΠ (καθώς και οι διερμηνείες τους). Όλα τα ΔΠΧΑ που έχουν εκδοθεί και ισχύουν κατά τη σύνταξη των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern) και την αρχή του ιστορικού κόστους, όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού σε εύλογες αξίες. Κατ΄ εξαίρεση, η θυγατρική ΛΑΝΕ, προκειμένου να προσεγγίσει κατά το δυνατό την αξία των περιουσιακών της στοιχείων σε περίπτωση που απαιτηθεί η άμεση ρευστοποίησή τους, προέβη σε αλλαγή της βάσης κατάρτισης των εταιρικών της χρηματοοικονομικών καταστάσεων από την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας» στη αρχή της ρευστοποιήσιμης αξίας. Από τη μεταβολή αυτή δεν υφίσταται καμία ουσιαστική επίδραση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Δυνατότητα ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας (going concern)**

Η σημαντική αύξηση των τιμών των καυσίμων κατά 25% περίπου στη χρήση 2018, σε συνδυασμό με το σχηματισμό έκτακτων προβλέψεων απομείωσης απαιτήσεων ποσού € 6,8 εκατ., είχαν ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση των καθαρών αποτελεσμάτων του Ομίλου και την εμφάνιση ζημιών μετά από τρεις συνεχόμενες κερδοφόρες χρήσεις. Κατά συνέπεια, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου στις 31.12.2018 έχει καταστεί αρνητικό κατά € 7,8 εκατ. και € 8,9 εκατ. αντίστοιχα. Επίσης, λόγω του υψηλού λειτουργικού κόστους και της περιορισμένης ταμειακής ρευστότητας κατά το β’ εξάμηνο του 2018, δεν κατέστη δυνατή η εξυπηρέτηση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής. Ως εκ τούτου, στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης έχει γίνει αναταξινόμηση των μακροπρόθεσμων δανείων της Μητρικής σε βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις σύμφωνα με την παράγραφο 74 του ΔΛΠ 1. Ως

συνέπεια της αναταξινόμησης των μακροπρόθεσμων δανείων, το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου στις 31.12.2018 ανερχόταν σε € 313,7 εκατ., ενώ το σύνολο των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ανερχόταν σε € 46,1 εκατ.

Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από τη διοίκηση προϋπολογισμό για τη χρήση 2019, αναμένεται να υπάρξει σημαντική βελτίωση των αποτελεσμάτων και επιστροφή του Ομίλου στην κερδοφορία, ενώ δεν προβλέπονται σημαντικές εκροές σε κεφαλαιουχικές δαπάνες και επενδύσεις. Σημειώνεται, επίσης, ότι στις δανειακές συμβάσεις προβλέπεται μετατροπή μέρους του ομολογιακού δανείου σε μετοχές σε περίπτωση ύπαρξης αρνητικών ιδίων κεφαλαίων και επαναφορά τους σε θετικό επίπεδο. Τέλος, στις 28 Μαρτίου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε αρχικά να προτείνει στη Γενική Συνέλευση την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 20 εκατ. με όρους και προϋποθέσεις που θα αποφασιστούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου καταρτίσθηκαν βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern).

- **Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και υποθέσεις**

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί από τη διοίκηση να προβεί σε εκτιμήσεις, παραδοχές, υποθέσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες επηρεάζουν τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως και τα δημοσιευμένα ποσά εσόδων και εξόδων. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις γίνονται προκειμένου να επιλεχθούν οι καταλληλότερες λογιστικές αρχές και βασίζονται στην προγενέστερη εμπειρία της διοίκησης του Ομίλου σε σχέση με το επίπεδο ή τον όγκο των συναφών συναλλαγών ή γεγονότων και σε άλλους παράγοντες σχετικούς με τις προσδοκίες για τη μελλοντική εξέλιξη γεγονότων και συναλλαγών. Επίσης, επανεξετάζονται περιοδικά προκειμένου να ανταποκρίνονται στα τρέχοντα δεδομένα και να αντανακλούν τους εκάστοτε τρέχοντες κινδύνους.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις για τα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου -αφού επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης και τα αποτελέσματα- αποτελούν αυτές που σχετίζονται με:

α) Τα πλοία του Ομίλου, ήτοι την ωφέλιμη ζωή, την υπολειμματική αξία και την τρέχουσα αξία τους (βλ. σημείωση 3 vi).

β) Ενδεχόμενα γεγονότα και υποχρεώσεις σε σχέση με δικαστικές διεκδικήσεις, αποζημιώσεις και ναυτικά συμβάντα. Η διοίκηση του Ομίλου εκτιμώντας τα πραγματικά γεγονότα καθώς και ότι συγκεκριμένες υποθέσεις δεν έχουν οριστικοποιηθεί, θεωρεί ότι η έκβασή τους δεν θα έχει αξιοσημείωτο αντίκτυπο στη χρηματοοικονομική κατάσταση και λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου. Παρ' όλα αυτά, ο καθο-

ρισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις ερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις ερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον.

γ) Την ανακτησιμότητα των απαιτήσεων, την αξιολόγηση κάποιων υπολοίπων ως επισφαλή και την ανάγκη για σχηματισμό προβλέψεων απομείωσης για επισφαλείς απαιτήσεις και για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές κατ' εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9.

- **Λογιστική πολιτική Κοινοπραξίας ANEK A.E. - SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC. & SIA**

Σχετικά με τη λογιστική πολιτική παρουσίασης της «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ ANEK A.E. & SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC. & ΣΙΑ» (εφεξής «Κοινοπραξία») στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σημειώνεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 το οποίο ευθυγραμμίζει τη λογιστική απεικόνιση των επενδύσεων σε κοινοπραξίες με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κοινοπρακτούντων μερών επί των κοινοπραξιών αυτών. Αντικειμενικός σκοπός της Κοινοπραξίας είναι η δημιουργία εσόδων και η κατανομή τους στους κοινοπρακτούντες όπως καθορίζεται από το συμβατικό διακανονισμό. Η συμμετοχή του Ομίλου στην Κοινοπραξία έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 11 ως «κοινή επιχείρηση». Σύμφωνα με το χαρακτηρισμό αυτό, ο Όμιλος αναγνωρίζει στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις:

α) τα στοιχεία ενεργητικού του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού τού ανήκουν από κοινού,

β) τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού,

γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και

δ) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες τον βαρύνουν από κοινού.

- **Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις**

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ), καθώς και η Επιτροπή Διερμηνειών, έχουν εκδώσει μια σειρά νέων ΔΠΧΑ και διερμηνειών, τα οποία είτε είναι υποχρεωτικά για τις λογιστικές χρήσεις που ξεκινούν από την 1η Ιανουαρίου 2018 και μετά, είτε δεν είναι υποχρεωτικά και μέχρι την ημερομηνία έκδοσης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν είχαν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει πλήρως όλα τα ΔΠΧΑ και διερμηνείες που η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική μετά την 1η Ιανουαρίου 2018, ενώ εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις που θα έχει η υιοθέτηση των υπόλοιπων ΔΠΧΑ, τροποποιήσεων και διερμηνειών στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα σημαντικότερα νέα πρότυπα και διερμηνείες παρατίθενται παρακάτω:

(α) Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 1η Ιανουαρίου 2018 ή μεταγενέστερα:

- **ΔΠΧΑ 9 - Χρηματοοικονομικά μέσα**

Τον Ιούλιο του 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε την τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο πρότυπο αφορούν στην ύπαρξη ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για αναμενόμενες ζημιές από απομείωση και επίσης μια ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για τη λογιστική αντιστάθμισης. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής αντιμετώπισης των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (με επίδραση στο λογαριασμό «Απαιτήσεις από πελάτες»), καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετρείται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος και η Κοινοπραξία χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς, για κάθε κατηγορία απαιτήσεων (πρακτορεία, αυτοκινητιστές, λοιπές), βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Η πρόβλεψη απομείωσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία την 01.01.2018 αυξήθηκε κατά € 707 χιλ. και € 668 χιλ. αντίστοιχα και η διενέργεια της πρόβλεψης είχε ως αποτέλεσμα την προσαρμογή του λογαριασμού «Αποτελέσματα εις νέο» και του λογαριασμού «Απαιτήσεις από πελάτες». Ο Όμιλος προχώρησε σε εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 κατά την 01.01.2018, χωρίς την αναμόρφωση των αντίστοιχων συγκριτικών στοιχείων, κατά συνέπεια τα συγκριτικά ποσά του Ομίλου για τη χρήση 2017 παρουσιάζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Η πολιτική του Ομίλου για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39, συνεπώς δεν υπήρξε καμία επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9.

Αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου: Το επιχειρηματικό μοντέλο μιας οικονομικής οντότητας καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανακλά τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση, ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Ουσιαστικά, αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η οικονομική οντότητα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της για να δημιουργεί ταμειακές ροές. Δηλαδή, το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει το εάν οι ταμειακές ροές θα απορρέουν από την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο. Με βάση το ΔΠΧΑ 9, ορίζεται ότι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση ή που η διαχείρισή τους γίνεται με βάση την εύλογη αξία, θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Με βάση την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου και το SPPI test (Solely payments of principal and interest) δεν προέκυψαν διαφορές στην ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών μέσων της Εταιρείας και του Ομίλου.

- **ΔΠΧΑ 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες**

Το Μάιο του 2014 το ΣΔΛΠ εξέδωσε ένα νέο πρότυπο, το ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις όσον αφορά στην αναγνώριση των εσόδων τόσο κάτω από τις αρχές των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικάνικων λογιστικών αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας το λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές συμβάσεις» και κάποιες διερμηνείες που είναι σχετιζόμενες με τα έσοδα. Από την 1η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση χωρίς να υπάρξει κάποια αναπροσαρμογή στη συγκριτική πληροφόρηση. Το νέο πρότυπο δεν είχε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις κατά την εφαρμογή του, αφού δεν υπήρξαν σημαντικές διαφορές κατά την εφαρμογή των νέων λογιστικών πολιτικών.

- **Διευκρινήσεις στο ΔΠΧΑ 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες**

Τον Απρίλιο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2 - Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους**

Τον Ιούνιο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, το λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Η ανωτέρω τροποποίηση δεν έχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4 - Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστικές συμβάσεις»**

Το Σεπτέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και του υπό έκδοση προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2014 - 2016**

Το Δεκέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση «Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ, Κύκλος 2014 - 2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτό είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 12: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του προτύπου, ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40 - Μεταφορές επενδύσεων σε ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες**

Το Δεκέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά πόσο το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν έχουν ουσιώδη επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 - Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβλητέο αντάλλαγμα**

Το Δεκέμβριο του 2016 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση μίας νέας διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα διερμηνεία δεν έχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

(β) Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων που δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση:

- **ΔΠΧΑ 16 - Μισθώσεις**

Τον Ιανουάριο του 2016 το ΣΔΛΠ δημοσίευσε το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 16. Ο σκοπός του έργου του ΣΔΛΠ ήταν η ανάπτυξη ενός νέου προτύπου για μισθώσεις που να καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μια σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή πληροφοριών για τις μισθώσεις με τον τρόπο που πιστά καταγράφει αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος σχεδιάζει να υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 16 αναδρομικά σε κάθε προηγούμενη περίοδο αναφοράς που παρουσιάζεται. Ο Όμιλος θα επιλέξει να εφαρμόσει το πρότυπο στις συμβάσεις που είχαν αναγνωριστεί πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 16 ως μισθώσεις, εφαρμόζοντας το ΔΛΠ 17 και τη διερμηνεία ΕΔΔΠΧΑ 4. Συνεπώς, ο Όμιλος δεν θα εφαρμόσει το πρότυπο στις συμβάσεις που δεν είχαν προηγουμένως προσδιοριστεί ως συμβάσεις μίσθωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 και τη διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 4. Ο Όμιλος θα επιλέξει να χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από το πρότυπο για τις συμβάσεις μίσθωσης οι οποίες λήγουν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής και των συμβάσεων μίσθωσης για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας. Ο Όμιλος μισθώνει εξοπλισμό γραφείου (εκτυπωτές και φωτοτυπικά) που θεωρούνται χαμηλής αξίας. Το πρότυπο έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2019 και η επίπτωσή του στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου στις 31.12.2018 ανέρχεται σε ποσό € 764 χιλ. το οποίο θα προσαυξήσει την αξία των ενσώματων παγίων ως δικαιώματα χρήσης και, αντίστοιχα, τις υποχρεώσεις από συμβάσεις μίσθωσης.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 - Προπληρωθέντα στοιχεία με αρνητική απόδοση**

Τον Οκτώβριο του 2017 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28 - Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες**

Τον Οκτώβριο του 2017 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία –στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω

στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2019 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2015 - 2017**

Το Δεκέμβριο του 2017 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση «Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 και ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 - Αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος**

Τον Ιούνιο του 2017 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση μίας νέας διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει το λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στο λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19 - Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών**

Το Φεβρουάριο του 2018 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 και ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του εννοιολογικού πλαισίου της χρηματοοικονομικής αναφοράς**

Το Μάρτιο του 2018, το ΣΔΛΠ προέβη στην αναθεώρηση του εννοιολογικού πλαισίου της χρηματοοικονομικής αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύ-

πτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο της χρηματοοικονομικής αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο της χρηματοοικονομικής αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις αναφορές του εννοιολογικού πλαισίου της χρηματοοικονομικής αναφοράς**

Το Μάρτιο του 2018 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στις αναφορές του εννοιολογικού πλαισίου της χρηματοοικονομικής αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του εννοιολογικού πλαισίου της χρηματοοικονομικής αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο της χρηματοοικονομικής αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 - Ορισμός μίας επιχείρησης**

Τον Οκτώβριο του 2018 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το ΣΔΛΠ μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8 - Ορισμός του ουσιώδους**

Τον Οκτώβριο του 2018 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους,

προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να είναι σημαντική. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 - Ασφαλιστικές συμβάσεις**

Το Μάιο του 2017 το ΣΔΛΠ προέβη στην έκδοση ενός νέου προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του ΣΔΛΠ ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για το λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις χρηματοοικονομικές του καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2021 και δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. *Βασικές λογιστικές αρχές*

Οι βασικές λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν κατά τη σύνταξη των συνημμένων ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018 έχουν ως ακολούθως:

(i) Βάση ενοποίησης

Οι συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας καθώς και όλων των θυγατρικών εταιρειών στις οποίες η ΑΝΕΚ έχει τη δυνατότητα άσκησης ελέγχου. Ο έλεγχος υφίσταται όταν η ΑΝΕΚ μέσω άμεσης ή έμμεσης κατοχής ποσοστών επί των κεφαλαίων διατηρεί την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου ή έχει τη δύναμη άσκησης ελέγχου στα διοικητικά συμβούλια των θυγατρικών. Οι θυγατρικές ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο ουσιαστικός έλεγχος μεταφέρεται στη Μητρική και παύουν να ενοποιούνται από την ημέρα κατά την οποία ο έλεγχος παύει να υφίσταται. Η λογιστική μέθοδος εξαγοράς χρησιμοποιείται για την ενσωμάτωση των εξαγοραζόμενων θυγατρικών. Το κόστος μιας εξαγοράς υπολογίζεται ως το άθροισμα των εύλογων αξιών κατά την ημερομηνία της συναλλαγής των περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, των μετοχών που εκδίδονται και των υποχρεώσεων που υφίστανται πλέον οποιουδήποτε κόστους σχετικό με την εξαγορά. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού και οι υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία

τους, ανεξάρτητα του ύψους του ποσοστού της μειοψηφίας. Η διαφορά μεταξύ του κόστους εξαγοράς και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το κόστος εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία, τότε η αρνητική υπεραξία που προκύπτει αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η υπεραξία που προκύπτει από την απόκτηση θυγατρικών, συγγενών και κοινοπραξιών εμφανίζεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις και δεν αποσβένεται, αλλά υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση. Σε ενδεχόμενη πώληση συμμετοχών, για τον υπολογισμό των κερδών / (ζημιών) λαμβάνεται υπόψη η τυχόν υπεραξία. Όλες οι ενδοεταιρικές συναλλαγές και υπόλοιπα έχουν απαλειφθεί στις συνημμένες ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί έτσι ώστε να διασφαλισθεί η συνέπεια με τις λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Επίσης, όλες οι θυγατρικές συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις για την ίδια περίοδο και την ίδια ημερομηνία με τη Μητρική.

(ii) Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Η Εταιρεία εφαρμόζει την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» αποτιμώντας τις επενδύσεις της σε θυγατρικές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές της καταστάσεις. Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των κερδών / (ζημιών) και των ιδίων κεφαλαίων που δεν αναλογούν στον Όμιλο και παρουσιάζονται διακριτά στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σε περίπτωση εξαγοράς δικαιωμάτων μειοψηφίας από την Εταιρεία, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος εξαγοράς και της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας που εξαγοράζεται αναγνωρίζεται ως υπεραξία.

(iii) Συμμετοχές σε συγγενείς

Οι συμμετοχές της ΑΝΕΚ σε άλλες εταιρείες στις οποίες ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές ή κοινοπραξίες, απεικονίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης, εμπεριέχοντας τυχόν υπεραξία που αναγνωρίζεται κατά την εξαγορά. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, τα κέρδη / (ζημιές) που προκύπτουν μετά την εξαγορά αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ενώ ποσά που καταχωρούνται απ' ευθείας στην καθαρή θέση της συγγενούς, αναγνωρίζονται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου. Η Εταιρεία εφαρμόζει την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις» και αποτίμησε τις επενδύσεις της σε συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

(iv) Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης και μετατροπή ξένων νομισμάτων

Το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΑΝΕΚ και των θυγατρικών της είναι το ευρώ. Οι συναλλαγές σε άλλα νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία των συναλλαγών αυτών. Κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού που είναι εκφρασμένα σε άλλα νομίσματα προσαρμόζονται ώστε να αντανακλούν τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου, αλλά και από την αποτίμηση στο τέλος της χρήσης των νομισματικών

στοιχείων σε ξένα νομίσματα, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εξαιρουμένων τυχόν συναλλαγών που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών που απεικονίζονται στα ίδια κεφάλαια, μέσα στο κονδύλι «συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα».

(ν) Αναγνώριση εσόδων

Η Εταιρεία και ο Όμιλος αναγνωρίζουν έσοδα ώστε να απεικονίζουν τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες σε ποσό που αντανακλά το αντάλλαγμα το οποίο εκτιμούν ότι δικαιούνται έναντι των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών. Το έσοδο από συμβάσεις με πελάτες αναγνωρίζεται όταν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

α) Τα μέρη της σύμβασης έχουν εγκρίνει τη σύμβαση και έχουν δεσμευτεί να εκτελέσουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους.

β) Η Εταιρεία ή ο Όμιλος μπορεί να προσδιορίσει τα δικαιώματα κάθε μέρους αναφορικά με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν.

γ) Η Εταιρεία ή ο Όμιλος μπορεί να προσδιορίσει τους όρους πληρωμής για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν.

δ) Η σύμβαση έχει εμπορική υπόσταση.

ε) Είναι πιθανό η Εταιρεία ή ο Όμιλος να εισπράξει το αντάλλαγμα που δικαιούται έναντι των αγαθών ή των υπηρεσιών που θα μεταβιβαστούν στον πελάτη.

Το σχετικό έσοδο επιμετράται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ανταλλάγματος, καθαρό από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, εκπτώσεις και χρεώσεις φόρων ή τελών. Όλοι οι φόροι και οι σχετικές χρεώσεις που εισπράττει ο Όμιλος από τους επιβάτες για λογαριασμό τρίτων καταχωρούνται σε καθαρή βάση. Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες δεσμεύσεις που σχετίζονται με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών έχουν επιλυθεί. Τα παρακάτω συγκεκριμένα κριτήρια αναγνώρισης θα πρέπει, επίσης, να ικανοποιούνται κατά την αναγνώριση του εσόδου:

Έσοδα από ναύλους (εισιτήρια ή ναυλώσεις πλοίων): Τα έσοδα από τα εισιτήρια αναγνωρίζονται στη χρονική στιγμή κατά την οποία οι επιβάτες / οχήματα πραγματοποιούν το ταξίδι (ταξιδεύσαντα εισιτήρια). Τα έσοδα από τις ναυλώσεις πλοίων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στις σχετικές συμβάσεις. Οι κρατικές επιδοτήσεις γραμμών δημόσιας υπηρεσίας αναγνωρίζονται κατά την περίοδο που αφορούν και περιλαμβάνονται στον «κύκλο εργασιών». Με την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν επήλθε αλλαγή αναφορικά με την αναγνώριση των εσόδων από εισιτήρια και ναυλώσεις. Ο Όμιλος διαχωρίζει πιθανές άλλες υποχρεώσεις που μπορεί να εμπεριέχονται στη σύμβαση και να αποτελούν ξεχωριστή υποχρέωση εκτέλεσης και προσδιορίζει το μέρος των εσόδων που τους αναλογεί (πρόγραμμα πιστότητας πελατών).

Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών επί των πλοίων: Τα έσοδα από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών επί των πλοίων αναγνωρίζονται κατά τη στιγμή της πώλησης ή της παροχής της υπηρεσίας όπου και εκδίδονται οι σχετικές αποδείξεις.

Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών μη ναυτιλιακών εταιρειών: Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται κατά τη στιγμή της πώλησης και λογιστικοποιούνται με την έκδοση των σχετικών τιμολογίων. Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών λογίζονται κατά την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες.

Τόκοι: Τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση τη λογιστική αρχή του δεδουλευμένου.

Μερίσματα: Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

(vi) Πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβέσεις / Επενδύσεις σε ακίνητα

- Τα πλοία, τα κτίρια, τα έπιπλα και ο λοιπός εξοπλισμός, αποτιμώνται στο ιστορικό (ή τεκμαρτό) κόστος προσαυξημένα με μεταγενέστερες προσθήκες και μειωμένα με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απομείωσής τους. Ως ιστορικό κόστος των κτιρίων, από την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ (01.01.2004) και μετά, ελήφθη το τεκμαρτό κόστος σύμφωνα με το ΔΛΠ 1.
- Τα οικόπεδα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι διαφορές αναπροσαρμογής, όταν είναι θετικές καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων (καθαρό από το σχετικό αναβαλλόμενο φόρο). Αν από την αποτίμηση προκύψει απομείωση της λογιστικής αξίας, τότε αυτή αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα, εκτός αν η μείωση αυτή αναστρέφει προηγούμενη αύξηση που υπήρχε στο «αποθεματικό αναπροσαρμογής».
- Αναφορικά με τα πλοία η διοίκηση του Ομίλου έχει εκτιμήσει τη σχετική ωφέλιμη διάρκεια ζωής η οποία προσδιορίστηκε σε 40 έτη από το έτος καθέλκυσης του κάθε πλοίου. Θεωρείται ότι δεν υφίστανται συστατικά μέρη με διαφορετική ωφέλιμη ζωή εκτός από μεταγενέστερες δαπάνες που σχετίζονται με προσθήκες των πλοίων οι οποίες διαχωρίζονται και αποσβένονται τμηματικά και ισόποσα μέσα σε μία πενταετία. Οι υπολειμματικές αξίες των πλοίων ορίζονται αρχικά σε ποσοστό 20% επί του κόστους κτήσης, αλλά επανεξετάζονται ετησίως (λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες τιμές αυτών όπως προκύπτουν από εκτιμήσεις ανεξάρτητων οίκων) με σκοπό την αρτιότερη προσέγγιση της αξίας τους στο τέλος της ωφέλιμης ζωής τους και αναπροσαρμόζονται όπου χρειαστεί.
- Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται. Σημαντικές βελτιώσεις κεφαλαιοποιούνται στο κόστος των αντίστοιχων παγίων εφόσον αυτές προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή, αυξάνουν την παραγωγική τους δυναμικότητα ή μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.
- Το κόστος και οι σωρευμένες αποσβέσεις ενός παγίου διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρσή του ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση του. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από τη διάθεση ενός παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία απομακρύνεται το σχετικό πάγιο.
- Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνονται εξολοκλήρου λογισμικά προγράμματα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απομείωσης.
- Οι αποσβέσεις υπολογίζονται βάσει της σταθερής μεθόδου με συντελεστές οι οποίοι αντανακλούν την ωφέλιμη ζωή των σχετικών παγίων ως εξής:

Κατηγορία παγίου	Ωφέλιμη ζωή
Πλοία	40 έτη
Κτίρια	20 - 50 έτη
Βιομηχανοστάσια	66 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	8 έτη
Λοιπά μεταφορικά μέσα	5 - 9 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 - 10 έτη
Λογισμικά προγράμματα - Η/Υ	3 - 10 έτη

Η ωφέλιμη ζωή και οι υπολειμματικές αξίες των κτιρίων αναπροσαρμόζονται όποτε κριθεί αναγκαίο και αφού ληφθούν υπόψη οι σχετικές αποτιμήσεις του ανεξάρτητου εκτιμητή.

- Τα επενδυτικά ακίνητα προορίζονται για τη δημιουργία εσόδου από ενοίκια ή κέρδους από τη μεταπώλησή τους και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν ζημιές απομείωσης.

(vii) Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων (εκτός υπεραξίας)

Οι λογιστικές αξίες των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων ελέγχονται ετησίως για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημία απομείωσής του καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν υφίσταται πιστωτικό υπόλοιπο στο αποθεματικό αναπροσαρμογής για το ίδιο πάγιο. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσης. Καθαρή τιμή πώλησης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στο πλαίσιο μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από την πρόσοδο που αναμένεται να προκύψει από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να αναγνωριστούν ξεχωριστά. Ειδικότερα, ο έλεγχος απομείωσης (impairment test) των λογιστικών αξιών των σημαντικότερων περιουσιακών στοιχείων της Μητρικής και του Ομίλου περιλαμβάνει τα εξής:

α) Πλοία: με βάση εκτιμήσεις ανεξάρτητων οίκων εμπειρογνωμόνων προσδιορίζεται η τρέχουσα αξία κάθε πλοίου κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (στο τέλος κάθε χρήσης) και συγκρίνεται με την αντίστοιχη λογιστική. Όπου διαπιστωθεί ότι η τελευταία υπερβαίνει την τρέχουσα αξία του πλοίου, προσδιορίζεται η αξία χρήσης (value in use) μονάδας ταμειακών ροών με σκοπό να διαπιστωθεί αν συντρέχει λόγος απομείωσης.

β) Συμμετοχές σε θυγατρικές: για τις συμμετοχές της Μητρικής λαμβάνεται υπόψη η καθαρή τους θέση, καθώς και τυχόν υπεραξίες που δεν εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών.

(viii) Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η τιμή κόστους στην οποία περιλαμβάνεται η αξία κτήσης προσαυξημένη με τις λοιπές δαπάνες αγορών προσδιορίζεται με την εφαρμογή της μεθόδου του μέσου σταθμικού κόστους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων και προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική ροή λειτουργίας μείον τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καυσίμων, λιπαντικών και υλικών επί των πλοίων, καθώς και των πρώτων και βοηθητικών υλών των εμποροβιομηχανικών θυγατρικών εταιρειών είναι το κόστος αντικατάστασής τους. Προβλέψεις για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζονται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

(ix) Λογαριασμοί εισπρακτέοι

Οι λογαριασμοί απαιτήσεων εμφανίζονται στην ονομαστική τους αξία, μετά από προβλέψεις για τυχόν μη εισπρακτέα υπόλοιπα. Όλες οι απαιτήσεις του Ομίλου είναι βραχυπρόθεσμες (εισπρακτέες σε περίοδο μικρότερη του ενός έτους) και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται για να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη σχηματισμού πρόβλεψης για απομείωση των συγκεκριμένων απαιτήσεων. Κάθε οριστικά ανεπίδεκτο είσπραξης υπόλοιπο διαγράφεται με αντίστοιχη μείωση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «άλλα έξοδα».

(x) Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Ο Όμιλος θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με αρχική λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα. Τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά, καταθέσεις όψεως σε τράπεζες, καθώς και τραπεζικές υπεραναλήψεις οι οποίες απεικονίζονται στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις.

(xi) Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές και προνομιούχες μετοχές εμφανίζονται στο μετοχικό κεφάλαιο των ιδίων κεφαλαίων το οποίο απεικονίζει την αξία των μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί και είναι σε κυκλοφορία. Το ποσό που έχει καταβληθεί πλέον της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή καταχωρείται στο λογαριασμό «διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο» των ιδίων κεφαλαίων. Πρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με την έκδοση νέων μετοχών καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια αφαιρετικά από το «υπέρ το άρτιο». Οι ίδιες μετοχές αντιπροσωπεύουν μετοχές της Μητρικής οι οποίες αποκτήθηκαν και κατέχονται από την ίδια ή θυγατρικές της και εμφανίζονται στην αξία κτήσης τους αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση ή ακύρωση των ιδίων μετοχών, τα σχετικά κονδύλια και τα αποτελέσματα της εκάστοτε πράξης ή εκκαθάρισης αναγνωρίζονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

(xii) Τραπεζικός δανεισμός

Όλες οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στο κόστος το οποίο αντανακλά την εύλογή τους αξία μειωμένη με τα σχετικά έξοδα σύναψης του δανείου. Μετά την αρχική καταχώρηση, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το μέρος των δανειακών υποχρεώ-

σεων οι οποίες είναι πληρωτέες εντός των επόμενων δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού εμφανίζονται ως βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις.

(xiii) Κόστος δανεισμού

Τα κόστη δανεισμού αναγνωρίζονται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιούνται και περιλαμβάνουν τους τόκους από μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις, καθώς και την απόσβεση του κόστους λήψης των δανείων ανάλογα με τη διάρκειά τους.

(xiv) Παροχές σε εργαζόμενους

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

(β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές του προσωπικού (εκτός των πληρωμάτων των πλοίων) μετά την έξοδο από την υπηρεσία, περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό υπολογίζονται στην προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό που έχουν καταστεί δεδουλευμένες κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από μεταβολές στις αναλογιστικές παραδοχές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα στην περίοδο που προκύπτουν. Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Σημειώνεται ότι σε σχέση με τα πληρώματα των πλοίων, βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας αναφέρεται ότι δεν σωρεύουν δικαιώματα επί αποζημιώσεων αποχώρησης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης και κατά συνέπεια οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν σχετική πρόβλεψη.

(γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης: Οι παροχές τερματισμού απασχόλησης είναι πληρωτέες όταν ο Όμιλος, είτε τερματίζει την απασχόληση εργαζομένων πριν τη συνταξιοδότηση, είτε μετά από απόφαση εργαζομένων να δεχθούν προσφορά παροχών από τον Όμιλο σε αντάλλαγμα του τερματισμού της απασχόλησής τους. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις παροχές τερματισμού της απασχόλησης ως υποχρέωση και έξοδο κατά την προγενέστερη μεταξύ των ακόλουθων ημερομηνιών: α) όταν η οικονομική οντότητα δεν δύναται πλέον να αποσύρει την προσφορά των εν λόγω παροχών και β) όταν η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο του ΔΛΠ 37 και συνεπάγεται την καταβολή παροχών τερματισμού της απασχόλησης. Τυχόν παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται.

(xv) Κρατικά ασφαλιστικά προγράμματα

Τα πληρώματα των πλοίων είναι ασφαλισμένα στο ΝΑΤ ενώ το διοικητικό προσωπικό του Ομίλου καλύπτεται, κυρίως, από τον κύριο κρατικό ασφαλιστικό φορέα που αφορά στον ιδιωτικό τομέα (ΕΦΚΑ) και χορηγεί συνταξιοδοτικές και ιατροφαρμακευτικές παροχές. Κάθε εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να συνεισφέρει μέρος του μηνιαίου μισθού του στο ταμείο, ενώ τμήμα της συνολικής εισφοράς καλύπτεται από

τον Όμιλο. Κατά τη συνταξιοδότηση, το συνταξιοδοτικό ταμείο είναι υπεύθυνο για την καταβολή των συνταξιοδοτικών παροχών στους εργαζομένους. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική ή τεκμαρτή υποχρέωση για την πληρωμή μελλοντικών παροχών με βάση αυτό το πρόγραμμα.

(xvi) Φόρος εισοδήματος (τρέχων και αναβαλλόμενος)

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί φορολογίας πλοίων (ν. 27/1975, άρθρο 2), τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος. Με βάση τον ίδιο νόμο τα πλοία υπό ελληνική σημαία υπόκεινται σε ειδικό φόρο, βάσει των κόρων της ολικής χωρητικότητάς τους. Ο φόρος αυτός θεωρείται φόρος εισοδήματος. Τα κέρδη από τις μη ναυτιλιακές δραστηριότητες φορολογούνται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος. Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος σύμφωνα με το τροποποιημένο άρθρο 58 του νόμου 4172/2013 ορίστηκε για την κλειόμενη χρήση στο 29%, ενώ βάσει του άρθρου 23 του νόμου 4579/2018 (το οποίο αποτελεί τροποποίηση του άρθρου 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος), μειώνεται σταδιακά ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, για τα εισοδήματα που αποκτώνται από το φορολογικό έτος 2022 και μετά, από 29% που ισχύει σήμερα, σε 25%. Ο συντελεστής φορολογίας κερδών μειώνεται κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης από τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 για τα οποία ο φορολογικός συντελεστής ορίζεται σε 28%. Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος έχουν υπολογισθεί είτε επί διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων των θυγατρικών εταιρειών που λειτουργούν στο κανονικό καθεστώς φορολογίας εισοδήματος, είτε επί διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων κονδυλίων των ναυτιλιακών εταιρειών του Ομίλου οι οποίες (διαφορές) κατά την πραγματοποίηση ή τακτοποίησή τους αναμένεται να επιδράσουν στον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος. Ο τρέχων και ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίζονται βάσει των χρηματοοικονομικών καταστάσεων κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο των πλοίων βάσει του νόμου 27/1975, το φόρο εισοδήματος των μη ναυτιλιακών δραστηριοτήτων που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας, διαφορές φορολογικού ελέγχου και διαφορές από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος βάσει των θεσμοθετημένων φορολογικών συντελεστών. Ο φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία τα οποία έχουν αναγνωρισθεί απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια καταχωρείται στην κατάσταση των λοιπών συνολικών εσόδων.

(xvii) Λειτουργικές / χρηματοδοτικές μισθώσεις

Λειτουργικές: μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Χρηματοδοτικές: μισθώσεις που αφορούν ενσώματες ακινητοποιήσεις για τις οποίες ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη των μισθωμένων παγίων. Οι μισθώσεις αυτές κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων και αποσβένονται βάσει της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των παγίων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζε-

ται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Η αντίστοιχη υποχρέωση, καθαρή από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως υποχρέωση χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τα αντίστοιχα έξοδα καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

(xviii) Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν στην επιδότηση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, αναγνωρίζονται στην εύλογή τους αξία όταν υπάρχει η βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι όλοι οι σχετικοί όροι λήψης της θα τηρηθούν. Οι επιχορηγήσεις αυτές καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως έσοδα επόμενων χρήσεων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε δόσεις -βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των επιχορηγούμενων παγίων- αφαιρετικά του κόστους πωληθέντων. Οι επιχορηγήσεις που αφορούν σε δαπάνες καταχωρούνται με συστηματικό τρόπο στα έσοδα της περιόδου στην οποία απαιτείται να γίνει η συσχέτισή τους με τις αντίστοιχες δαπάνες.

(xix) Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα προγενέστερων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροής πόρων και τα σχετικά ποσά των υποχρεώσεων μπορούν να εκτιμηθούν αξιόπιστα. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να εκταμιευθεί για την τακτοποίηση της υποχρέωσης. Σχετικά με τις προβλέψεις που αναμένεται να εκκαθαριστούν μακροπρόθεσμα, οπότε η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, τα σχετικά ποσά υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων που αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος και -όπου κρίνεται απαραίτητο- τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα μιας εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

(xx) Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημιές (μετά την αφαίρεση των προνομιούχων μερισμάτων, αν υπάρχουν) με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους (εξαιρώντας το μέσο όρο των μετοχών που έχουν αποκτηθεί ως ίδιες μετοχές). Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή επί των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημιές μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών. Τα απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη ή ζημιές μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων μειοψηφίας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών προσαρμοσμένο με τους δυνητικούς τίτλους μετατρέψιμους σε μετοχές.

(xxi) Μερίσματα

Τα μερίσματα καταχωρούνται ως υποχρέωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης εκείνης

που η Γενική Συνέλευση των μετόχων εγκρίνει τη σχετική πρόταση διανομής από το Διοικητικό Συμβούλιο.

(xxii) Πληροφορίες κατά τομέα δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις απαιτούμενες πληροφορίες σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 8 το οποίο προβλέπει μια διοικητική προσέγγιση για τις πληροφορίες που δίνονται κατά τομέα δραστηριότητας. Η σχετική πληροφόρηση που παρέχεται είναι αυτή που χρησιμοποιεί και εσωτερικά η διοίκηση για την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων του Ομίλου. Με την υιοθέτηση του προτύπου δεν επηρεάστηκε ουσιωδώς ο τρόπος με τον οποίο αναγνωρίζονται οι λειτουργικοί τομείς για σκοπούς πληροφόρησης. Η μεταβολή αφορά στο διαχωρισμό των μη ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του Ομίλου οι οποίες εμφανίζονται σε διακριτή στήλη (τομέα). Οι ναυτιλιακές δραστηριότητες εξακολουθούν να παρουσιάζονται σε τομείς που προκύπτουν από τις γραμμές στις οποίες δραστηριοποιούνται τα πλοία: γραμμές εσωτερικού (ακτοπλοΐα) και γραμμές εξωτερικού (κυρίως Αδριατική).

(xxiii) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος επιμετρά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την αρχική τους αναγνώριση στην εύλογη αξία τους κατά την απόκτησή τους. Ο Όμιλος αναγνωρίζει αρχικά τις εμπορικές απαιτήσεις χωρίς σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα στην τιμή συναλλαγής τους.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 επιμετρούνται μεταγενέστερα στην αρχική τους αναγνώριση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες:

- στο αποσβεσμένο κόστος «AC», εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, και
  - βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (solely payments of principle and interest – SPPI)
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση «FVTOCI», εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και
  - βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου

- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων «FVTPL»: σε κάθε άλλη περίπτωση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Το ΔΠΧΑ 9 καταργεί τις υπάρχουσες κατηγορίες του ΔΠΛ 39, ήτοι τις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, τα δάνεια και απαιτήσεις, και τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Η βάση της ταξινόμησης και της επακόλουθης επιμέτρησης εξαρτάται από τους ακόλουθους δύο παράγοντες:

- Το επιχειρησιακό μοντέλο της οντότητας για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- Τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών της οντότητας.

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο Ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές και καθορίζει εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν από την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο. Η αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου εκτελείται βάσει σεναρίων που αναμένονται εύλογα από την Εταιρεία και τον Όμιλο και δεν βασίζεται σε σενάρια «χειρότερης περίπτωσης» ή «προσομοίωσης κρίσης».

Η δοκιμή SPPI είναι η δεύτερη προϋπόθεση για την ταξινόμηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε μία από τις κατηγορίες AC ή FVTOCI ή FVTPL από τον Όμιλο. Ειδικότερα, για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο που πρέπει να επιμετρηθεί σε AC ή FVTOCI, οι συμβατικοί όροι του πρέπει να οδηγούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες στις ταμειακές ροές που να αποτελούνται από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου αρχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν διακρατούνται στο πλαίσιο επιχειρηματικών μοντέλων «διακράτησης με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών» («hold to collect») ή «διακράτησης με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» («hold to collect and sell») σε FVTPL.

Απομείωση

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής αντιμετώπισης των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Συμμετοχικοί τίτλοι

Η Εταιρεία ταξινομεί τις συμμετοχές σε μετοχικό κεφάλαιο στο πεδίο εφαρμογής των ΔΠΧΠ 9 σε FVTPL εκτός από τις συμμετοχές σε θυγατρικές, συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις», το ΔΛΠ 27 «Ατομικές οικονομικές καταστάσεις» ή το ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες».

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Η πολιτική του Ομίλου για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39, συνεπώς δεν υπήρξε καμία επίδραση από την εφαρμογή του

ΔΠΧΑ 9.

(xxiv) Καθορισμός της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία ορίζεται ως η τιμή στην οποία θα πωληθεί ένα περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού (χρηματοοικονομικό ή μη) ή η τιμή που θα καταβληθεί για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης (χρηματοοικονομικής ή μη) σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας υποθέτουμε ότι η συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης λαμβάνει χώρα είτε: (i) στην κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση ή (ii) ελλείψει κύριας αγοράς, στην πλέον συμφέρουσα αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται ότι είναι διαπραγματεύσιμο σε μια κύρια αγορά αν οι τιμές διαπραγμάτευσης είναι άμεσα και τακτικά διαθέσιμες από ένα χρηματιστήριο, μεσίτη, επιχειρηματικό τομέα, μια υπηρεσία τιμολόγησης ή ένα ρυθμιστικό φορέα και αυτές οι τιμές εκφράζουν τρέχουσες και τακτικά διενεργούμενες αγοραίες συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση. Μια οντότητα δεν χρειάζεται να πραγματοποιήσει εξαντλητική έρευνα όλων των πιθανών αγορών για να εντοπίσει την κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, την πλέον συμφέρουσα αγορά, αλλά λαμβάνει υπόψη της όλες τις ευλόγως διαθέσιμες πληροφορίες. Απουσία σχετικών αποδείξεων για το αντίθετο, η αγορά στην οποία μια οντότητα θα πραγματοποιούσε κανονικά μια συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης θεωρείται ότι είναι η κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, η πλέον συμφέρουσα αγορά. Εάν υπάρχει κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας αντιπροσωπεύει την τιμή στην αγορά αυτή (είτε η τιμή αυτή είναι άμεσα παρατηρήσιμη, είτε εκτιμάται με τη χρήση άλλης τεχνικής αποτίμησης), ακόμα και εάν η τιμή σε μια διαφορετική αγορά είναι ενδεχομένως περισσότερο συμφέρουσα κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Το ΔΠΧΑ 13 καθορίζει την ιεραρχία των μοντέλων αποτίμησης σχετικά με την αντικειμενικότητα των στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα μοντέλα (παρατηρήσιμα ή μη στοιχεία). Τα παρατηρήσιμα δεδομένα βασίζονται σε δεδομένα της αγοράς και αντλούνται από ανεξάρτητες πηγές, τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα αναφέρονται σε παραδοχές της διοίκησης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία υπολογίζουν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων στηριζόμενοι σε σχετικό πλαίσιο που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων με βάση τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους, όπως περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

4. Πληροφόρηση κατά τομέα

Όπως αναφέρεται προηγουμένως στη σημείωση 3 xxii, η βασική δραστηριότητα του Ομίλου είναι η εκμετάλλευση πλοίων σε γραμμές εσωτερικού και εξωτερικού. Οι κυριότερες πηγές εσόδων προέρχονται από τους ναύλους επιβατών, Ι.Χ. και φορτηγών, καθώς και από την εμπορική εκμετάλλευση (μπαρ, εστιατόρια, καταστήματα και καζίνα) επί των πλοίων. Τα έσοδα των μη ναυτιλιακών εταιρειών του Ομίλου που συμμετέχουν στον ενοποιημένο κύκλο εργασιών περιλαμβάνονται στις «λοιπές δραστηριότητες». Στους πίνακες που ακολουθούν παρατίθεται η γεωγραφική κατανομή της δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017:

	Ναυτιλιακές δραστηριότητες		Λοιπές	
01.01.18 - 31.12.18	**Εσωτερικό**	**Εξωτερικό**	**δραστηρ/τες**	**Σύνολο**
Ο Όμιλος				
Έσοδα από ναύλους	45.618	101.132	-	146.750
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	2.814	7.759	-	10.573
Λοιπά	179	157	10.576	10.912
Σύνολο εσόδων	**48.611**	**109.048**	**10.576**	**168.235**
Κόστος πωληθέντων	44.672	86.227	5.765	136.664
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**3.939**	**22.821**	**4.811**	**31.571**
Προσθήκες και μεταφορές στην αξία των πλοίων	905	21.465	-	22.370
Αποσβέσεις πλοίων	2.537	7.570	-	10.107
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	63.443	200.187	-	263.630
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	66.789
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.18	**-**	**-**	**-**	**330.419**
Η Εταιρεία				
Έσοδα από ναύλους	41.416	101.132	-	142.548
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	2.813	7.760	-	10.573
Λοιπά	175	157	-	332
Σύνολο εσόδων	**44.404**	**109.049**	**-**	**153.453**
Κόστος πωληθέντων	39.814	86.227	-	126.041
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**4.590**	**22.822**	**-**	**27.412**
Προσθήκες και μεταφορές στην αξία των πλοίων	905	21.465	-	22.370
Αποσβέσεις πλοίων	2.537	7.570	-	10.107
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	62.484	200.188	-	262.672
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	60.062
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.18	**-**	**-**	**-**	**322.734**

01.01.17 - 31.12.17	Ναυτιλιακές δραστηριότητες Εσωτερικό	Εξωτερικό	Λοιπές δραστηρ/τες	Σύνολο
Ο Όμιλος				
Έσοδα από ναύλους	49.536	93.627	-	143.163
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	3.246	7.935	-	11.181
Λοιπά	679	164	9.562	10.405
Σύνολο εσόδων	**53.461**	**101.726**	**9.562**	**164.749**
Κόστος πωληθέντων	47.370	80.864	5.074	133.308
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**6.091**	**20.862**	**4.488**	**31.441**
Προσθήκες στην αξία των πλοίων	985	11.938	-	12.923
Αποσβέσεις πλοίων	1.423	8.116	-	9.539
Απομειώσεις αξίας πλοίων	2.539	-	-	2.539
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	72.552	178.816	-	251.368
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	71.380
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.17	**-**	**-**	**-**	**322.748**
Η Εταιρεία				
Έσοδα από ναύλους	43.689	93.627	-	137.316
Έσοδα πωλήσεων επί των πλοίων (on board)	3.212	7.935	-	11.147
Λοιπά	677	164	-	841
Σύνολο εσόδων	**47.578**	**101.726**	**-**	**149.304**
Κόστος πωληθέντων	40.438	80.864	-	121.302
Μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	**7.140**	**20.862**	**-**	**28.002**
Προσθήκες στην αξία των πλοίων	984	11.938	-	12.922
Αποσβέσεις πλοίων	1.423	8.116	-	9.539
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων	71.593	178.816	-	250.409
Μη κατανεμηθέν ενεργητικό	-	-	-	66.002
Σύνολο Ενεργητικού 31.12.17	**-**	**-**	**-**	**316.411**

Στα έσοδα από ναύλους εσωτερικού του Ομίλου για τη χρήση 2018 περιλαμβάνονται έσοδα από επιδοτήσεις γραμμών δημόσιας υπηρεσίας ποσού € 6.066 χιλ. έναντι € 7.510 χιλ. την προηγούμενη χρήση. Οι προσθήκες, οι απομειώσεις, οι αποσβέσεις και οι αναπόσβεστες αξίες των πλοίων κατανεμήθηκαν στις γεωγραφικές δραστηριότητες ανάλογα με το χρόνο εκμετάλλευσης κάθε πλοίου στις γραμμές εσωτερικού και εξωτερικού. Οποιαδήποτε περαιτέρω κατανομή θα ήταν αυθαίρετη δεδομένου ότι τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού από τα οποία προκύπτουν τα έσοδα και τα κόστη του Ομίλου είναι κοινά και δεν μπορούν να διαχωριστούν σε τομείς.

5. Κόστος πωληθέντων

Το κόστος πωληθέντων που εμφανίζεται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των χρήσεων 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Κόστος μισθοδοσίας & λοιπές παροχές πληρωμάτων	32.332	32.189	31.504	30.062
Καύσιμα, λιπαντικά και αναλώσεις υλικών	60.584	50.851	52.574	43.578
Ασφάλιστρα, έξοδα λιμένων και υδροληψία	9.523	10.054	9.201	9.242
Επισκευές & συντηρήσεις, ναυλώσεις και λοιπά λειτουργικά έξοδα	23.726	30.297	22.654	28.880
Αποσβέσεις	10.499	9.917	10.107	9.540
	136.664	**133.308**	**126.041**	**121.302**

6. *Έξοδα διοίκησης / διάθεσης*

Τα έξοδα διοίκησης για τις χρήσεις 2018 και 2017 αναλύονται παρακάτω:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Κόστος μισθοδοσίας και λοιπά έξοδα προσωπικού	6.106	6.200	5.897	5.997
Λοιπά έξοδα διοίκησης	5.622	3.655	4.941	2.932
Αποσβέσεις	152	138	144	126
	11.880	**9.993**	**10.982**	**9.055**

Αντίστοιχα, τα έξοδα διάθεσης αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Κόστος μισθοδοσίας και λοιπά έξοδα προσωπικού	3.967	3.745	3.540	3.398
Προμήθειες πωλήσεων	7.512	6.770	7.052	6.318
Λοιπά έξοδα διάθεσης	3.516	3.314	1.996	1.993
Αποσβέσεις	560	563	522	520
	15.555	**14.392**	**13.110**	**12.229**

Στο «κόστος μισθοδοσίας» διοίκησης και διάθεσης περιλαμβάνεται και η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (βλ. σχετικά σημείωση 23 «Παροχές στους εργαζόμενους»).

7. *Άλλα έσοδα / έξοδα*

Τα άλλα έσοδα που παρουσιάζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Παροχή υπηρεσιών σε τρίτους, ενοίκια, προμήθειες και λοιπά πρόσθετα έσοδα πωλήσεων	555	560	1.043	1.159
Έσοδα από claims και κατάπτωση ρητρών	25	43	24	43
Επιχορηγήσεις και λοιπά έσοδα	173	644	120	598
	753	**1.247**	**1.187**	**1.800**

Αντίστοιχα, τα άλλα έξοδα αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Προβλέψεις (επισφαλείς απαιτήσεις και λοιπές)	448	4.435	235	4.352
Λοιπά έξοδα	855	1.528	255	1.136
	1.303	**5.963**	**490**	**5.488**

8. Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα και έσοδα αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Χρεωστικοί τόκοι δανείων	7.204	7.370	7.131	7.349
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	1.792	2.029	1.774	1.951
Χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές	509	56	494	56
	9.505	**9.455**	**9.399**	**9.356**
Πιστωτικοί τόκοι	12	22	2	5
Έσοδο από διαγραφή τόκων	-	15.500	-	15.500
Πιστωτικές συναλλαγματικές διαφορές	30	382	30	365
	42	**15.904**	**32**	**15.870**

Στα λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα, εκτός των προμηθειών και των λοιπών εξόδων τραπεζών, περιλαμβάνεται το χρηματοοικονομικό κόστος που απορρέει από τη χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων της Εταιρείας (leasing), καθώς και οι τόκοι των φορολογικών ρυθμίσεων. Από την αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής που ολοκληρώθηκε κατά την προηγούμενη χρήση 2017 προέκυψε έσοδο από διαγραφή κεφαλαιοποιημένων τόκων ποσού € 15,5 εκατ. Δεν υπήρξαν κόστη δανεισμού που να κεφαλαιοποιήθηκαν μέσα στη χρήση.

9. Αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες

Στα αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου και της Μητρικής για τις χρήσεις 2018 και 2017 περιλαμβάνονται:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Κέρδη / (ζημιές) πώλησης και αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία	(56)	2.360	(48)	2.377
Απομειώσεις αξίας περιουσιακών στοιχείων	-	(2.539)	-	-
Λοιπές ζημιές	-	(23)	(1.525)	-
	(56)	**(202)**	**(1.573)**	**2.377**

Κατά την αποτίμηση των χρεογράφων (εισηγμένων στο Χ.Α. και μη) του εμπορικού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, βάσει της τρέχουσας αξίας τους στις 31.12.2018, προέκυψαν ζημιές ύψους € 56 χιλ., έναντι € ζημιών 11 χιλ. στις 31.12.2017, ενώ από την πώληση μη εισηγμένων μετοχών κατά τη χρήση 2017 είχαν προκύψει κέρδη ποσού € 2.371 χιλ. Από τον έλεγχο απομείωσης (impairment test) της αξίας των πλοίων του Ομίλου που γίνεται στο τέλος κάθε χρήσης, στις 31.12.2018 δεν προέκυψε ανάγκη για απομείωση, ενώ στο τέλος της προηγούμενης χρήσης είχε διενεργηθεί απομείωση σε αξία πλοίου θυγατρικής ποσού € 2.539 χιλ. Οι λοιπές ζημιές της Μητρικής για τη χρήση 2018 αφορούν στο αποτέλεσμα που προέκυψε από τη μεταβολή ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες.

10. Αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες

Η Εταιρεία αποτιμά τις επενδύσεις της σε θυγατρικές και συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Κατά την αποτίμηση των επενδύσεων σε συνδεδεμένες στις 31.12.2018 προέκυψε κέρδος € 631 χιλ. έναντι € 809 χιλ. στις 31.12.2017. Σχετικά με τα «αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες» στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων βλ. σημείωση 13 «Συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς».

11. Άλλες προβλέψεις

Στην κλειόμενη χρήση η Εταιρεία προχώρησε σε ολική απομείωση επίδικης απαίτησής της από επί σειρά ετών κεντρικό λιμενικό πράκτορα, συνολικού ποσού € 6,8 εκατ. που αντιστοιχεί σε οφειλόμενους ναύλους προηγούμενων χρήσεων. Παρά το γεγονός ότι πρωτοδίκως η αγωγή της Εταιρείας κατά του πράκτορα έγινε δεκτή, εκκρεμούσης σήμερα της εκδίκασης της έφεσής του, εκτιμάται ότι η πιθανότητα είσπραξης του ανωτέρω ποσού είναι περιορισμένη ελλείψει περιουσιακών στοιχείων της εναγόμενης εταιρείας και, ως εκ τούτου, επιβαρύνθηκε ο λογαριασμός «Άλλες προβλέψεις» της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων κατά το ανωτέρω ποσό. Η πρόβλεψη αυτή εμφανίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης αφαιρετικά των εμπορικών απαιτήσεων (σημείωση 15).

12. Πάγια περιουσιακά στοιχεία / Επενδύσεις σε ακίνητα

- **Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία**

Οι πίνακες κίνησης των ενσώματων παγίων στοιχείων για τον Όμιλο και την Εταιρεία παρουσιάζονται παρακάτω:

Ο Όμιλος	Πλοία	Οικόπεδα & κτίρια	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοπ. υπό εκτέλ.	Σύνολο
Αξία κτήσης 01.01.17	**427.605**	**18.011**	**13.606**	**328**	**459.550**
Προσθήκες χρήσης	12.923	38	99	1.056	14.116
Μειώσεις χρήσης	-	-	-	-	-
Μεταφορές	-	394	108	(502)	-
Απομειώσεις	(2.539)	-	-	-	(2.539)
Αξία κτήσης 31.12.17	**437.989**	**18.443**	**13.813**	**882**	**471.127**
Προσθήκες χρήσης	21.547	76	1.055	-	22.678
Μειώσεις χρήσης	-	(66)	(927)	-	(993)
Μεταφορές	739	-	143	(882)	-
Αναπροσαρμογές	84	-	-	-	84
Αξία κτήσης 31.12.18	**460.359**	**18.453**	**14.084**	**-**	**492.896**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.17	**177.082**	**4.271**	**12.245**	**-**	**193.598**
Αποσβέσεις χρήσης	9.539	689	377	-	10.605
Μειώσεις χρήσης	-	-	-	-	-
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.17	**186.621**	**4.960**	**12.622**		**204.203**
Αποσβέσεις χρήσης	10.107	698	373	-	11.178
Μειώσεις χρήσης	-	(66)	(908)	-	(974)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.18	**196.728**	**5.592**	**12.087**		**214.407**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.17	**251.368**	**13.483**	**1.191**	**882**	**266.924**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.18	**263.631**	**12.861**	**1.997**	**-**	**278.489**

Η Εταιρεία	Πλοία	Οικόπεδα & κτίρια	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοπ. υπό εκτέλ.	Σύνολο
Αξία κτήσης 01.01.17	**418.916**	**12.363**	**2.936**	**-**	**434.215**
Προσθήκες χρήσης	12.922	39	11	739	13.711
Μειώσεις χρήσης	-	-	-	-	-
Αξία κτήσης 31.12.17	**431.838**	**12.402**	**2.947**	**739**	**447.926**
Προσθήκες χρήσης	21.547	38	17	-	21.602
Μειώσεις χρήσης	-	(66)	(809)	-	(875)
Μεταφορές	739	-	-	(739)	-
Αναπροσαρμογές	84	-	-	-	84
Αξία κτήσης 31.12.18	**454.208**	**12.374**	**2.155**	**-**	**468.737**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.17	**171.890**	**3.530**	**2.841**	**-**	**178.261**
Αποσβέσεις χρήσης	9.539	606	26	-	10.171
Μειώσεις χρήσης	-	-	-	-	-
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.17	**181.429**	**4.136**	**2.867**	**-**	**188.432**
Αποσβέσεις χρήσης	10.107	613	22	-	10.742
Μειώσεις χρήσης	-	(66)	(809)	-	(875)
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.18	**191.536**	**4.683**	**2.080**	**-**	**198.299**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.17	**250.409**	**8.266**	**80**	**739**	**259.494**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.18	**262.672**	**7.691**	**75**	**-**	**270.438**

- **Προσθήκες χρήσης**

  Στις προσθήκες παγίων της χρήσης 2018 περιλαμβάνεται ποσό € 10,3 εκατ. που αφορά στην αξία

σύμβασης μακροχρόνιας ναύλωσης πλοίου με δικαίωμα αγοράς, η οποία πληροί τα κριτήρια του ΔΛΠ 17 και αναγνωρίστηκε ως χρηματοδοτική μίσθωση. Ως εκ τούτου, το εν λόγω πλοίο στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις εμφανίζεται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ενώ η υποχρέωση που απορρέει από τη σύμβαση εμφανίζεται στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Στις «Επενδύσεις σε ακίνητα» περιλαμβάνονται ιδιόκτητα γραφεία της Μητρικής τα οποία είναι εκμισθωμένα, καθώς και η αξία οικοπέδων θυγατρικών τα οποία βρίσκονται εκτός παραγωγικού κυκλώματος και κατέχονται με σκοπό την κεφαλαιακή τους ενίσχυση. Τα έσοδα από την εκμίσθωση των γραφείων της Μητρικής για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε € 27 χιλ., ενώ δεν πραγματοποιήθηκαν σχετικά έξοδα εκτός από αποσβέσεις. Η κίνηση των «επενδύσεων σε ακίνητα» του Ομίλου και της Εταιρείας παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Αξία κτήσης 01.01.17	**2.036**	**961**
Προσθήκες / (μειώσεις) χρήσης	-	-
Αξία κτήσης 31.12.17	**2.036**	**961**
Προσθήκες / (μειώσεις) χρήσης	-	-
Αξία κτήσης 31.12.18	**2.036**	**961**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.17	**267**	**267**
Αποσβέσεις χρήσης	5	5
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.17	**272**	**272**
Αποσβέσεις χρήσης	6	6
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.18	**278**	**278**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.17	**1.764**	**689**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.18	**1.758**	**683**

Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Το σύνολο των άυλων παγίων στοιχείων αφορά σε λογισμικά προγράμματα του Ομίλου η κίνηση των οποίων για τις χρήσεις 2018 και 2017 είχε ως εξής:

	2018	2017
Αξία κτήσης 01.01	2.127	2.066
Προσθήκες χρήσης	280	61
Αξία κτήσης 31.12	**2.407**	**2.127**
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01	2.065	2.056
Αποσβέσεις χρήσης	26	9
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12	**2.091**	**2.065**
Αναπόσβεστη αξία 31.12	**316**	**62**

Δεν συνέτρεξε λόγος απομείωσης της αξίας των άυλων παγίων στοιχείων.

Εύλογες αξίες πλοίων - Ελεγχος απομείωσης

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 3 vii, ο Όμιλος προβαίνει σε αποτιμήσεις της αξίας των πλοίων στο τέλος κάθε χρήσης λαμβάνοντας εκτιμήσεις ανεξάρτητων οίκων εμπειρογνωμόνων, ώστε να προσδιοριστούν οι τρέχουσες αξίες τους. Όπου διαπιστωθεί ότι η λογιστική αξία ενός πλοίου υπερβαίνει την τρέχουσα, προσδιορίζεται η αξία χρήσης (value in use) μονάδας ταμειακών ροών του εν λόγω πλοίου. Με βάση τις σχετικές αποτιμήσεις στις 31.12.2018 οι τρέχουσες αξίες των ιδιόκτητων πλοίων της Εταιρείας (εξαιρουμένων των δύο πλοίων τα οποία έχουν αναγνωριστεί στα ενσώματα πάγια με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης) ανέρχονταν συνολικά σε € 232,4 εκατ. έναντι € 222,8 εκατ. των αντίστοιχων λογιστικών αξιών. Ωστόσο, σε ένα πλοίο για το οποίο η καθαρή λογιστική του αξία στο τέλος της χρήσης 2018 υπολειπόταν της τρέχουσας, ως ανακτήσιμο ποσό χρησιμοποιήθηκε η αξία χρήσης του και δεν προέκυψε ανάγκη απομείωσης. Οι προβλέψεις των ταμειακών ροών βασίζονται σε εγκεκριμένους από τη διοίκηση προϋπολογισμούς που καλύπτουν την ωφέλιμη ζωή των πλοίων. Επιπλέον πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια, EBITDA και υπολειμματικές αξίες) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει την λογιστική αξία. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό της αξίας χρήσης ήταν το μετά φόρου μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου το οποίο ανήλθε σε 7,5% και αξιολογείται ως εύλογο για τις περιστάσεις.

Επιχορηγήσεις παγίων

Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των επιχορηγήσεων παγίων του Ομίλου την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε € 521 χιλ. εκ των οποίων € 457 χιλ. εμφανίζονται στις «μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» και € 64 χιλ. περιλαμβάνονται στις «λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις». Η κίνηση των επιχορηγήσεων παγίων για τις χρήσεις 2018 και 2017 είχε ως εξής:

	2018	2017
Αρχικό υπόλοιπο (μακροπρ. & βραχυπρ. υποχρεώσεις)	700	882
Μεταφορές στα πάγια	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(179)	(182)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο επιχορηγήσεων	**521**	**700**
Μεταφορά στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(64)	(179)
Επιχορηγήσεις παγίων στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	**457**	**521**

Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη

Επί των παγίων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου υφίστανται τα ακόλουθα βάρη:

α) α' προτιμώμενες ναυτικές υποθήκες επί των πλοίων € 345,8 εκατ.,

β) β' προτιμώμενες ναυτικές υποθήκες επί των πλοίων € 285,9 εκατ. και

γ) προσημειώσεις επί των ακινήτων ποσού € 18,7 εκατ. και ενέχυρα επί των μηχανημάτων (των θυγατρικών «ΕΤΑΝΑΠ» και «ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ») ποσού € 2,5 εκατ.

Τα ανωτέρω βάρη υφίστανται σε ασφάλεια δανειακών υποχρεώσεων το συνολικό ύψος των οποίων

κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε € 250,5 εκατ.

Αποσβέσεις παγίων

Οι αποσβέσεις που λογίσθηκαν ως δαπάνες στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν επιμεριστεί ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Κόστος πωληθέντων	10.498	9.917	10.107	9.540
Έξοδα διοίκησης	152	138	144	126
Έξοδα διάθεσης	560	564	522	520
	11.210	**10.619**	**10.773**	**10.186**

13. Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς

Η Εταιρεία, εφαρμόζοντας την τροποποίηση του ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις», αποτίμησε τις επενδύσεις της σε θυγατρικές και συγγενείς με τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ατομικές χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

Θυγατρικές

Οι συμμετοχές της Μητρικής σε θυγατρικές εταιρείες με τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής και τις μεταβολές τους αναφέρονται στη σημείωση 1. Οι αξίες των συμμετοχών στις θυγατρικές που παρουσιάζονται στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Εταιρεία	31.12.18	31.12.17
ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε.	5.368	6.383
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	550	674
	5.918	**7.057**

Εντός της χρήσης 2018 ολοκληρώθηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής «ΕΤΑΝΑΠ» που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού της ΑΝΕΚ στις θυγατρικές «ΕΤΑΝΑΠ» και «ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ». Η ζημιά από τη μεταβολή του ποσοστού περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα από επενδυτικές δραστηριότητες (σημείωση 9). Επίσης, οι αξίες συμμετοχής της Μητρικής στις ανωτέρω θυγατρικές είναι προσαυξημένες σε σχέση με την προηγούμενη χρήση με το μέρος των συνολικών εσόδων της χρήσης που της αντιστοιχούν και μειωμένες με τα εισπραχθέντα μερίσματα. Για τις αξίες συμμετοχής στις θυγατρικές «ΛΑΝΕ», «ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.» και «ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ Ν.Ε.» έχει γίνει ολική απομείωση σε προηγούμενες χρήσεις.

Συγγενείς

Η αξία της συμμετοχής στη συγγενή «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» στις ατομικές και ενοποιημένες χρη-

ματοοικονομικές καταστάσεις στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 2.094 χιλ. και είναι προσαυξημένη σε σχέση με την προηγούμενη χρήση με το μέρος των συνολικών εσόδων της χρήσης που αντιστοιχούν στον Όμιλο. Τα βασικά μεγέθη των οικονομικών καταστάσεων της συγγενούς «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» για τη χρήση 2018 έχουν ως εξής:

Σύνολο ενεργητικού	8.188	Σύνολο κύκλου εργασιών	4.336
μείον: Σύνολο υποχρεώσεων	*(3.914)*	Κέρδη χρήσης προ φόρων	204
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	4.274	Κέρδη χρήσης μετά φόρων	118

Η «ANEK LINES ITALIA S.r.l.» δεν προέβη σε διανομή μερίσματος μέσα στη χρήση 2018. Τα «αποτελέσματα επιμέτρησης επενδύσεων σε συνδεδεμένες» στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων ποσού € 57 χιλ. αντιπροσωπεύουν τη συμμετοχή του Ομίλου στα συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους της συγγενούς για τη χρήση 2018. Το αντίστοιχο ποσό για την προηγούμενη χρήση 2017 ανερχόταν σε € 129 χιλ.

14. Αποθέματα

Τα αποθέματα στις 31.12.2018 και 31.12.2017 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Καύσιμα και λιπαντικά	1.901	1.660	1.680	1.489
Εμπορεύματα, προϊόντα, α' και βοηθητικές ύλες, υλικά και είδη συσκευασίας	1.187	1.288	232	266
	3.088	**2.948**	**1.912**	**1.755**

Επί των αποθεμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας δεν υφίστανται βάρη και δεν συνέτρεξε περίπτωση απομείωσης της αξίας τους.

15. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις

Στις εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Πελάτες (ανοιχτά υπόλοιπα)	36.746	40.653	42.198	44.058
Επιταγές και γραμμάτια	34.632	31.521	31.985	29.010
	71.378	**72.174**	**74.183**	**73.068**
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης απαιτήσεων	(44.174)	(36.392)	(42.476)	(34.931)
	27.204	**35.782**	**31.707**	**38.137**

Κατά τον έλεγχο απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων στις 31.12.2018 προέκυψε ανάγκη για επιπλέον πρόβλεψη απομείωσης απαιτήσεων συνολικού ποσού € 7.545 χιλ. για την Εταιρεία και € 7.782 χιλ. για τον Όμιλο. Οι αντίστοιχες προβλέψεις για τη χρήση 2017 ήταν € 4.223 χιλ. για την Εταιρεία και €

4.306 χιλ. για τον Όμιλο. Μέρος των προβλέψεων της χρήσης 2018 ποσού € 668 χιλ. για την Εταιρεία και € 707 χιλ. για τον Όμιλο αφορούν σε προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές λόγω εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Οι σωρευμένες προβλέψεις στις 31.12.2018 κρίνονται επαρκείς για να καλύψουν τις απώλειες κατά τη ρευστοποίηση των εισπρακτέων λογαριασμών. Σημειώνεται ότι σημαντικό μέρος των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου καλύπτεται με εγγυήσεις που έχει λάβει (βλ. σημείωση 31 «Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις»). Η κίνηση του λογαριασμού των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις για τη χρήση 2018 έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος	**Η Εταιρεία**
Αρχικό υπόλοιπο	36.392	34.931
Πρόσθετη πρόβλεψη στα αποτελέσματα	7.102	6.877
Πρόσθετη πρόβλεψη στην καθαρή θέση (ΔΠΧΑ 9)	707	668
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης	(27)	-
	44.174	**42.476**

Η πιστωτική πολιτική του Ομίλου όσον αφορά στις εμπορικές απαιτήσεις κυμαίνεται, κατά περίπτωση, από 2 έως 4 μήνες. Η χρονική ενηλικίωση των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος	**Η Εταιρεία**
Πλήρως εξυπηρετούμενες απαιτήσεις	23.727	28.584
Σε καθυστέρηση και μη απομειωμένες:		
< 90 ημέρες	502	223
90 – 180 ημέρες	108	69
> 180 ημέρες	3.574	3.499
	27.911	**32.375**
Απομειωμένες απαιτήσεις	43.467	41.808
	71.378	**74.183**

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2018 και 31.12.2017 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		**Η Εταιρεία**	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Λοιπές απαιτήσεις από το δημόσιο	651	604	34	1
Προκαταβολές σε προμηθευτές	705	528	655	475
Έσοδα εισπρακτέα & έξοδα επόμ. χρήσεων	1.174	1.217	1.174	1.174
Διάφοροι χρεώστες	3.004	1.143	2.920	1.057
	5.534	**3.492**	**4.783**	**2.707**

Όλες οι παραπάνω απαιτήσεις είναι βραχυπρόθεσμες και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Στους διάφορες χρεώστες περιλαμβάνονται απαιτήσεις για ασφαλιστικές αποζημιώσεις πλοίων ποσού € 2.224 χιλ.

16. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται στις συνημμένες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Μετοχές εταιρειών εισηγμένων στο Χ.Α.	59	112	55	102
Λοιπές επενδύσεις	2.856	2.510	1.122	1.123
	2.915	**2.622**	**1.177**	**1.225**

Στις «λοιπές επενδύσεις» του Ομίλου περιλαμβάνονται, κυρίως, μερίδια σε συνεταιριστικές τράπεζες και μετοχές μη εισηγμένων εταιρειών.

17. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Η ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Διαθέσιμα στο ταμείο	799	1.797	454	892
Τραπεζικές καταθέσεις	6.551	5.029	1.844	2.325
	7.350	**6.826**	**2.298**	**3.217**

Το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου είναι σε ευρώ.

18. Μετοχικό κεφάλαιο / Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

- **Μετοχικό κεφάλαιο**

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των € 56.596.467,60 διαιρούμενο σε 188.654.892 κοινές και προνομιούχες ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,30 η κάθε μία. Η τελευταία αύξηση κεφαλαίου της Μητρικής ύψους € 16.271.669,70 έγινε το Μάιο του 2011.

- **Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο**

Από την προαναφερθείσα αύξηση κεφαλαίου δεν προέκυψε διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, ενώ τα σχετικά έξοδα καταχωρήθηκαν αφαιρετικά του εν λόγω λογαριασμού, το υπόλοιπο του οποίου ανέρχεται σε € 745 χιλ.

19. Αποθεματικά

Τα αποθεματικά κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
Τακτικό αποθεματικό	265	233	-	-
Αποθεματικά καταστατικού	225	225	-	-
Αποθεματικά εύλογης αξίας	2.121	2.066	964	933
Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	2.079	2.079	2.079	2.079
Λοιπά αποθεματικά	4.917	4.917	5.019	5.019
	9.607	**9.520**	**8.062**	**8.031**

- **Τακτικό αποθεματικό**

Σύμφωνα με την ελληνική εμπορική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται να παρακρατούν από τα κέρδη κάθε χρήσης ποσοστό 5% και να σχηματίζουν τακτικό αποθεματικό έως ότου αυτό να φτάσει το ένα τρίτο του καταβλημένου μετοχικού τους κεφαλαίου. Σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρείας το παραπάνω ποσοστό ανέρχεται σε 10%. Η διανομή του τακτικού αποθεματικού απαγορεύεται.

- **Αποθεματικά καταστατικού**

Αφορούν σε προαιρετικό σχηματισμό επιπλέον αποθεματικού από τα καθαρά κέρδη κάθε χρήσης σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρείας.

- **Αποθεματικά εύλογης αξίας (καθαρά από το σχετικό αναβαλλόμενο φόρο)**

Πρόκειται για αποθεματικά επανεκτίμησης των οικοπέδων στην εύλογη αξία τους όπως αυτή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή. Στη χρήση 2018 έγινε προσαρμογή της αξίας του αποθεματικού κατά € 55 χιλ. για τον Όμιλο και € 31 χιλ. για την Εταιρεία λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή υπολογισμού της αναβαλλόμενης φορολογίας (βλ. σχετικά σημείωση 22 «Αναβαλλόμενοι φόροι και φόρος εισοδήματος»).

- **Αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου (Μ.Ο.Δ.)**

Στη χρήση 2017 είχε ολοκληρωθεί η αναδιάρθρωση του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Μητρικής όπου, μεταξύ άλλων, είχε συναφθεί νέο ομολογιακό δάνειο, τμήμα του οποίου είναι μετατρέψιμο σε μετοχές υπό προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΔΛΠ 32 και δεδομένου ότι το εν λόγω δάνειο συνιστά σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο, ποσό € 2.079 χιλ. αναγνωρίστηκε στην καθαρή θέση ως «αποθεματικό μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου».

- **Λοιπά αποθεματικά**

Στα λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνονται, κυρίως, αποθεματικά από ειδικώς φορολογημένα έσοδα τα οποία υπόκεινται σε φορολόγηση σε περίπτωση διανομής τους, αλλά λόγω των σωρευμένων ζημιών δεν πρόκειται να διανεμηθούν και, ως εκ τούτου, δεν λογιστικοποιήθηκαν οι σχετικοί αναβαλλόμενοι φόροι.

20. Αποτελέσματα εις νέο

Η κίνηση του λογαριασμού «αποτελεσμάτων εις νέο» για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 είχε ως εξής:

	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Αρχικό υπόλοιπο	(67.007)	(59.368)
Επίδραση από αναδρομική εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	(681)	(668)
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης 2018	(13.841)	(13.219)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές)	23	21
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	(32)	-
Επίδραση από μεταβολή ποσοστού σε θυγατρικές	(1.448)	(14)
Υπόλοιπο εις νέο τέλους χρήσης	**(82.987)**	**(73.248)**

21. Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμος δανεισμός

Το σύνολο των μακροπρόθεσμων τραπεζικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 2,6 εκατ. έναντι € 242,7 εκατ. στις 31.12.2017. Το υπόλοιπο στις 31.12.2018 αφορά σε διμερές δάνειο της Μητρικής που συνάφθηκε το 2014. Σημειώνεται ότι στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Μητρικής έγινε αναταξινόμηση ποσού € 236,6 εκατ. από τα μακροπρόθεσμα δάνεια στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 74 του ΔΛΠ 1, δεδομένου ότι δεν πληρούνταν όροι των δανειακών συμβάσεων όσον αφορά στην εξυπηρέτηση των δανείων. Βάσει των σχετικών συμβάσεων, η μη εξυπηρέτηση των δανειακών υποχρεώσεων συνιστά μη τήρηση των όρων, γεγονός που συνεπάγεται την υποχρέωση της Εταιρείας για πλήρη αποπληρωμή των δανείων.

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια της Μητρικής, συνολικού αρχικού ποσού € 264,5 εκατ., συνάφθηκαν το Μάρτιο του 2017, με κυμαινόμενο επιτόκιο (Euribor πλέον περιθωρίου), με διάρκεια 7 έτη και τελική ημερομηνία αποπληρωμής την 31η Δεκεμβρίου 2023 και αναλύονταν ως εξής:

- Ομολογιακό δάνειο με συνασπισμό τραπεζών συνολικού ποσού € 219,9 εκατ. (τμήμα του οποίου που ανέρχεται σε € 22,0 εκατ. είναι μετατρέψιμο υπό προϋποθέσεις).
- Διμερές δάνειο ποσού € 44,6 εκατ.

Για τα ανωτέρω δάνεια έχουν παρασχεθεί εμπράγματες εγγυήσεις (ναυτικές υποθήκες επί των πλοίων, εκχώρηση προϊόντος ασφαλιστικής αποζημίωσης κ.λπ.) υπέρ των δανειστριών τραπεζών. Σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων η Εταιρεία έχει τη δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής των δανείων αυτών χωρίς καμία επιβάρυνση. Στις δανειακές συμβάσεις προβλέπονται περιπτώσεις καταγγελίας οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν μη εμπρόθεσμη καταβολή πληρωμών και μη συμμόρφωση με τις γενικές και οικονομικές διασφαλίσεις που έχουν παρασχεθεί. Επίσης, στις συμβάσεις περιέχονται οικονομικές ρήτρες οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν προϋποθέσεις διατήρησης ελάχιστης αναλογίας του δανεισμού προς τις εμπράγματες εξασφαλίσεις. Επιπλέον, η Εταιρεία έχει παράσχει συγκεκριμένες εξασφαλίσεις αναφορικά με τη συμμόρφωσή της με νόμους και κανονισμούς, τη διατήρηση της φύσης της

επιχειρηματικής δραστηριότητας, με περιβαλλοντικά ζητήματα και με το καθεστώς ασφαλιστικής κάλυψης.

Τα υπόλοιπα των ανωτέρω δανείων που εμφανίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης αποτιμήθηκαν στην ονομαστική τους αξία η οποία δεν διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία τους. Το μέσο πραγματικό κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού της Εταιρείας για τη χρήση 2018 ανήλθε σε 2,64%.

Το σύνολο των τόκων των μακροπρόθεσμων δανείων της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 ανήλθε σε € 6.722 χιλ. και € 6.986 χιλ., αντίστοιχα.

Βραχυπρόθεσμος δανεισμός

Στις «βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις» του Ομίλου στις 31.12.2018 περιλαμβάνεται το υπόλοιπο των δανείων της Εταιρείας που αναταξινομήθηκαν ποσού € 236,6 εκατ., πλέον του ποσού των μακροπρόθεσμων δανείων που είναι πληρωτέο στην επόμενη χρήση και ανέρχεται σε € 10,4 εκατ. Επίσης, η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών σε ευρώ κυμαινόμενου επιτοκίου (Euribor πλέον περιθωρίου) οι οποίοι έχουν χορηγηθεί από τις τράπεζες, κυρίως, με εκχώρηση επιταγών εισπρακτέων σε εγγύηση των ανωτέρω χορηγήσεων. Το σύνολο των βραχυπρόθεσμων τραπεζικών υποχρεώσεων που αφορά στους αλληλόχρεους λογαριασμούς του Ομίλου στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 9.080 χιλ. έναντι € 7.069 χιλ. στις 31.12.2017, ενώ για την Εταιρεία σε € 8.367 χιλ. έναντι € 6.428 χιλ. την προηγούμενη χρήση.

Το συνολικό ποσό των τόκων των βραχυπρόθεσμων δανείων της Μητρικής για τις χρήσεις 2018 και 2017 ανήλθε σε € 410 χιλ. και € 363 χιλ., αντίστοιχα.

Συμφωνία ταμειακών ροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Βάσει του τροποποιημένου ΔΛΠ 7 απαιτείται η γνωστοποίηση των μεταβολών στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες της κατάστασης ταμειακών ροών, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Η σχετική συμφωνία για τον Όμιλο έχει ως εξής:

	Υπόλοιπο 31.12.17	Ταμειακές ροές	Αναταξινομήσεις	Επίδραση Μ.Ο.Δ.	Λοιπές κινήσεις	Υπόλοιπο 31.12.18
Μακροπρόθεσμα δάνεια	242.729	(3.753)	(236.634)	281	-	2.623
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	17.489	1.938	236.634	-	73	256.134
Σύνολο	**260.218**	**(1.815)**	**-**	**281**	**73**	**258.757**

22. Αναβαλλόμενοι φόροι και φόρος εισοδήματος

Η Μητρική Εταιρεία και οι θυγατρικές της που δραστηριοποιούνται στη ναυτιλία δεν υπόκεινται σε

φορολογία εισοδήματος για τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των πλοίων τους. Ως φόρος εισοδήματος θεωρείται αυτός του νόμου 27/1975 (φόρος βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας των πλοίων).

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Μητρικής και των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Εταιρεία	Ανέλεγκτες χρήσεις
ΑΝΕΚ	-
ΛΑΝΕ	2018
ΕΤΑΝΑΠ Α.Ε.	-
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ Α.Β.Ε.Ε.	-
ΑΝΕΚ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	2014 - 2018
ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ Ν.Ε.	2013 - 2018

Στην προηγούμενη χρήση 2017 είχε πραγματοποιηθεί ο φορολογικός έλεγχος των χρήσεων 2008 έως 2011 της Μητρικής, χωρίς να προκύψουν σημαντικά θέματα. Σημειώνεται ότι από τη χρήση 2011 και μετά οι ανώνυμες εταιρείες του Ομίλου υπάγονται στο φορολογικό έλεγχο των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών βάσει των διατάξεων του άρθρου 82 του νόμου 2238/94 και του άρθρου 65^{α} του νόμου 4174/13. Οι εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών - λογιστών για τον έλεγχο των χρήσεων 2011 - 2017 χορηγήθηκαν χωρίς τη διατύπωση επιφύλαξης. Η οριστικοποίηση των παραπάνω ελέγχων διενεργείται σύμφωνα με την ΠΟΛ 1034/2016. Ο έλεγχος για τη χρήση 2018 βρίσκεται σε εξέλιξη και οι σχετικές εκθέσεις προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ωστόσο, δεν αναμένεται να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις.

Οι εταιρείες του Ομίλου έχουν σχηματίσει προβλέψεις για πρόσθετους φόρους που ενδέχεται να προκύψουν κατά το μελλοντικό φορολογικό κλείσιμο των ανέλεγκτων χρήσεων. Οι σωρευμένες προβλέψεις για φορολογικές διαφορές προηγούμενων χρήσεων ανέρχονται σε € 416 χιλ. για την Εταιρεία και σε € 476 χιλ. για τον Όμιλο. Ο φόρος εισοδήματος που εμφανίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων για τις χρήσεις 2018 και 2017 για την Εταιρεία και τον Όμιλο αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	31.12.17	31.12.18	31.12.17
Φόρος εισοδ. επί των φορολογητέων αποτελεσμάτων	543	446	-	-
Φόρος ν. 27/1975 επί κ.ο.χ. πλοίων	166	122	166	119
Αναβαλλόμενοι φόροι προσωρινών διαφορών	(48)	71	(2)	(2)
Διαφορά λόγω μεταβολής φορολογικού συντελεστή	(42)	-	(18)	-
Προβλέψεις / (αναστροφή προβλέψεων) φόρων	-	(67)	-	-
	619	**572**	**146**	**117**

Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος έχουν λογισθεί επί των διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των θυγατρικών που εμπίπτουν στο κανονικό καθεστώς φορολογίας εισοδήματος, καθώς και επί διαφορών λογιστικών και φορολογικών βάσεων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Μητρικής οι οποίες (διαφορές) αναμένεται να έχουν φορολογική επίδραση κατά τον αντιλογισμό ή την τακτοποίησή τους.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές με τους οποίους αναμένεται να γίνει η τακτοποίηση των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στο μέλλον. Επειδή κατά την 31.12.2018 δεν μπορεί να προσδιοριστεί χρονικά η τακτοποίηση αυτή, ο Όμιλος υπολόγισε την αναβαλλόμενη φορολογία με βάση το μειωμένο συντελεστή φορολογίας 25% όπως προβλέπεται να ισχύει από το 2022 και μετά. Η επανεκτίμηση των αναβαλλόμενων φόρων με βάση τη μείωση του φορολογικού συντελεστή είχε ως αποτέλεσμα να ωφεληθούν τα αποτελέσματα κατά ποσό € 42 χιλ. για τον Όμιλο και € 18 χιλ. για την Εταιρεία, όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα. Αντίστοιχα, λόγω της μεταβολής του φορολογικού συντελεστή, τα λοιπά συνολικά εισοδήματα ωφελήθηκαν κατά € 105 χιλ. για τον Όμιλο και € 31 χιλ. για την Εταιρεία, κυρίως, λόγω της αναβαλλόμενης φορολογίας των οικοπέδων.

Το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων του Ομίλου στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 1.116 χιλ. (€ 308 χιλ. για τη Μητρική) και προέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις αποτιμήσεις των οικοπέδων και των κτιρίων στην εύλογή τους αξία, δεδομένου ότι το κέρδος που θα προκύψει σε ενδεχόμενη πώλησή τους θα φορολογηθεί με βάση τις γενικές διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος.

Επίσης, το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων του Ομίλου στις 31.12.2018 ύψους € 243 χιλ. προέρχεται, κατά κύριο λόγο, από προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις.

23. Παροχές στους εργαζόμενους / Λοιπές προβλέψεις

Κόστος μισθοδοσίας

Ο Όμιλος στις 31.12.2018 απασχολούσε ως πληρώματα πλοίων και προσωπικό ξηράς, συνολικά, 745 άτομα. Το κόστος μισθοδοσίας των εργαζομένων που περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Μισθοί και ημερομίσθια	36.307	35.871	35.063	33.746
Λοιπές παροχές προσωπικού	1.243	1.410	1.243	1.369
Εργοδοτικές εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία	4.812	4.714	4.505	4.212
Αποζημιώσεις	60	26	60	26
	42.422	**42.021**	**40.871**	**39.353**
Πλέον: υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών εργαζομένων στα αποτελέσματα	169	144	156	135
	42.591	**42.165**	**41.027**	**39.488**

Η αύξηση του μισθολογικού κόστους της Εταιρείας το 2018 σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται, κυρίως, στο αυξημένο κόστος μισθοδοσιών πληρωμάτων. Οι βραχυχρόνιες παροχές προς τα διοικητικά στελέχη αναφέρονται παρακάτω (σημείωση 29 «Υπόλοιπα και συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη»).

Αποζημίωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης

Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για αποζημίωση του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης προσδιορίζονται με βάση αναλογιστική μελέτη από ανεξάρτητη εταιρεία αναλογιστών. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τη σύνθεση της καθαρής δαπάνης για την υποχρέωση που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα των χρήσεων 2018 και 2017 καθώς και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών των υποχρεώσεων για αποζημίωση προσωπικού.

Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία έχει ως ακολούθως:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Καθαρή υποχρέωση έναρξης χρήσης	2.429	2.390	2.289	2.265
Παροχές που πληρώθηκαν	(126)	(88)	(123)	(88)
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποτελέσματα	169	144	156	135
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στην καθαρή θέση	(27)	(17)	(21)	(23)
Καθαρή υποχρέωση τέλους χρήσης	**2.445**	**2.429**	**2.301**	**2.289**

Οι επιπλέον προβλέψεις που σχηματίστηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης για αποζημίωση προσωπικού περιλαμβάνονται, κυρίως, στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης. Η παραπάνω σωρευμένη πρόβλεψη αφορά στους εργαζομένους του Ομίλου εκτός από τα πληρώματα πλοίων για τα οποία η υφιστάμενη νομοθεσία αναφέρει ότι δεν σωρεύουν δικαιώματα αποζημίωσης σε περίπτωση αποχώρησης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης.

Τα ποσά που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα είναι τα παρακάτω:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	95	92	84	84
Χρηματοοικονομικό κόστος	34	33	32	32
Τερματικές παροχές	40	19	40	19
Καθαρό έξοδο χρήσης	**169**	**144**	**156**	**135**

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, τα αναλογιστικά αποτελέσματα που προκύπτουν από τον επαναϋπολογισμό της παρούσας αξίας δέσμευσης καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζονται πλέον στην καθαρή θέση. Η κίνηση των αναλογιστικών αποτελεσμάτων στην καθαρή θέση έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές έναρξης χρήσης	(1.204)	(1.187)	(1.084)	(1.061)
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές που καταχωρήθηκαν στη χρήση	(27)	(17)	(21)	(23)
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές τέλους χρήσης	**(1.231)**	**(1.204)**	**(1.105)**	**(1.084)**

Οι βασικές παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Μέσος ετήσιος ρυθμός μακροχρόνιας αύξησης πληθωρισμού 1,75%

Προεξοφλητικό επιτόκιο 1,6%

Μέση ετήσια μακροχρόνια αύξηση μισθολογίου 1,75%

Μέση αναμενόμενη διάρκεια αποπληρωμής παροχών..... 12,47 έτη

Τα αποτελέσματα της αποτίμησης εξαρτώνται από τις υποθέσεις εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης. Παρακάτω αναλύεται η επίδραση των μεταβολών στις σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές (ανάλυση ευαισθησίας):

- Η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης μεγαλύτερου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού να ήταν μικρότερη κατά 5,3%, ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης μικρότερου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση να ήταν μεγαλύτερη κατά 5,3%.

- Αντίστοιχα, η χρήση μεγαλύτερης μέσης ετήσιας μακροχρόνιας αύξησης μισθολογίου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση συνταξιοδοτικών παροχών προσωπικού να ήταν μεγαλύτερη κατά 5,8% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, θα είχε ως αποτέλεσμα η υποχρέωση να ήταν μικρότερη κατά 5,8%.

- Επίσης, η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης μεγαλύτερου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα το κόστος τρέχουσας απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένων των τόκων) να ήταν μικρότερο κατά 7,6%, ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, δηλαδή η χρήση ενός επιτοκίου προεξόφλησης μικρότερου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα το κόστος τρέχουσας απασχόλησης να ήταν μεγαλύτερο κατά 7,6%.

- Αντίστοιχα, η χρήση μεγαλύτερης μέσης ετήσιας μακροχρόνιας αύξησης μισθολογίου κατά 0,5% θα είχε ως αποτέλεσμα το κόστος τρέχουσας απασχόλησης (συμπεριλαμβανομένων των τόκων) να ήταν μεγαλύτερο κατά 9,0% ενώ η ακριβώς αντίρροπη κίνηση, θα είχε ως αποτέλεσμα το κόστος τρέχουσας απασχόλησης να ήταν μικρότερο κατά 9,0%.

Λοιπές προβλέψεις

Οι λοιπές προβλέψεις του Ομίλου στις 31.12.2018 ύψους € 1.500 χιλ. (€ 1.179 χιλ. για την Εταιρεία) αφορούν σε προβλέψεις για φορολογικές διαφορές προηγούμενων χρήσεων ποσού € 476 χιλ., για προσαυξήσεις ασφαλιστικών εισφορών ποσού € 127 χιλ. και για επιβαρύνσεις από επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ποσού € 897 χιλ.

24. Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης

Η Μητρική έχει συνάψει δύο συμβάσεις μακροχρόνιων ναυλώσεων πλοίων, με δικαίωμα επαναγοράς, οι οποίες πληρούν τα κριτήρια του ΔΛΠ 17 και αναγνωρίστηκαν ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω πλοία στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Η συνολική υποχρέωση που απορρέει από τις σχετικές συμβάσεις στις 31.12.2018

ανέρχεται σε € 18,3 εκατ. εκ των οποίων ποσό € 14,5 εκατ. εμφανίζεται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Η χρονική κατανομή των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης στις 31.12.2018 έχει ως εξής:

Εντός του επόμενου έτους	3.760
Από το 2ο έως και το 5ο έτος	8.188
Μετά το 5ο έτος	6.343
Σύνολο	**18.291**

Επίσης, στη σημείωση 30 γίνεται παρουσίαση της κατανομής των μελλοντικών πληρωτέων μισθωμάτων που αφορούν στην εν λόγω χρηματοδοτική μίσθωση.

25. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Στις 31.12.2018 ποσό € 2,9 εκατ. το οποίο αφορούσε σε ρυθμισμένες φορολογικές υποχρεώσεις της Μητρικής (βάσει του ν. 4321/2015), η εξόφληση των οποίων εκτείνεται πέραν του έτους, εμφανίζεται στις «λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Το αντίστοιχο ποσό στο τέλος της προηγούμενης χρήσης ανερχόταν σε € 4,1 εκατ.

26. Υποχρεώσεις σε προμηθευτές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Στις εμπορικές υποχρεώσεις περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Προμηθευτές	38.109	25.156	34.678	21.455
Επιταγές πληρωτέες	2.896	1.572	2.897	1.416
	41.005	**26.728**	**37.575**	**22.871**

Αντίστοιχα, οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Υποχρεώσεις σε φόρους και ασφαλιστικούς οργανισμούς	7.182	5.950	4.943	4.136
Προκαταβολές πελατών	353	462	1	108
Αποδοχές προσωπικού και πιστωτές διάφοροι	4.773	3.849	4.670	3.151
Δεδουλευμένα έξοδα	388	221	347	159
Έσοδα επόμενων χρήσεων	3.890	2.794	3.788	2.572
	16.586	**13.276**	**13.749**	**10.126**

Όλες οι παραπάνω υποχρεώσεις είναι βραχυπρόθεσμες και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Όπως προαναφέρθηκε στη σημείωση 25, το μακροπρόθεσμο μέρος των ρυθμισμένων φορολογικών υποχρεώσεων μεταφέρθηκε στις «λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Στα έσοδα επόμενων χρήσεων της Εταιρείας και του Ομίλου περιλαμβά-

νεται ποσό € 627 χιλ. που αφορά σε αναβαλλόμενα έσοδα από την εφαρμογή προγράμματος πιστότητας πελατών.

27. Κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους που αναλογεί στους μετόχους της Μητρικής με το σταθμισμένο αριθμό μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης. Για τον υπολογισμό των απομειωμένων κερδών ανά μετοχή λήφθηκαν υπόψη οι δυνητικοί τίτλοι από το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο της Μητρικής σύμφωνα με τους σχετικούς όρους έκδοσής του, καθώς και τα οριζόμενα στο ΔΛΠ 33.

	Ο Όμιλος		**Η Εταιρεία**	
	01.01.18-31.12.18	**01.01.17-31.12.17**	**01.01.18-31.12.18**	**01.01.17-31.12.17**
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής	(13.842)	9.810	(13.219)	12.612
Σταθμισμένος αριθμός μετοχών	*188.654.892*	*188.654.892*	*188.654.892*	*188.654.892*
Βασικά κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή (€)	(0,0734)	0,0520	(0,0701)	0,0669
Απομειωμένα κέρδη / (ζημιές) ανά μετοχή (€)	(0,0487)	0,0391	(0,0485)	0,0498

28. Μερίσματα

Σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής εμπορικής νομοθεσίας, οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να διανέμουν κάθε έτος πρώτο μέρισμα που να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 35% των κερδών μετά φόρων και μετά το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Μη διανομή του ελάχιστου μερίσματος επιτρέπεται μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία 80% του εκπροσωπουμένου στη Γενική Συνέλευση κεφαλαίου. Για τη χρήση 2018 η Εταιρεία δεν δύναται να διανείμει μέρισμα.

29. Υπόλοιπα και συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα υπόλοιπα (απαιτήσεις / υποχρεώσεις) με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31.12.18	**31.12.17**	**31.12.18**	**31.12.17**
Απαιτήσεις από:				
- θυγατρικές	-	-	8.847	7.323
- συγγενείς	-	-	-	-
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	10.936	15.895	10.936	15.895
- διευθυντικά στελέχη & μέλη Δ.Σ.	-	-	-	-
	10.936	**15.895**	**19.783**	**23.218**
Υποχρεώσεις σε:				
- θυγατρικές	-	-	930	62
- συγγενείς	1.664	350	1.541	227
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	-	2	-	-
- διευθυντικά στελέχη & μέλη Δ.Σ.	47	45	7	6
	1.711	**397**	**2.478**	**295**

Οι αγορές και οι πωλήσεις με τα συνδεδεμένα μέρη έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	**01.01.17-31.12.17**	**01.01.18-31.12.18**	**01.01.17-31.12.17**
Αγορές αγαθών & υπηρεσιών από:				
- θυγατρικές	-	-	123	137
- συγγενείς	268	280	265	278
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	-	-	-	-
	268	**280**	**388**	**415**
Πωλήσεις υπηρεσιών σε:				
- θυγατρικές	-	-	8.918	8.823
- λοιπά συνδεόμενα μέρη	-	-	-	-
	-	**-**	**8.918**	**8.823**

Η τιμολόγηση των συναλλαγών μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου έγινε με τους συνήθεις εμπορικούς όρους της αγοράς. Οι ανωτέρω συναλλαγές, καθώς και τα ενδοεταιρικά μερίσματα και οι αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των διευθυντικών στελεχών όπως αναφέρονται παρακάτω, είναι αυτές που ορίζονται κατά την έννοια του ΔΛΠ 24.

- **Ενδοεταιρικά μερίσματα**

Στη χρήση 2018 η Μητρική εισέπραξε μέρισμα από τη θυγατρική «ΕΤΑΝΑΠ» ποσού € 174 χιλ., όπως και στη χρήση 2017.

- **Αμοιβές μελών Δ.Σ. και στελεχών**

Οι μικτές αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των διευθυντικών στελεχών για τις χρήσεις 2018 και 2017 αφορούν σε βραχυπρόθεσμες παροχές και αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	753	726	406	420
Μη εκτελεστικά μέλη Δ.Σ.	16	47	10	40
Διευθυντικά στελέχη	928	856	928	856
	1.697	**1.629**	**1.344**	**1.316**

Οι αμοιβές των μελών του Δ.Σ. εγκρίνονται από την τακτική Γενική Συνέλευση. Κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων δεν υπήρχαν προγράμματα προαίρεσης αγοράς μετοχών για τα μέλη του Δ.Σ. και τα στελέχη, ούτε άλλες παροχές που να εξαρτώνται από την αξία των μετοχών.

Αμοιβές νόμιμων ελεγκτών

Οι αμοιβές που χρεώθηκαν από τους νόμιμους ελεγκτές στη χρήση 2018 για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών και το φορολογικό έλεγχο σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε € 218 χιλ., ενώ δεν παρασχέθηκαν άλλες υπηρεσίες.

30. Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

Λειτουργικές μισθώσεις

Την 31η Δεκεμβρίου 2018 οι εταιρείες του Ομίλου είχαν συμφωνίες λειτουργικής μίσθωσης που αφορούσαν, κυρίως, στην ενοικίαση κτιρίων και στη ναύλωση πλοίων και λήγουν σε διάφορες ημερομηνίες εντός της επόμενης πενταετίας (έως και το 2023). Τα έξοδα ενοικίασης και ναυλώσεων που περιλαμβάνονται στη συνημμένη κατάσταση των αποτελεσμάτων της χρήσης 2018 ανέρχονται σε € 2.591 χιλ., ενώ το 2017 ήταν € 9.930 χιλ. Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ενοικίασης κτιρίων -δεν υφίστανται λειτουργικές μισθώσεις πλοίων- την 31η Δεκεμβρίου 2018, βάσει μη ακυρώσιμων συμβολαίων λειτουργικής μίσθωσης έχουν ως εξής:

Εντός του επόμενου έτους	202
Από το 2ο έως και το 5ο έτος	437
Σύνολο	**639**

Δεν υπάρχουν άλλες συμφωνίες λειτουργικών μισθώσεων που να λήγουν πέραν της πενταετίας.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Μητρική, όπως προαναφέρθηκε στη σημείωση 24, έχει συνάψει συμφωνίες χρηματοδοτικής μίσθωσης για δύο πλοία. Τα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα βάσει των σχετικών συμβάσεων έχουν ως εξής:

Εντός του επόμενου έτους	4.161
Από το 2ο έως και το 5ο έτος	8.967
Μετά το 5ο έτος	1.020
Σύνολο	**14.148**

Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Δεν υπάρχουν κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις της Εταιρείας ή του Ομίλου στις 31.12.2018.

Λοιπές δεσμεύσεις

Υφίστανται δεσμεύσεις σε εταιρείες του Ομίλου που έχουν υπαχθεί σε επιχορηγούμενα από το ελληνικό δημόσιο επενδυτικά σχέδια, καθώς και σε υποχρεώσεις που προκύπτουν από συμβάσεις ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας σε επιδοτούμενες άγονες γραμμές (εγγυητικές επιστολές κ.λπ.).

31. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις - επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές

Επιδικίες

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ή άλλες υποθέσεις που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Έως τις 31.12.2018 έχουν σχηματιστεί σχετικές προβλέψεις ποσού € 897 χιλ.

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις / απαιτήσεις

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις του Ομίλου στις 31.12.2018 που προκύπτουν στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητάς του, αφορούν σε εγγυήσεις που έχει παράσχει για εξασφάλιση υποχρεώσεων και καλής εκτέλεσης έργων οι οποίες ανέρχονται σε € 1.092 χιλ. Αντίστοιχα, έχει λάβει εγγυήσεις για εξασφάλιση απαιτήσεων ύψους € 4.918 χιλ. Επίσης, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως στη σημείωση 22 «Αναβαλλόμενοι φόροι και φόροι εισοδήματος», οι φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών του Ομίλου για ορισμένες χρήσεις δεν έχουν καταστεί οριστικές, αλλά έχουν διενεργηθεί οι απαραίτητες προβλέψεις για ενδεχόμενους πρόσθετους φόρους. Τέλος, όσον αφορά στα εμπράγματα βάρη του Ομίλου βλ. σχετική ανάλυση στη σημείωση 12 «Πάγια περιουσιακά στοιχεία / Επενδύσεις σε ακίνητα».

Υπόθεση «NORMAN ATLANTIC»

Αναφορικά με την εξέλιξη της υπόθεσης του συμβάντος της πυρκαγιάς στο ναυλωμένο από την Εταιρεία πλοίο «NORMAN ATLANTIC» το Δεκέμβριο του 2014 (βλ. σημείωση 29 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης για τη χρήση 2014), σημειώνεται ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διερεύνηση του ατυχήματος από τις Ιταλικές και Ελληνικές Ποινικές Αρχές. Το εν λόγω συμβάν επέφερε την έγερση σημαντικού αριθμού αξιώσεων, μεγάλο ποσοστό εκ των οποίων έχει ήδη συμβιβαστεί εξωδικαστικά, ενώ ταυτόχρονα εκκρεμεί η εκδίκαση αγωγών που έχουν κατατεθεί από ζημιωθέντες ενώπιον των αρμοδίων Ελληνικών και Ιταλικών Δικαστηρίων κατά της Εταιρείας, της πλοιοκτήτριας και της εφοπλίστριας του πλοίου. Οι παραπάνω αποζημιώσεις και τα δικαστικά έξοδα που προκύπτουν καλύπτονται στο σύνολό τους από διεθνή αλληλοασφαλιστικό συνεταιρισμό με τον οποίο η Εταιρεία είχε συνάψει ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης ναυλωτή (Protection & Indemnity) και νομικής προστασίας (FD&D). Ως εκ τούτου, δεν αναμένεται επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της Εταιρείας εκ της αποζημιωτικής διαδικασίας των ζημιωθέντων του ατυχήματος.

- **Ναυτικό συμβάν στο «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»**

Στις 28 Αυγούστου 2018 και ενώ το πλοίο της Εταιρείας «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» βρισκόταν στην θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Ύδρας εκτελώντας το προγραμματισμένο δρομολόγιο "Πειραιάς - Χανιά", εκδηλώθηκε σε αυτό πυρκαγιά στο χώρο του κυρίως γκαράζ. Υπήρξε άμεση αντίδραση από τους Αξιωματικούς και τα μέλη του πληρώματος, οι οποίοι προέβησαν σε όλες τις ενδεδειγμένες ενέργειες για την ενεργοποίηση των διαθέσιμων μέσων κατάσβεσης, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της πυρκαγιάς. Τελικώς, το Πλοίο κατέπλευσε ασφαλώς στο λιμάνι του Πειραιά, όπου συνεχίστηκε η κατάσβεση της πυρκαγιάς και ολοκληρώθηκε επιτυχημένα και συντονισμένα η επιχείρηση αποβίβασης των επιβατών χωρίς να σημειωθεί οποιοσδήποτε τραυματισμός. Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης των αξιώσεων αποζημίωσης που προέκυψαν εκ του συμβάντος λόγω καταστροφής / ζημίας σε οχήματα, φορτία και αποσκευές επιβατών, χωρίς έως σήμερα να έχουν ασκηθεί αγωγές κατά της Εταιρείας εκ της ανωτέρω αιτίας. Το πλοίο είναι ασφαλισμένο σε διεθνή αλληλοασφαλιστικό οργανισμό για την κάλυψη απαιτήσεων αστικής ευθύνης έναντι τρίτων (Protection & Indemnity) και, ως εκ τούτου, το σύνολο των ανωτέρω αξιώσεων καλύπτεται από τον εν λόγω οργανισμό, με αποτέλεσμα να μην αναμένεται οικονομική επιβάρυνση της Εταιρείας. Ταυτόχρονα, βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες αποκατάστασης των ζημιών που υπέστη το πλοίο, το κόστος των οποίων καλύπτεται από τους ασφαλιστές Hull and Machinery, επιβαρυνόμενης της Εταιρείας μόνο του εκπιπτόμενου της ασφαλιστικής κάλυψης ποσού το οποίο δεν είναι σημαντικό.

- **Διαδικασία διαιτησίας κατά της εταιρείας «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.»**

Σχετικά με τη διαδικασία διαιτησίας που έχει εκκινήσει η Εταιρεία σε διαιτητικό δικαστήριο στο Λονδίνο κατά της εταιρείας «ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.» (βλ. σημείωση 29 της ετήσιας οικονομικής έκθεσης 2014), σημειώνεται ότι ολοκληρώθηκαν όλα τα διαδικαστικά στάδια που αφορούσαν στο Claim και στο Counterclaim. Διεξήχθη η ακροαματική διαδικασία ενώπιον του Διαιτητικού Δικαστηρίου στο Λονδίνο, η οποία ολοκληρώθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018. Κατόπιν της κατάθεσης των τελικών δικογράφων Closing Submissions, αναμένεται η έκδοση της Διαιτητικής Αποφάσεως, το αποτέλεσμα της οποίας στο σύνολό της, εκτιμάται από τους νομικούς συμβούλους της Εταιρείας ότι δεν θα είναι αρνητικό.

32. Σκοποί και πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

- **Πιστωτικός κίνδυνος**

Στις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, ο πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου είναι αυξημένος. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τα υπόλοιπα των πελατών του μέσω των διαδικασιών πιστωτικού ελέγχου που εφαρμόζει και έχει ορίσει πιστωτικά όρια και συγκεκριμένους όρους πιστωτικής πολιτικής για όλες τις κατηγορίες πελατών. Όπου κρίνεται απαραίτητο, και με σκοπό την καλύτερη εξασφάλιση των πιστώσεων που χορηγούνται, λαμβάνονται επιπλέον εγγυήσεις. Το σωρευμένο ποσό προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις και αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ανέρχεται σε € 44,2 εκατ. το οποίο θεωρείται επαρκές έναντι του πιστωτικού κινδύνου ενώ υπάρχει σημαντική διασπορά των απαιτήσεων. Παρά το γεγονός ότι υπάρχει συγκέντρωση απαιτήσεων από την Κοινοπραξία, ουσιαστικά πρόκειται για απαιτήσεις

από πλήθος πελατών (πρακτορεία, αυτοκινητιστές κ.λπ.) που διακανονίζονται και εκκαθαρίζονται μέσω της Κοινοπραξίας (ως ειδικό σχήμα διαχείρισης) και, κατά συνέπεια, ο κίνδυνος συγκέντρωσης είναι περιορισμένος. Αναφορικά με τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, ο Όμιλος δεν διατρέχει κάποιο πιστωτικό κίνδυνο καθώς υπάρχει φυσική αντιστάθμιση κινδύνου, δεδομένου ότι με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τα οποία συνεργάζεται υπάρχουν και δανειακές συμβάσεις.

Η μέγιστη έκθεση όσον αφορά στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17	01.01.18-31.12.18	01.01.17-31.12.17
Εμπορικές απαιτήσεις	27.204	35.782	31.708	38.137
Λοιπές απαιτήσεις	5.534	3.492	4.784	2.707
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.350	6.826	2.298	3.217
	40.088	**46.100**	**38.790**	**44.061**

Η χρονική ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών απαιτήσεων και η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης παρατίθενται προηγουμένως στη σημείωση 15 «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις».

- **Κίνδυνος ρευστότητας**

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος ή η Εταιρεία να μην μπορέσουν να εκπληρώσουν τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις και να διαταραχθεί η ομαλή λειτουργία τους. Λόγω της αναταξινόμησης του μακροπρόθεσμου δανεισμού στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, σύμφωνα με την παρ. 74 του ΔΛΠ 1, διαταράχθηκε η ισορροπία στο κεφάλαιο κίνησης της Εταιρείας και του Ομίλου. Ωστόσο, εκτιμάται ότι θα επέλθει σύντομα συμφωνία με τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να αποκατασταθεί το ζήτημα των δανειακών συμβάσεων. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου στις 31.12.2018 ανέρχονται σε € 7,4 εκατ. ενώ για την αποφυγή του ενδεχόμενου έλλειψης επαρκούς ρευστότητας, η διοίκηση του Ομίλου φροντίζει ώστε να υπάρχουν πάντα διαθέσιμες τραπεζικές πιστώσεις για την κάλυψη έκτακτων αναγκών σε περιόδους χαμηλής ρευστότητας. Σημειώνεται, τέλος, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας το Μάρτιο του 2019 αποφάσισε αρχικά να προτείνει στη Γενική Συνέλευση την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 20 εκατ. με όρους και προϋποθέσεις που θα αποφασιστούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

Η Εταιρεία συντάσσει βραχυχρόνια και μακροχρόνια ταμειακά προγράμματα από τα οποία προκύπτουν εγκαίρως οι ταμειακές της ανάγκες. Η ληκτότητα των εμπορικών και των λοιπών υποχρεώσεων του Ομίλου στις 31.12.2018 έχει ως εξής:

	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έτος και άνω
Εμπορικές υποχρεώσεις	35.459	1.787	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.847	1.913	14.531
Λοιπές υποχρεώσεις	11.575	732	2.891

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος**

Τόσο η Εταιρεία όσο και ο Όμιλος δεν εκτίθενται σε ιδιαίτερο συναλλαγματικό κίνδυνο καθώς οι περισσότερες συναλλαγές με πελάτες και προμηθευτές εκτός Ελλάδος διενεργούνται με βάση το ευρώ. Περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος ενδεχομένως να δημιουργηθεί από την αξία των αγορών καυσίμων, ανταλλακτικών και λοιπών υλικών ή υπηρεσιών σε ξένο νόμισμα η οποία όμως είναι μικρή σε σχέση με το σύνολο των αγορών και δαπανών.

- **Ανταγωνισμός**

Τα πλοία του Ομίλου της ΑΝΕΚ δραστηριοποιούνται σε γραμμές που επικρατεί έντονος ανταγωνισμός και ειδικότερα στις γραμμές που συνδέουν τον Πειραιά με την Κρήτη, καθώς και την Ελλάδα με την Ιταλία. Η προσπάθεια για διατήρηση και διεύρυνση των μεριδίων κάθε εταιρείας στις ως άνω αγορές, ενδέχεται να δημιουργήσει συνθήκες εντονότερου ανταγωνισμού με αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματά τους. Επιπλέον, ο Όμιλος, στο πλαίσιο των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων του, προσπαθεί να βελτιστοποιεί την κατανομή των πλοίων ανά γραμμή, αξιολογεί την κερδοφορία των υφιστάμενων (αλλά και πιθανών νέων) γραμμών και τιμολογεί τις υπηρεσίες του σε ανταγωνιστικά επίπεδα. Τυχόν περαιτέρω όξυνση των συνθηκών ανταγωνισμού στις αγορές που δραστηριοποιείται ο Όμιλος ενδέχεται να έχει αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική δραστηριότητα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική του θέση.

- **Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων**

Η ΑΝΕΚ έχει συνάψει μακροπρόθεσμα κοινοπρακτικά και διμερή τραπεζικά δάνεια καθώς και συμβάσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών με διάφορες τράπεζες. Όλα τα ανωτέρω δάνεια εκτοκίζονται με επιτόκιο Euribor πλέον περιθωρίου. Κατά συνέπεια, η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη σε κίνδυνο διακύμανσης επιτοκίων, αφού σε περίπτωση ανόδου τους επιβαρύνεται με υψηλότερους χρεωστικούς τόκους. Η ευαισθησία της μεταβλητότητας των επιτοκίων των μακροπρόθεσμων δανείων επί των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων για το 2018 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα επιτοκίων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
± 0,5%	(-/+) € 1,27 εκατ.
± 1%	(-/+) € 2,54 εκατ.

Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στα επιτόκια αναμένεται να έχει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

- **Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων**

Το κόστος των καυσίμων αποτελεί το βασικότερο λειτουργικό κόστος του Ομίλου με άμεση επίδραση στα αποτελέσματα κάθε περιόδου, συνεπώς η αύξηση των τιμών του πετρελαίου είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος διαχρονικά που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Οι τιμές των καυσίμων διακανονίζονται σε ευρώ, αλλά εμμέσως επηρεάζονται από την ισοτιμία ευρώ / δολαρίου στη βάση της οποίας διαμορφώνονται οι διεθνείς τιμές. Η ευαισθησία των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου από μια μεταβολή του κόστους των καυσίμων ανά μετρικό τόνο -ceteris paribus- για το 2018 είχε ως εξής:

Μεταβλητότητα τιμών καυσίμων	Επίδραση στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια
±5% / μετρικό τόνο	(-/+) € 2,64 εκατ.
± 10% / μετρικό τόνο	(-/+) € 5,28 εκατ.
± 20% / μετρικό τόνο	(-/+) € 10,56 εκατ.

Το κόστος καυσίμων και λιπαντικών του Ομίλου για το 2018 αποτέλεσε το 39% του συνολικού κόστους πωληθέντων έναντι 33% το 2017. Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου το 2018 σημείωσαν αύξηση κατά 25% περίπου σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Το κόστος των καυσίμων αποτελεί το σημαντικότερο στοιχείο λειτουργικού κόστους του Ομίλου, επομένως η αύξηση της τιμής του πετρελαίου αποτελεί το σημαντικότερο κίνδυνο για τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου. Κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αύξηση στο κόστος καυσίμων αναμένεται να επιφέρει ουσιωδώς δυσμενείς επιδράσεις στα λειτουργικά αποτελέσματα, τις ταμειακές ροές και τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

- **Περιβαλλοντικός κίνδυνος**

Σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος του Διεθνή Ναυτιλιακού Οργανισμού IMO, από την 1η Ιανουαρίου 2020 όλα τα πλοία είναι υποχρεωμένα να χρησιμοποιούν καύσιμο μικτής περιεκτικότητας σε θείο 0,5%. Η εν λόγω υποχρέωση ενδέχεται να οδηγήσει στην έκθεση του Ομίλου σε απρόβλεπτες διαφοροποιήσεις στις τιμές των ναυτιλιακών καυσίμων. Η διοίκηση εξετάζει προσεκτικά τις εναλλακτικές λύσεις προκειμένου αφενός τα πλοία να συμμορφωθούν με τη νέα περιβαλλοντική νομοθεσία το 2020 και αφετέρου να ελαχιστοποιηθεί η επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων**

Η βελτίωση των μακροοικονομικών μεγεθών που ξεκίνησε από την προηγούμενη χρήση, σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του προγράμματος στήριξης της ελληνικής οικονομίας, οδηγούν σε περιβάλλον σταθεροποίησης ενώ, παράλληλα, έχει πραγματοποιηθεί επιτυχώς η έξοδός της χώρας στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων. Πέραν αυτών, η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η λειτουργία του έχει προσαρμοστεί χωρίς ουσιώδεις επιπτώσεις στους κεφαλαιακούς περιορισμούς που εξακολουθούν να ισχύουν, έστω και σε περιορισμένο βαθμό πλέον, ενώ δεν αναμένονται ουσιαστικές επιδράσεις στη λειτουργική δραστηριότητα και τη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου από τις τρέχουσες εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, η αύξηση των τουριστικών αφίξεων έχει ήδη θετική επίδραση στη ζήτηση υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς. Παρ' όλα αυτά η διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου.

- **Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαιουχικού κινδύνου**

Ο Όμιλος έχει ως κύριο στόχο την αποδοτική διαχείριση των κεφαλαίων του ώστε να διατηρηθεί η υψηλή πιστοληπτική του ικανότητα στην αγορά για χρηματοδότηση με ευνοϊκούς όρους με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας του στο μέλλον. Πολιτική του Ομίλου παραμένει η διατήρηση υψηλής φερεγγυότητας και στο πλαίσιο της προσαρμογής της κεφαλαιακής του διάρθρωσης ο Όμιλος δύναται να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσια-

κά στοιχεία για να μειώσει το δανεισμό. Ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή του επάρκεια με βάση το συντελεστή μόχλευσης, ο οποίος υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ως «καθαρός δανεισμός» νοείται το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων (μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων) μετά την αφαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων ενώ ως «συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια», λαμβάνεται το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων πλέον του καθαρού δανεισμού. Η διοίκηση στοχεύει στη διατήρηση του συντελεστή μόχλευσης σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα. Ωστόσο τα αρνητικά αποτελέσματα της χρήσης 2018 επηρέασαν ουσιωδώς τα ίδια κεφάλαια τα οποία έχουν καταστεί αρνητικά, με συνέπεια την επιδείνωση του συντελεστή:

	31.12.2018	**31.12.2017**
Συνολικός δανεισμός	258.757	260.218
Μείον: χρηματικά διαθέσιμα	(7.350)	(6.826)
Καθαρός δανεισμός (α)	**251.407**	**253.392**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	(8.869)	2.750
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια (β)	**242.538**	**256.142**
Συντελεστής μόχλευσης (α) / (β)	**103,7%**	**98,9%**

- **Παρουσίαση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων - υποχρεώσεων ανά κατηγορία**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν και ως εξής:

	Ο Όμιλος		**Η Εταιρεία**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού				
Εμπορικές απαιτήσεις	27.204	35.782	31.708	38.137
Λοιπές απαιτήσεις	5.534	3.492	4.784	2.707
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.350	6.826	2.298	3.217
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία	2.915	2.622	1.117	1.225
	43.003	**48.722**	**39.907**	**45.286**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρούμενες στο αναπόσβεστο κόστος	2.623	242.729	2.623	242.729
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	14.531	9.844	14.531	9.844
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.891	4.147	2.891	4.147
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρούμενες στο αναπόσβεστο κόστος	256.134	17.489	255.421	16.848
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	3.760	1.074	3.760	1.074
Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις	49.556	35.916	43.429	29.192
Σύνολο υποχρεώσεων	**329.495**	**311.199**	**322.655**	**303.834**

33. Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: γνωστοποιήσεις»:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Ο Όμιλος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 και του ΔΠΧΑ 13, στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που κατέχονται από τον Όμιλο, η εύλογη αξία των οποίων στις 31.12.2018 ανέρχεται σε € 2.915 χιλ., αφορούν, κυρίως, σε μετοχές εισηγμένων και μη εταιρειών και μερίδια σε συνεταιριστικές τράπεζες και κατατάσσονται στο Επίπεδο 1.

Η λογιστική αξία των ακόλουθων χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων θεωρείται ότι αποτελεί μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας αυτών:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.

34. Μεταγενέστερα γεγονότα

Στις 28 Μαρτίου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε αρχικά να προτείνει στη Γενική Συνέλευση την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των € 20 εκατ. με όρους και προϋποθέσεις που θα αποφασιστούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

Δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα της 31ης Δεκεμβρίου 2018 γεγονότα τα οποία θα επηρέαζαν ουσιωδώς τη χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή που θα έπρεπε να αναφερθούν στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Χανιά, 22 Απριλίου 2019

Ο Αντιπρόεδρος	**Ο Διευθύνων Σύμβουλος**
Σπυρίδων Ι. Πρωτοπαπαδάκης **Α.Δ.Τ. ΑΑ 490648**	**Ιωάννης Ι. Βαρδινογιάννης** **Α.Δ.Τ. Π 966572**
Ο Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών	**Ο Προϊστάμενος Λογιστηρίου**
Στυλιανός Ι. Στάμος **Α.Δ.Τ. Μ 068570**	**Ιωάννης Ε. Σπανουδάκης** **Α.Μ. Αδείας ΟΕΕ 20599 Α' τάξης**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018

Α Ν Ω Ν Υ Μ Η Ν Α Υ Τ Ι Λ Ι Α Κ Η Ε Τ Α Ι Ρ Ε Ι Α Κ Ρ Η Τ Η Σ Α. Ε.

ΑΡ.Γ.Ε.ΜΗ.: 121557860000

Έδρα: Λεωφόρος Καραμανλή 148, Χανιά

Στοιχεία και πληροφορίες της χρήσης από 1 Ιανουαρίου 2018 έως 31 Δεκεμβρίου 2018

(δημοσιευμένα βάσει του κ.ν. 2190, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενοποιημένες και μη, κατά τα ΔΠΧΑ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. και του Ομίλου. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιουδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την εταιρεία, να ανατρέξει στη διεύθυνση διαδικτύου της, όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η έκθεση ελέγχου των νόμιμων ελεγκτών.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Αρμόδια Υπηρεσία: Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Διεύθυνση Εταιρειών και Γ.Ε.Μ.Η.
Διεύθυνση διαδικτύου Εταιρείας: www.anek.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου: Κατσανεβάκης Γεώργιος (Πρόεδρος), Πρωτοπαπαδάκης Σπυρίδων (Αντιπρόεδρος), Βαρδινογιάννης Ιωάννης (Διευθύνων Σύμβουλος), Αρχοντάκης Γεώργιος (Αναπλ. Δ/νων Σύμβουλος), Αποστολάκης Εμμανουήλ (Μη Εκτελεστικό Μέλος), Αχλιόπτας Κωνσταντίνος (Μη Εκτελεστικό Μέλος), Γεωβασάκης Μιχαήλ (Μη Εκτελεστικό Μέλος), Μαρακάκης Μιχαήλ (Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος), Μαρκαντωνάκης Αλέξανδρος (Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος), Φραγκιαδάκης Γεώργιος (Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος)
Ημερομηνία έγκρισης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο: 22 Απριλίου 2019
Νόμιμοι ελεγκτές: Αντωνακάκης Κωνσταντίνος (Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Α.: 22781), Αραμπατζής Κωνσταντίνος (Α.Μ. ΣΟΕΛ: 34351)
Ελεγκτικές εταιρείες: GRANT THORNTON (Α.Μ. ΣΟΕΛ: 127), ΣΟΛ ΑΕ (Α.Μ. ΣΟΕΛ: 125)
Τύπος έκθεσης ελέγχου ελεγκτών: Με σύμφωνη γνώμη – Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία		Εταιρεία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	278.489	266.924	270.437	259.494
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.758	1.764	683	689
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	316	62	316	62
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3.765	2.328	9.419	9.125
Αποθέματα	3.088	2.948	1.912	1.755
Απαιτήσεις από πελάτες	27.204	35.782	31.708	38.137
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	8.449	6.114	5.961	3.932
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.350	6.826	2.298	3.217
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**330.419**	**322.748**	**322.734**	**316.411**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό κεφάλαιο	56.597	56.597	56.597	56.597
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	(72.635)	(56.742)	(64.441)	(50.592)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ιδιοκτητών μητρικής (α)	**(16.038)**	**(145)**	**(7.844)**	**6.005**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές (β)	7.169	2.895	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (γ) = (α) + (β)	**(8.869)**	**2.750**	**(7.844)**	**6.005**
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	2.623	242.729	2.623	242.729
Προβλέψεις & λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	22.940	19.776	21.210	17.832
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	256.134	17.489	255.421	16.848
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	57.591	40.004	51.324	32.997
Σύνολο υποχρεώσεων (δ)	**339.288**	**319.998**	**330.578**	**310.406**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (γ) + (δ)	**330.419**	**322.748**	**322.734**	**316.411**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία		Εταιρεία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσης (01.01.2018 και 01.01.2017, αντίστοιχα)	2.750	(7.341)	6.005	(8.709)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	(13.142)	8.163	(13.167)	12.635
Διανεμηθέντα μερίσματα	(190)	(189)	-	-
Λοιπές κινήσεις στα ίδια κεφάλαια	1.713	2.117	(682)	2.079
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσης (31.12.2018 και 31.12.2017, αντίστοιχα)	**(8.869)**	**2.750**	**(7.844)**	**6.005**

ΠΡΟΣΟΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2018 η έδρα τους, το ποσοστό συμμετοχής της Μητρικής, καθώς και οι μέθοδοι ενοποίησης, παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών. **2.** Έχουν τηρηθεί οι βασικές λογιστικές αρχές των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018, προσαρμοσμένες με τις αναθεωρήσεις που επιτράσσουν τα Δ.Π.Χ.Α. **3.** Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ή άλλες υποθέσεις που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Εως τις 31.12.2018 έχουν σχηματιστεί σχετικές προβλέψεις ύψους € 897 χιλ. σε επίπεδο Ομίλου και € 763 χιλ. σε επίπεδο Εταιρείας. **4.** Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού των εταιρειών του Ομίλου στις 31.12.2018 ανερχόταν σε 745 άτομα (689 για την Εταιρεία) και στις 31.12.2017 σε 750 άτομα (694 για την Εταιρεία). **5.** Στη λήξη της τρέχουσας χρήσης δεν υπάρχουν μετοχές της Μητρικής που να κατέχονται είτε από την ίδια είτε από θυγατρικές και συγγενείς της επιχειρήσεις. **6.** Τα "λοιπά συνολικά εισοδήματα" του Ομίλου στην κατάσταση συνολικών εσόδοδημάτων για τη χρήση 2018 αφορούν κατά € 105 χιλ. στην επίδραση από αλλαγή φορολογικού συντελεστή αναβαλλόμενης φορολογίας οικοπέδων και κατά € 28 χιλ. σε αναλογιστικά κέρδη, ενώ τη χρήση 2017 αφορούσαν εξολοκλήρου σε αναλογιστικά κέρδη. Οι "λοιπές κινήσεις στα ίδια κεφάλαια" στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων της χρήσης 2018 αφορούν κατά € 707 χιλ. στην επίδραση από αναδρομική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και κατά € 2.420 χιλ. στην επίδραση από μεταβολή ποσοστού σε θυγατρικές. **7.** Για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου, οι οποίες αναφέρονται στη σημείωση 22 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, έχουν διενεργηθεί προβλέψεις συνολικού ποσού € 476 χιλ. (€ 416 χιλ. για την Εταιρεία). Για επιφάλειες απαιτήσεις έχουν διενεργηθεί σωρευτικές προβλέψεις ποσού € 44.174 χιλ. για τον Όμιλο και € 42.476 χιλ. για την Εταιρεία, ενώ για αποπλήωση προσωπικού οι σωρευμένες προβλέψεις ανέρχονται σε € 2.445 χιλ. για τον Όμιλο και € 2.301 χιλ. για την Εταιρεία και οι λοιπές προβλέψεις ανέρχονται σε € 127 χιλ. για τον Όμιλο. **8.** Τα βασικά κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή υπολογίστηκαν με βάση το μέσο σταθμισμένο αριθμό επί του συνόλου των μετοχών. Για τον υπολογισμό των απομειωμένων κερδών ανά μετοχή λήφθηκαν υπόψη οι δυνητικοί τίτλοι από το μετατρέψιμο ομολογιακό δάνειο της Μητρικής σύμφωνα με τους σχετικούς όρους έκδοσής του, καθώς και τα οριζόμενα στο ΔΛΠ 33. **9.** Οι πάσης φύσεως συναλλαγές (εισροές και εκροές) σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24, έχουν ως εξής:

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
α) Εισροές	-	9.093
β) Εκροές	268	388
γ) Απαιτήσεις	10.936	19.783
δ) Υποχρεώσεις	1.664	2.471
ε) Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	1.697	1.344
στ) Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	-	-
ζ) Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	47	7

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία από 01.01 έως		Εταιρεία από 01.01 έως	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κύκλος εργασιών	168.235	164.749	153.453	149.304
Μικτά κέρδη	31.571	31.441	27.412	28.002
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	3.586	2.340	4.017	3.030
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(12.656)	8.716	(13.072)	12.729
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)	(13.275)	8.144	(13.219)	12.612
Ιδιοκτήτες μητρικής	*(13.842)*	*9.810*	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	*567*	*(1.666)*	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Β)	133	19	52	23
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους (Α) + (Β)	(13.142)	8.163	(13.167)	12.635
Ιδιοκτήτες μητρικής	*(13.764)*	*9.831*	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	*622*	*(1.668)*	-	-
Βασικά κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	(0,0734)	0,0520	(0,0701)	0,0669
Απομειωμένα κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή (σε ευρώ)	(0,0487)	0,0391	(0,0485)	0,0498
Προτεινόμενο μέρισμα ανά μετοχή (σε ευρώ)	-	-	-	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	14.618	12.777	14.790	13.216

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (ενοποιημένα και μη ενοποιημένα)

(Ποσά εκφρασμένα σε χιλιάδες ευρώ)	Ενοποιημένα στοιχεία από 01.01 έως		Εταιρεία από 01.01 έως	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(12.656)	8.716	(13.072)	12.729
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	11.211	10.619	10.773	10.186
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(179)	(182)	-	-
Απομειώσεις αξίας παγίων στοιχείων	-	2.539	-	-
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση παγίων στοιχείων	(7)	-	-	-
Προβλέψεις	7.155	4.288	6.896	4.279
Συναλλαγματικές διαφορές	479	(326)	464	(309)
Αποτελέσματα επενδυτικής δραστηριότητας	(85)	(2.490)	858	(3.186)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα (μείον πιστωτικοί τόκοι)	8.983	(6.123)	8.902	(6.205)
	14.901	17.041	14.821	17.494
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(151)	(406)	(157)	(164)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(2.589)	(1.074)	(4.568)	(3.764)
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	10.003	7.566	10.995	8.331
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(7.729)	(8.935)	(7.711)	(8.837)
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος	(365)	(826)	(49)	(88)
Σύνολο εισροών / (εκροών) λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)	***14.070***	***13.366***	***13.331***	***12.972***
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση συνδεδεμένων, χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	(405)	(53)	(56)	(2)
Εισπράξεις από πωλήσεις χρεογράφων και λοιπών επενδύσεων	56	5.396	56	4.800
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(10.216)	(14.176)	(9.139)	(13.772)
Εισπράξεις από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	26	-	-	-
Τόκοι εισπραχθέντες	14	22	2	5
Μερίσματα εισπραχθέντα	-	-	174	175
Σύνολο εισροών / (εκροών) επενδυτικών δραστηριοτήτων (β)	***(10.525)***	***(8.811)***	***(8.963)***	***(8.794)***
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	2.420	-	-	-
Πληρωμές δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	(3.472)	(1.369)	(3.472)	(1.369)
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	1.938	5.346	1.938	4.924
Εξοφλήσεις δανείων	(3.753)	(13.420)	(3.753)	(13.420)
Μερίσματα πληρωθέντα	(154)	(189)	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων (γ)	***(3.021)***	***(9.632)***	***(5.287)***	***(9.865)***
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα της χρήσης (α) + (β) + (γ)	**524**	**(5.077)**	**(919)**	**(5.687)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	6.826	11.903	3.217	8.904
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	**7.350**	**6.826**	**2.298**	**3.217**

Χανιά, 22 Απριλίου 2019

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο Δ/ΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ **Α.Δ.Τ. ΑΑ 490648**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗΣ** **Α.Δ.Τ. Π 966572**	**ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Ι. ΣΤΑΜΟΣ** **Α.Δ.Τ. Μ 068570**	**ΙΩΑΝΝΗΣ Ε. ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ** **Α.Μ. Αδείας ΟΕΕ 20599 Α' Τάξης**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 3401/2005

Οι παρακάτω γνωστοποιήσεις και ανακοινώσεις στις οποίες προέβη η ΑΝΕΚ κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 έχουν δημοσιευτεί στο ημερήσιο δελτίο τιμών του Χρηματιστηρίου Αθηνών και είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Χ.Α. www.helex.gr και της Εταιρείας www.anek.gr.

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ	ΘΕΜΑ
08.03.18	Ανακοίνωση οικονομικού ημερολογίου 2018
13.03.18	Ετήσια οικονομικά αποτελέσματα χρήσης 2017
04.04.18	Ανακοίνωση παραίτησης μέλους του Δ.Σ.
23.05.18	Τροποποίηση οικονομικού ημερολογίου 2018
25.05.18	Ανακοίνωση αναπλήρωσης μέλους του Δ.Σ.
06.06.18	Πρόσκληση Τακτικής Γενικής Συνέλευσης 2018
06.06.18	Τροποποίηση οικονομικού ημερολογίου 2018
27.06.18	Αποφάσεις Τακτικής Γενικής Συνέλευσης 2018
26.09.18	Οικονομικά αποτελέσματα α΄ εξαμήνου 2018